

**T.C.
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
SINIF ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI**

**HAYAT BİLGİSİ DERSİ KAZANIMLARININ
BÜTÜNSSEL BEYİN MODELİ'NE GÖRE İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Nihan ÖREN KOÇHAN

KOCAELİ 2019

**T.C.
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
SINIF ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI**

**HAYAT BİLGİSİ DERSİ KAZANIMLARININ
BÜTÜNSSEL BEYİN MODELİ'NE GÖRE İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Nihan ÖREN KOÇHAN

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Hakan TURAN

KOCAELİ 2019

**T.C. KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
SINIF ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI**

**HAYAT BİLGİSİ DERSİ KAZANIMLARININ BÜTÜNEL
BEYİN MODELİ'NE GÖRE İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tezi Hazırlayan: Nihan ÖREN KOÇHAN

Tezin Kabul Edildiği Enstitü Yönetim Kurulu Karar ve No: 25.09.2019-24

Jüri Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Hakan TURAN

Jüri Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi Özlem APAK TEZCAN

Jüri Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi Dursun AKSU



KOCAELİ 2019

ÖNSÖZ

Araştırmanın hazırlanmasında bilgi ve tecrübesini paylaşmasıyla, her zaman yapıcı eleştirileriyle yol göstermesiyle sağladığı katkılarından ötürü tez danışman hocam Sayın Dr. Öğr. Üyesi Hakan TURAN'a teşekkürlerimi sunarım.

Araştırma sürecinde yaptığım hataları görmemde ve düzeltmemde değerli görüşleriyle katkıda bulunan hocalarım Sayın Dr. Öğr. Üyesi Özlem APAK TEZCAN'a ve Sayın Dr. Öğr. Üyesi Dursun AKSU'ya teşekkürlerimi sunarım.

Yüksek lisans öğrenimine başladığım andan beri karşılaştığım her sorunu içtenlikle çözen Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü öğrenci işleri bölümü çalışanlarına teşekkürlerimi sunarım.

Daima sevgisini, şefkatini, ilgisini hissettiğim, başarılı olacağıma inancını hiçbir zaman yitirmeyen, erdemlerini örnek aldığım biricik anneme, babama, abime ve ablama teşekkür ederim.

Hayatın her koşulunda olduğu gibi tez sürecinde de yanımda olan sevgili eşim Ömer KOÇHAN'a teşekkür ederim.

Nihan ÖREN KOÇHAN

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	II
ÖZET.....	VI
ABSTRACT	VII
KISALTMALAR	VIII
TABLOLAR LİSTESİ.....	IX
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	X
GİRİŞ	1
1. PROBLEM DURUMU	1
2. PROBLEM CÜMLESİ.....	3
3. ARAŞTIRMANIN AMACI.....	3
4. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ.....	4
5. SAYILTILAR.....	5
6. SINIRLILIKLAR.....	5
7. TANIMLAR	5

BİRİNCİ BÖLÜM

1. ALANYAZIN İNCELEMESİ	6
1.1.HAYAT	BİLGİSİ
.....	6
1.2.HAYAT	BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
.....	7
1.3.....	BEYİN
.....	8
1.4.BEYİN	MODELLERİ
.....	10
1.4.1. Ayrık Beyin (Split Brain) Modeli	11
1.4.2. Üçlü Beyin (Triune Brain) Modeli	12
1.4.3. Bütünsel Beyin (Whole Brain) Modeli.....	13
1.5.İLGİLİ	ARAŞTIRMALAR
.....	16
1.5.1. Türkiye’de Yapılan Araştırmalar	16
1.5.2. Yurtdışında Yapılan Araştırmalar	19

İKİNCİ BÖLÜM

2. YÖNTEM.....	22
2.1.ARAŞTIRMANIN MODELİ	22
2.2.VERİLERİN TOPLANMASI	22
2.3.VERİLERİN ÇÖZÜMLENMESİ	23

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. BULGULAR VE YORUM	25
3.1.BİRİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR	25
3.2.İKİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR	54
3.3.ÜÇÜNCÜ ALT PROBLEMİN A MADDESİNE İLİŞKİN BULGULAR	78
3.4. ÜÇÜNCÜ ALT PROBLEMİN B MADDESİNE İLİŞKİN BULGULAR	109
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	119
KAYNAKÇA	124
EKLER.....	129
EK I – 3. Sınıflar 1. Ünite Okulumuzda Hayat Kazanım Sınıflama Görüş Anketi .	129
EK II – 3. Sınıflar 2. Ünite Evimizde Hayat Kazanım Sınıflama Görüş Anketi	130
EK III – 3. Sınıflar 3. Ünite Sağlıklı Hayat Kazanım Sınıflama Görüş Anketi	131
EK IV – 3. Sınıflar 4. Ünite Güvenli Hayat Kazanım Sınıflama Görüş Anketi	132
EK V – 3. Sınıflar 5. Ünite Ülkemizde Hayat Kazanım Sınıflama Görüş Anketi ...	133
EK VI – 3. Sınıflar 6. Ünite Doğada Hayat Kazanım Sınıflama Görüş Anketi.....	134
EK VII – HB.1.1.Okulumuzda Hayat ünitesi kazanımlarının BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.....	135

EK VIII – HB.1.2.Evimizde Hayat ünitesi kazanımlarının BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.....	136
EK IX – HB.1.3.Sağlıklı Hayat ünitesi kazanımlarının BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.....	137
EK X – HB.1.4.Güvenli Hayat ünitesi kazanımlarının BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.....	138
EK XI – HB.1.5.Ülkemizde Hayat ünitesi kazanımlarının BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.....	139
EK XII – HB.1.6.Doğada Hayat ünitesi kazanımlarının BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.....	140
EK XVI – HB.2.4.Güvenli Hayat ünitesi kazanımlarının BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.....	145
EK XVII – HB.2.5.Ülkemizde Hayat ünitesi kazanımlarının BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.....	146
EK XVIII – HB.2.6.Doğada Hayat ünitesi kazanımlarının BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.....	147
EK XIX – HB.3.1.Okulumuzda Hayat ünitesi kazanımlarının BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.....	148
EK XX – HB.3.2.Evimizde Hayat ünitesi kazanımlarının BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.....	149
EK XXI – HB.3.3.Sağlıklı Hayat ünitesi kazanımlarının BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.....	150
EK XXII – HB.3.4.Güvenli Hayat ünitesi kazanımlarının BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.....	151
EK XXIII – HB.3.5.Ülkemizde Hayat ünitesi kazanımlarının BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.....	152
EK XIV – HB.3.6.Doğada Hayat ünitesi kazanımlarının BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.....	153
ÖZGEÇMİŞ	154



ÖZET

Araştırmanın amacı, Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının Bütünsel Beyin Modeli'ne göre dağılımının incelenmesidir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme yöntemine ve devlet okullarında görev yapmakta olan 94 sınıf öğretmenin görüşlerine başvurulmuştur. Herrmann tarafından geliştirilen Bütünsel Beyin Modeli, beyin baskınlığını dört çeyrekte incelemektedir ve bu çeyreklerin öğrenme biçimlerinde belirleyici olduğu savunulmaktadır. Bu bölümlerden her biri bağlantılı olsa da genelde farklı çalışma biçimlerine sahiptir. Bu araştırma ile Hayat Bilgisi dersinde tüm sınıflara ait kazanımların, Bütünsel Beyin Modeli'ne göre beynin farklı alanlarına yönelik ilişkisinin olduğu sonucuna varılmıştır. Bulgular sonucunda kazanımlardan en fazla dağılımının sol alt çeyrekte (105), ardından sırasıyla sağ alt çeyrek (76), sol üst çeyrek (39) ve en sonuncu olarak da sağ üst çeyrekte (11) olduğu gözlemlenmiştir. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin görüşleri bulguları desteklemektedir.

Anahtar kelimeler: Bütünsel Beyin Modeli, Hayat Bilgisi, Herrmann, kazanımlar.

ABSTRACT

The aim of the study is to examine the distribution of Life Science lesson achievements according to the Whole Brain Model. In the research, one of the qualitative research methods, the document analysis method and the opinions of 94 classroom teachers working in public schools were used. The Whole Brain Model, developed by Ned Herrmann, examines brain dominance in four quadrants and these quadrants are argued to be the decisive of learning styles. Although each of these sections is linked, it usually has different ways of working. With this research, it is concluded that the achievements of all classes in Life Science course are related to different areas of the brain according to the Whole Brain Model. As a result of the findings, the highest distribution of gains was observed in the lower left quadrant (105), followed by the right lower quadrant (76), upper left quadrant (39) and lastly in the upper right quadrant (11). In addition, the opinions of the classroom teachers support the findings.

Keywords: Whole Brain Model, Life Science, Herrmann, achievements.

KISALTMALAR

BBM: Bütünsel Beyin Modeli

BBÖT: Bütüncül Beyin Öğretimi Tekniğı

ÇZK: Çoklu Zeka Kuramı

HB: Hayat Bilgisi

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

TDK: Türk Dil Kurumu

TTKB: Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı



TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: 1. Sınıf Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine genel dağılımı.....	54
Tablo 2: 2. Sınıf Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine genel dağılımı.....	77
Tablo 3: 3. Sınıf Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine genel dağılımı.....	109
Tablo 4: 3. Sınıf Okulumuzda Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye ilişkin öğretmen görüşleri.	110
Tablo 5: 3. Sınıf Evimizde Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye ilişkin öğretmen görüşleri.....	111
Tablo 6: 3. Sınıf Sağlıklı Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye ilişkin öğretmen görüşleri.....	112
Tablo 7: 3. Sınıf Güvenli Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye ilişkin öğretmen görüşleri.....	113
Tablo 7 Devam: 3. Sınıf Güvenli Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye ilişkin öğretmen görüşleri.	114
Tablo 8: 3. Sınıf Ülkemizde Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye ilişkin öğretmen görüşleri.....	115
Tablo 9: 3. Sınıf Doğada Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye ilişkin öğretmen görüşleri.....	116
Tablo 10: 3. Sınıf Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının BBM'ye ilişkin öğretmen görüşleri genel dağılımı.....	117

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Hayat Bilgisi dersi kazanımların yapısı (MEB, 2018: s. 10).	8
Şekil 2: Deney yapılan kedi beynindeki korpus kallosum'un temsili gösterimi (Sperry, 1961: s. 1750).	11
Şekil 3: Üçlü Beyin Modeli'ne göre beyin bölümleri (Cory, 2004: s. 10).	12
Şekil 4: Bütünsel Beyin Modeli Şeması (Bilva Eğitim, 2018).	14
Şekil 5: 1. Sınıf Okulumuzda Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.	26
Şekil 6: 1. Sınıf Evimizde Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.	34
Şekil 7: 1. Sınıf Sağlıklı Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.	38
Şekil 8: 1. Sınıf Güvenli Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.	42
Şekil 9: 1. Sınıf Ülkemizde Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.	47
Şekil 10: 1. Sınıf Doğada Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.	51
Şekil 11: 2. Sınıf Okulumuzda Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.	55
Şekil 12: 2. Sınıf Evimizde Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.	61
Şekil 13: 2. Sınıf Sağlıklı Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.	65
Şekil 14: 2. Sınıf Güvenli Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.	68
Şekil 15: 2. Sınıf Ülkemizde Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.	71
Şekil 16: 2. Sınıf Doğada Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.	74
Şekil 17: 3. Sınıf Okulumuzda Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.	79
Şekil 18: 3. Sınıf Evimizde Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.	84
Şekil 19: 3. Sınıf Sağlıklı Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.	89
Şekil 20: 3. Sınıf Güvenli Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.	93
Şekil 21: 3. Sınıf Güvenli Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.	99

Şekil 22: 3. Sınıf Doğada Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.....	105
---	-----



GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problem durumu, problem cümlesi, alt problemleri, amacı, önemi, sayıltıları, sınırlılıkları ve tanımları başlıklarına yer verilmiştir.

1. PROBLEM DURUMU

Çağımızda yaşanan bilimsel ve teknolojik gelişmeler, hayatın her alanındaki yenilikleri de beraberinde getirmiştir. Günümüz koşullarında bireyler; bilgi ve teknoloji çağına ayak uydurmalı, toplumsal ve evrensel sorunlara duyarlılık göstermeli, ayrıca girişimci, evrensel değerlere uyumlu ve problem çözme becerilerine hâkim olmalıdır. Hayata dair bilgi, beceri, davranış ve değerlerin kazandırılması; eğitimin temeli olan ilkokuldaki esas amaçlardandır. Bu amaçlara hizmet eden Hayat Bilgisi dersinin, öğrencilerin ilkokulda hayata dair temel bilgi ve becerilerini öğrenmelerini sağlamada önemi büyüktür. Hayat Bilgisi dersi 1926'dan beri ilkokul 1, 2 ve 3. sınıflarda işlenmektedir. Bu dersin üniteleri, çocukların seviyelerine uygun şekilde aile, ev ve yakın çevreyle ilgili konular içermektedir (Binbaşıoğlu, 2003: s. 2; Aladağ, 2016: s. 2; Gürdoğan-Bayır, 2017: s. 283; Kabapınar, 2019: s. 1).

Beyin; kafatasının içinde, sinirsel ağlarla birbirine bağlı iki yarımküreden oluşan, duyuşal ve bilinç kontrolünü sağlayan bir organdır. Bütünselliğini dış etkenlerden koruyan bir zarla çevrilidir. Beyin, görev alanları ve yapısı bakımından ön lob, arkakafa lobu, şakak lob, yankafa lobu ve beyincik adlı bölümlere ayrılmıştır. Bilişsel sinirbilimciliğin eğitimdeki etkisini araştıran forumlar, 1980'lerde ortaya çıkmıştır. Amerika'da 1990'lı yıllarda on yıl boyunca beyin yılı ilan edilmesiyle sinirbilimsel çalışmalar hız kazanmıştır. Beyin ile ilgili araştırmaların eğitimle ilişkisi günümüzde halen irdelenmeye devam edilmektedir (Schwartz, 2015: s. 64; Yavuz, 2016: s. 18; Türk Dil Kurumu [TDK], 2019).

Beyin baskınlığına dair uzun yıllar yapılan araştırmalar sonucunda araştırmacılar tarafından, beynin kendi içinde işbirliği ile yaptığı çalışmaların yanı

sıra beynin farklı bölümlerinin farklı amaçları olduğu ve insanların beyinlerinin iki yarım küresinin farklı anatomik yapıda olduğu gözlemlenmiştir. Yeni bulgular beynin bu farklılığının beyin baskınlığına göre kişinin öğrenme biçimini belirleyici olabileceğini saptamışlardır. Sperry ayırık beyin deneyinde, beyin yarım kürelerinin aralarındaki bağlantı bölgesini etkisizleştirildiğinde her iki yarım kürenin farklı öğrenmeler gerçekleştirdiği sonucuna ulaşmıştır. McLean'ın yaptığı çalışmalarda farklı canlı türlerinin farklı beyin gelişim düzeylerine sahip olduğu, neokorteks adlı bölümün yalnızca bazı gelişmiş memeli türlerinin beyinlerine özgü olduğu yönünde bulgular elde edilmiştir (Sperry, 1961: s. 1750; Maclean, 1990: s. 17; Sungur, 2003: s. 16).

Beynin anatomik yapısının eşit yarım kürelerden oluşmadığının belgelenmesinin ardından, beynin farklı bölümlerinin farklı öğrenme merkezlerine sahip olabileceği konusunda yeni araştırmalar yapılmıştır. Sperry (1961) ve MacLean'ın (1990) bu konudaki savlarından etkilenilmesiyle Bütünsel Beyin Modeli (BBM) adlı model ortaya çıkmıştır (Herrmann, 2003: s. 23).

Konuyla ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde Baş'ın Türkçe dersi ile ilgili Bütünsel Beyin Yaklaşımı ve Çoklu Zeka Kuramı ile öğretimin birinci sınıf öğrencilerinin okuma yazma erişine etkisini (2004), Tokcan'ın Sosyal Bilgiler dersi ile ilgili BBM ile modellendirilmiş etkinliklerin akademik başarı ve tutumlara etkisini (2007), Bağçeci, Kanadlı ve Ünişen'in farklı beyin yarım küreleri baskın öğrencilerin İngilizce akademik başarılarındaki farklılıkları inceledikleri (2009), Canbulat ve Küçükkaragöz'ün Sosyal Bilgiler dersi ile ilgili olarak Beyin Uyumlu Öğrenme yaklaşımı etkinliklerinin akademik başarı ve akademik benlik saygıları üzerine etkisini (2014) araştırdıkları ve araştırmalar sonucunda BBM'nin akademik tutum ve başarıya olumlu etkisi olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca literatürde Akgül'ün ilköğretim Türkçe dersi ile ilgili olarak kazanımların BBM'ye göre sınıflandırılmasını (2010); Söğüt'ün ortaokul öğrencilerinin beyin yarım küre baskınlığı ile problem çözme stratejileri üzerine etkisini (2016); Duran'ın Bütüncül Beyin Öğretimi Tekniğinin etkililiği konusundaki öğretmen görüşlerini (2017); İlkörücü ve Arslan'ın üniversitelerin Fen ve Matematik öğretmenliği bölümlerindeki fen ve matematik öğretimi dersleri ile ilgili olarak baskın kullanılmayan beyin

bölgelerini (2017); Sarıkaya ve Söylemez'in Türkçe öğretmenliği programındaki dinleme ve okuma öğrenme alanı kazanımlarını BBM'ye göre analizini (2018) araştırdıkları çalışmaların da olduğu görülmüştür. Yapılan araştırmalar incelendiğinde, Hayat Bilgisi dersi kazanımları ve BBM ile ilgili bir çalışmaya rastlanılamadığı söylenebilir. Bu açıdan Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının BBM'ye göre dağılımını bulmayı amaçlayan bu çalışmanın alanda bir boşluğu doldurması umulmaktadır.

2. PROBLEM CÜMLESİ

Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının, BBM'ye göre beynin farklı çeyreklerine dağılımı nasıldır?

2.1. Alt Problemler

1. 1. sınıf Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının, BBM'ye göre beynin farklı çeyreklerine dağılımı nasıldır?

2. 2. sınıf Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının, BBM'ye göre beynin farklı çeyreklerine dağılımı nasıldır?

3. A) 3. sınıf Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının, BBM'ye göre beynin farklı çeyreklerine dağılımı nasıldır?

B) Öğretmen görüşlerine göre 3. sınıf Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının, BBM'ye göre beynin farklı çeyreklerine dağılımı nasıldır?

3. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırmada Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının BBM'ye göre beynin çeyreklerine dağılımının incelenmesi amaçlanmaktadır.

4. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Araştırmalar öğrencilerin öğrenme türlerindeki güçlü ve zayıf yanlarını bilmelerinin öğrenme motivasyonlarını artırdığını göstermektedir. Öğreticilerin öğrencilerin güçlü ve zayıf yönlerine cevap verebilmesiyle, öğretim materyalleri ve resmi programlardaki performansın daha fazla örtüşeceği düşünülmektedir (Coffield vd, 2004: s. 1).

BBM, beynin öğrenme biçimleri işleyişinin anlaşılmasına yardımcı olan bir modeldir. Model, beynin hangi çeyreğinde hangi işlevlerin olduğu sorusunu büyük ölçüde açıklığa kavuşturmaktadır. Herrmann'a (2003: s. 38) göre A çeyreğine sahip bir kişi gerçekler konusunda bilgilidir ve karar sürecinde duyguları yerine mantığını kullanır; B çeyreğindeki birey pratik, prosedürlere uygun, düzenli ve titiz çalışır; C çeyreğinde kişi katılımcıdır, grup çalışmalarına önem verir, değer ve duyguları ön planda tutar; D çeyreğindeki birey ise sezgiseldir, bütünlüğe önem verir, deneysel çalışmasından dolayı yeni önerilere açıktır.

Yapılan araştırmalarda (Baş, 2004; Tokcan, 2007; Canbulat ve Küçükkaragöz, 2014; Lee, 2004; Bawenah, Zain ve Salmiza, 2011) diğer derslerde bu modele göre düzenlenen etkinliklerin başarıyı artırdığından hareketle, yaşamla ilgili bilgi ve becerilerin işlendiği hayat bilgisi derslerinde de farklı beyin çeyreklerinin aktif hale getirilmesinin yararlı olacağı söylenebilir. Çalışmada program kazanımlarının BBM ile örtüşüp örtüşmediğinin belirlenmesiyle, örtüşmeyen yanlarının ortaya çıkartılarak, program amaçlarının gerçekleştirilmesine dönük katkı sağlaması umulmaktadır. Ayrıca yapılan çalışmalara bakıldığında, BBM ve Hayat Bilgisi dersi ile ilgili bir çalışmaya rastlanılamadığı düşünüldüğünde, bu çalışmanın alana katkı sağlaması umulmaktadır.

5. SAYILTILAR

Araştırmada yer alan anketi yanıtlayan öğretmenlerin samimi yanıtlar verdiği varsayılmaktadır.

6. SINIRLILIKLAR

Bu araştırma;

- 2018 Hayat Bilgisi dersi öğretim programı kazanımlarıyla
- BBM'nin öngördüğü beynin dört ana bölümünün işlevleri ile
- Farklı şehirlerdeki devlet ilkokullarında görev yapan 94 sınıf öğretmenin yalnızca 3. sınıf kazanımları hakkındaki görüşleri ile sınırlıdır.

7. TANIMLAR

Duygudurum: Duygulanıma göre yoğunluğu daha az ancak sürekliliği ve kalıcılığı daha fazla olan, uzun bir süre, belli bir duygulanım içinde olma (TDK, 2019).

Konservatif: Sağlığın korunması, işlevlerin yeniden kazanılması, koruyucu (TDK, 2019).

Korpus kallasum: Beynin ortasında yer alarak beynin iki yarım küresini birbirine bağlayan bir sinir lifi bandıdır (Sarı, 2017: s. 108).

Model: Bir durumun, varlığın ya da olayın, anlam kaybına uğramaksızın daha sade ve kolay anlaşılmasını sağlayan açıklama biçimi (Bloom, 1979: s. 302).

Bütünsel Beyin Modeli: Ned Herrmann tarafından ortaya konulan kişinin zihinsel tercihleri ile ilgili bir modeldir (Herrmann, 2003: s. 30).

Sinirbilim: Sinir dizgesinin yapısı ve görevi üzerinde inceleme ve araştırmalar yapan bilim dalı, nöroloji (TDK, 2019).

BİRİNCİ BÖLÜM

1. ALANYAZIN İNCELEMESİ

Bu bölümde Hayat Bilgisi dersi, dersin öğretim programı, BBM'nin etkilendiği bazı modeller, BBM'nin kuramsal açıdan incelenmesi ve ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

1.1. HAYAT BİLGİSİ

Çağımızın getirdiği yenilikler, yeni bilimsel ve teknolojik yaşam araçları ve tekniklerinin arayışına yol açmıştır. Yeniliklerin hızla hayatımıza girerek yön vermeye başladığı bu dönemde eğitim alanında da değişikliğe gidilmesi kaçınılmaz olmuştur. Kabapınar ve Baysal (2004), Hayat Bilgisi dersinin öğrencileri hayata hazırlaması amacıyla işlendiğini belirtmiştir. Bu bakış açısına göre öğrenciler, sosyal yaşantılarında karşılaşılabilecekleri olayları önceden deneyimleyerek hayata hazır olacak, çevresine karşı gereken bilgi ve becerileri öğrenecektir. 2018 yılı Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda geçen ilkokul kademesindeki öğrencilerin *“temel yaşam becerilerine hâkim, öz farkındalığı olan, sağlığını ve güvenliğini önemseyen, yaşadığı toplumun kültürel ve ortak değerlerini özümseyen, tabiata ve çevreye duyarlı, araştıran, üreten ve ülkesini seven bireyler”* olarak yetişmesi, programın esas amaçları olarak tanımlanmaktadır. Bu ders ilkokulun ilk üç yılında verilmektedir. Öğrencilerin günlük yaşantısından yapısal olarak geliştirici, kendinin ve çevresinin farkında olmasına yönelik konular içerir ve somutlaştırarak öğretmeyi hedefler. Ayrıca öğrencilerin Atatürk ilke ve inkılâplarını, çağdaş, demokratik değerlerin farkındalığını, bu değerleri benimseme ve koruma konusundaki bilincini de öncelikli olarak Hayat Bilgisi derslerinde işlenmektedir. Öğrencileri çok yönlü bireyler olarak geliştirmenin hedeflendiği bu derste, bireysel farklılıkların da göz önünde bulundurulmasında, 2005 yılında öğretim programında yerini alan yapılandırmacı yaklaşımın etkilerinin olduğu düşünülmektedir Hayat Bilgisi ve

devamı niteliğinde olan Sosyal Bilgiler derslerindeki kavramların öğrenciler tarafından derslerinde olarak çıkmakta ve bu yüzden öğrencilere kavratılması açısından büyük önem taşımaktadır. Bu kavramları kalıcı bir biçimde öğrenmeleri ve günlük hayata aktarabilmeleri, onların sorumlu vatandaşlar olmaları yolunda etkili bir adım olacaktır. (Güven ve Ersoy, 2007: s. 18; Şahin, 2009: s. 407; Kabapınar, 2019: s. 1; Kabapınar ve Baysal, 2004: s. 385; Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2018: s. 8).

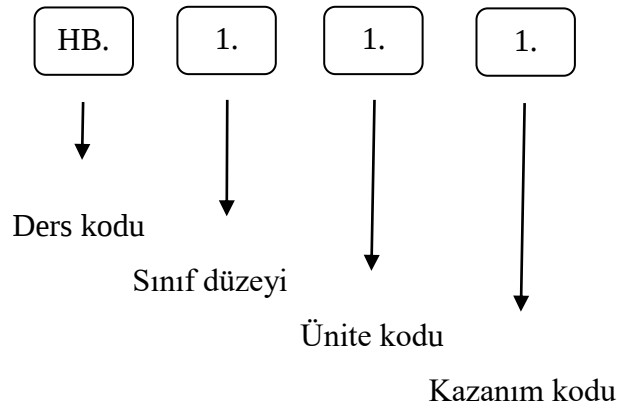
1.2. HAYAT BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

Hayat Bilgisi dersi ilk kez 1926'da eğitim programına girmiştir. Hayat Bilgisi dersi öğretim programının hazırlanmasında 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanun'da yer alan Türk Milli Eğitimi'nin Genel Amaçları ve Türk Milli Eğitimi'nin Genel İlkeleri'nden yararlanılmıştır. Kişisel gelişim, öz bakım, sağlık ve güvenlik, sosyal çevre, zaman ve mekân algısı, kaynakların verimli kullanımı, öğrenmeyi öğrenme, bilimsel sürecin temelleri, teknoloji okuryazarlığı konularında bilgi ve beceri kazandırmayı amaçlayan programda; bireysel, toplumsal, tarihsel, kültürel, doğal, ferdi, ailevi, milli ve manevi temel değerler konusunda da bilinç kazandırılması amaçlanmaktadır (MEB, 2018: s. 8).

Hayat Bilgisi dersi öğretim programı içeriği ünite temelli yaklaşımla hazırlanmıştır. Ünite isimleri her üç sınıf seviyesinde de aynıdır ve şöyledir:

1. Okulumuzda Hayat
2. Evimizde Hayat
3. Sağlıklı Hayat
4. Güvenli Hayat
5. Ülkemizde Hayat
6. Doğada Hayat

Kazanımlar; öğretim programında sıralanırken belirli bir düzende kodlanmaktadır. Programda yer alan kazanımların numaralandırma sistemiyle kodlanması şu şekildedir:



Şekil 1: *Hayat Bilgisi dersi kazanımların yapısı (MEB, 2018: s. 10).*

Kazanımların sınıflandırılmasında HB. olarak ifade edilen bölüm, Hayat Bilgisi dersinin kısaltılmasıdır. Ardından gelen sayılar sırasıyla sınıf düzeyi, ünite sırası ve kazanım sıra numarasıdır. Programda kazanımların yanı sıra gerekli görülen durumlarda açıklamalar ve sınırlandırmalar içeren açıklamalar bulunmaktadır. Bu açıklamalar kazanımdan sonra gelen satırda italik yazı karakteri yazılmıştır. Bir sınıfta edindirilmesi planlanan kazanımlar farklı sınıf seviyelerinde tekrar yer almıştır. Bu kazanımların farklı seviyede olan öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerileri dikkate alınarak yeniden işlenmesi öğretmenin kontrolünde gerçekleşmektedir (MEB, 2018: s. 10).

1.3. BEYİN

Tarih öncesinden bu yana beyinle ilgili araştırmalar süregelmiştir. Selebral korteksin ilk tanımının ve beyindeki hasarın nörolojik semptomların belirleyicisi olduğuna dair ilk iddialar M.Ö. 1700'lü yıllarda yazılan Edwin Smith'in Cerrahi Papirüsü'nde yer almaktadır. Sokrat öncesi (M.Ö. 6.-5. YY.) dönemde beyin, duyuların ve zekanın merkez organı olduğundan, M.Ö. 500'lü yıllarda yaşamış olan Krotonlu Alcmaeon tarafından söz edilmiştir. M.Ö. 400'lü yıllarda yaşamış olan Hipokrat, diğer düşünürlerin ve bilim insanlarının aksine kalp beyinle ilgili çalışmalar yürütmüş; yaptığı otopsiler sonucunda insan beyninin çift bölümden oluştuğundan bahsetmiştir (Gross, 1987: s. 843; Madi, 2014: s. 34).

Vücutun kontrol merkezi olan beyin, iç ve dış yapılardan ve de iki yarım küreden oluşmaktadır. Beynin sol yarım küresinin vücudun sağ tarafını, sağ yarım küresinin ise vücudun sol tarafını kontrol ettiği düşünülmektedir (Bölükbaşı, 2012: s. 11).

Beynin etrafı üç katmanlı bir zar ile çevrelidir. *Korteks* adı verilen bu zar, beyni sararak korunmasını sağlar. Damardan pompalanan kan akışı nedeniyle beyin hareket halinde olması gerektiği için beyin zarı esnek durumdadır. Bir sıvının içinde yüzmesi sayesinde insanlar beyinlerinin ağırlığını hissetmemektedir. Birçok organımızın aksine beyin gelişimini doğuştan tamamlamamaktadır. Beyin, fiziksel olgunluğuna ilk dört yılda erişmekle birlikte, hayatının şekillendiren olay ve davranışlarla da yine bu ilk yıllarda karşılaşmaktadır (Yavuz, 2016: s. 18; Suskind, 2018: s. 64).

Beyin kendi içinde bağlarla iletişim kurduğu ortak çalışmasının yanı sıra şekilsel ve görev ayrımları açısından farklı bölümlerde incelenmektedir. Bu bölümler adlarını bulundukları bölgelerden almaktadır. Ön kısmı ön lob, arka bölümü arkakafa lobu, yan kısımlar şakak lob ve üst yan bölümleri yankafa lobu olarak adlandırılan beyin en iç merkezinde ise beyincik bulunmaktadır (Yavuz, 2016: s. 18).

Arkakafa lobu beyin arka bölgesinde yer almaktadır. Görme yetisi, görünenlerin algılanması, yorumlanması işlemleri bu bölümde gerçekleşmektedir. Gözden alınan bilgiler arkakafa lobuna aktarılmaktadır. İki gözden alınan görsel bilgiler beyin her iki yarım küresine de ulaşmaktadır. Sağ gözün iç yan kısmındaki sinirlerden alınan bilgilerle, dış yan kısmındaki sinirlerden alınan bilgiler sağ yarım küreye aktarılmaktadır. Bu diğer göz için de geçerlidir. Bu bağlamda gözler tamamlayıcı bir şekilde her iki yönü de görmektedir. Tamamlayıcılık işlevi iki yarım küre arasındaki bağla görüntünün bütün olarak algılanmasını sağlamaktadır. Arkakafa lobu; işlevlerine göre birincil görsel korteks ve ikincil görsel korteks olmak üzere iki bölümde incelenmektedir (Köksal, 2011: s. 111; Madi, 2014: s. 39).

Yankafa lobu adını beyin üst orta bölümünde bulunmasından almaktadır. Bu bölümün en belirgin özelliği beyin hareket ve duyu merkezi olmasıdır. Beden algısı,

uzamsal kavramlar, hesaplama ve düzenleme gerektiren işlemler ve dilsel işlevler yankafa lobu ile ilgilidir. İşlevlerine göre birincil somatik, ikincil somatik duyu korteksi ve yorum alanı olmak üzere üç bölümde incelenmektedir (Köksal, 2011: s. 111; Madi, 2014: s.41).

Şakak lobu, beynin sağ ve sol yanlarında, kulakların üst çevresinde bulunmaktadır. Uzun süreli belleğin bir bölümü çalışmasını burada yürütmektedir. Beynin anlama, konuşma, işitme, işitileni anlamlandırma ve yüz algılama işlevleri ile ilgilidir. Şakak lobu birincil işitme, ikincil işitme korteksi ve Wernicke alanı adlı bölümlere ayrılmışlardır (Köksal, 2011: s. 111; Madi, 2014: s. 45).

İlkön lob beynin ön kısmında yer almaktadır ve beyin korteksinin üçte birini kaplamaktadır. Yaratıcılık, hareketin planlanması, sesli konuşma, dikkat, akıl yürütme, soyut düşünce, sosyal davranışlar, problem çözme, duygu yönetimi ve karar verme gibi işlevlerin yürütülmesinde rol oynamaktadır. Bu bölüm ilkön kompleks, Broca alanı ve motor korteks olarak üç bölümden oluşmaktadır. Özellikle ilkön lob adlı bölüm, günümüzdeki şeklini alarak insan beyninin diğer canlıların beyinlerinden ayıran faktörlerden biri haline gelmiştir (Köksal, 2011: s. 111; Madi, 2014: s. 50; Açıkgöz ve Madi: s. 30).

1.4. BEYİN MODELLERİ

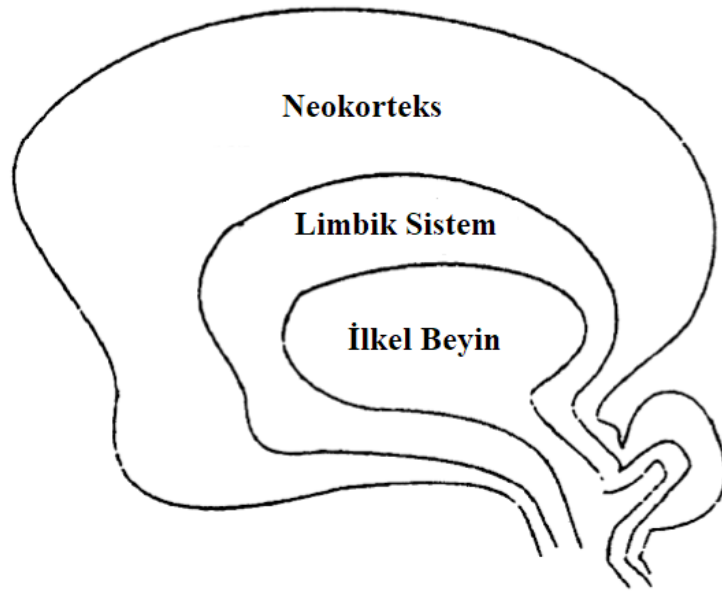
Beynin çalışma prensibi ve bölümleri, bilimsel araştırma konusu olarak literatürde yerini almaktadır. Bu bölümde BBM'nin etkilendiği, beynin işlevlerine göre farklı bölümlere ayrıldığını savunan beyin modelleri yer almaktadır.

ayrı öğrenmeler yaşadığı ortaya konmuştur (Sperry, 1961: s. 2; Herrmann, 2003: s. 21; Boydak, 2013: s. 1).

Fiziksel açıdan olduğu gibi algılama stili olarak ikiye ayrılan beynin sağ bölümünde doğrusal, sözel, matematiksel, ardışık, entelektüel ve kontrollü bilgilerin algılandığı; sol bölümde ise bütünsel, müzikal, sanatsal, sembolik, duygusal, sezgisel, yaratıcı ve manevi durumların algılandığını belirtmiştir (Martins, 2015: s. 11).

1.4.2. Üçlü Beyin (Triune Brain) Modeli

İlk kez 1970'lerin ortalarında iç içe geçmiş üç beyin bölümünden söz ederek Üçlü Beyin Modeli'ni geliştiren Maclean, bu çalışmasında insan beyninin ilkel beyin, limbik sistem ve neokorteks adlı üç ana bölümden oluştuğunu ve her bölümün kendine has özellikleri ve çalışma alanlarının olduğunu belirtmiştir. Maclean'a göre ilkel beyin adı verilen bölüm; kalp ritmi, solunum, vücut ısı gibi temel fizyolojik çalışmalardan sorumludur. Limbik sistem bir durumun güvenli veya tehlikeli olma durumuyla ilgilenen beynin duygusal bölümüdür. Neokorteks adlı en kapsamlı çalışma alanına sahip bölümde ise insan beynine özgü işlevleri barındırır. Okuma, yazma, planlama yapma gibi insani becerilerin sağlandığı beyin bölümüdür (Maclean, 1990).



Şekil 3: Üçlü Beyin Modeli'ne göre beynin bölümleri (Cory, 2004: s. 10).

Şekil 3'te MacLean'a göre beyin bölümleri görülmektedir. Bu bölümlerin ilki tarih öncesi sürüngenlere benzediğini öne sürdüğü ilkel beynidir. İkinci sıradaki beyin, ilkel beyni saran ve limbik sistemi içeren limbik beynidir. Limbik beynin gelişiminin 200-300 milyon yıl öncesine dayandığı düşünülmektedir. Bu bölüm insanlarda olduğu gibi fare ve tavşan beyni gibi alt memeliler sınıfındaki canlı beyinlerinde de bulunmaktadır. En dış bölümde ise limbik sistemi çevreleyen neokorteks adlı bölüm yer almaktadır. Bu bölümün son milyon yılda geliştiği ifade edilmiştir. Neokorteks bölümü; balina, insan, şempanze, yunus gibi üst memeli sınıfında bulunan canlıların beyinde bulunmaktadır (De Boer, 1999: s. 97).

1.4.3. Bütünsel Beyin (Whole Brain) Modeli

Bütünsel Beyin Modeli (BBM) ile Ned Herrmann; Sperry ve MacLean'ın savlarını geliştirmesiyle birlikte daha kapsamlı bir beyin modeli ortaya koymuştur. BBM'nin diğer araştırmalardan ayırt eden en belirgin fark, bu modelde beynin baskınlığının dört çeyrekte incelenmesidir. BBM'de beyin sol üst, sol alt, sağ alt ve sağ üst olmak üzere dört çeyreğe ayrılmakta, bu çeyreklerin farklı düşünme kişiliğinin birleşimi olduğu düşünülmektedir (Herrmann, 2003: s. 370).

Doğumda, beyin gelişmiş tercihlere sahip değildir. Düşünme şekli tercihleri, beynin özel kısımlarına özgü mental etkinliklerin gelişmesini sağlayacak sıklıkta kullanımı ile belirlenir. Beyin olgunlaştıkça, bireyin yaşam deneyimlerinin bir sonucu olarak tercihler gelişmekte ve olgunlaşan beyin birçok farklı tercihin sürekli gelişen bir birlikteliğinden doğmaktadır. BBM, bu farklı tercihleri, beynin dört düşünce yapısı arasında gelişen baskı derecesini belirleyerek ölçmek için temel oluşturur. Bu parçalar iki selebral yarım küre ve iki limbik kısımdan oluşmaktadır. Dört çeyrek de birbirleri ile önemli şekilde bağlantılıdır (Herrmann, 2000: s. 2).

Model, eğiticiler tarafından ders içeriklerini, öğrencilerin sadece öğrenme tercihlerini değil ayrıca öğrenmedeki sakıncalarını da belirleyerek her öğrenciye ulaşacak şekilde tasarlama ve sunmada eğitim öğretim aracı olarak kullanılabilir. Modelin şeması Şekil 4'te gösterilmiştir (De Boer ve Van Den Berg, 2001: s. 120).



Şekil 4: Bütünsel Beyin Modeli Şeması (Bilva Eğitim, 2018).

Şekil 4’te görüleceği gibi modelde sol üst çeyrek olan ve *mantıksal çeyrek* olarak da anılan A çeyreği, zihinsel işlemleri temsil etmektedir. Bu nedenle bu çeyrek için gök mavisi rengi tercih edilmiştir. Sol alt bölümde yer alan *detaycı çeyrek* olarak da anılan B çeyreği, yeryüzünü temsil ettiğinden yeşil renk belirlenmiştir. Duygusal, duyarlı ve insancıl özellikleri ile sağ alt bölümde yer alan, *duygusal çeyrek* olarak da anılan C çeyreğinin rengi duyguları temsil eden renk olan kırmızı olarak belirlenmiştir. Sağ üstte yer alan, *deneysel çeyrek* olarak da anılan D çeyreği için canlılığın rengi olan sarı renk uygun görülmüştür (Herrmann, 2003: s. 370).

A çeyreği olarak anılan sol üst bölümdeki mantıksal çeyrek, beynin sol üst çeyreği olmakla birlikte; analitik, gerçekçi, mantıksal, nicel-sayısal, finansal, problem kurma ve çözüme, sayısal, eleştirel, akılcı ve bilimsel türde işlemlerle ilgilenmektedir.

B çeyreği olarak da anılan sol alt bölümdeki detaycı çeyrek, beynin sol alt çeyreğinde ise yönetimsel, metodik, düzenleyici, bilgi toplayıcı, güvenlik, disiplinli, onarım, mekanik, tarımsal, ayrıntı, öz disiplin ve planlama içeren işlemlerle ilgilenmektedir.

C çeyreği olarak ifade edilen sağ alt bölümdeki duygusal çeyrek, beynin sağ alt çeyreği olmakla birlikte; müzikal, sosyal, duygusal, tinsel, sezgisel, yardım, duyarlı, iyileştirme, hizmet, destekleme, dokunma, duyguların ifadesi, zen gösterme, dikkat etme ve iletişimsel yazma işlemleriyle ilgilenmektedir.

D çeyreği olarak da ifade edilen sağ st bölümdeki deneysel çeyrek, beynin sağ st çeyreği olmakla birlikte; sanatsal, görsel, sezgisel, uzaysal, hayal gücüne odaklı, birleştirici, vizyoner, sentezci, satış, eğlence ve tasarım alanındaki işlemlerle ilgilenmektedir (Herrmann, 2003: s. 34).

1.5. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

1.5.1. Türkiye’de Yapılan Araştırmalar

Baş (2004) tarafından yapılan “Bütünsel Beyin Yaklaşımı’yla ve Çoklu Zeka Kuramı’yla Öğretimin Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okuma ve Yazma Erişisine Etkisi” başlıklı yüksek lisans tezinde ilkokul 1. sınıf öğrencilerinin okuma yazma eğitiminde BBM ile Çoklu Zeka Kuramı’nın benimsendiği bir eğitim modeli uygulanan öğrencilerin okuma yazma erişisinde anlamlı bir fark olup olmadığının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın evrenini 22 kişilik deney grubu ve 24 kişilik kontrol grubu oluşturmaktadır. Veriler Sontest Kontrol Gruplu desen yürütülerek yapılan araştırmanın sonucunda iki gruba da test uygulanarak toplanmıştır. Elde edilen veriler SPSS10 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Veriler arasındaki farkların analizi için de t testi ve Mann Whitney U Testi analizlerine başvurulmuştur. Araştırmada; BBM ile ders işleyen öğrencilerin ÇZK ile ders işleyen öğrencilere göre okuma erişisinde ve yazma erişisinde daha başarılı oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Tokcan (2007) tarafından yapılan “Sosyal Bilgiler Öğretiminde Bütünsel Beyin Yaklaşımı İle Modellendirilmiş Etkinliklerin Akademik Başarı ve Tutumlar Üzerindeki Etkisi” başlıklı doktora tezinde, 7. Sınıf Sosyal Bilgiler dersinde uygulanan Bütünsel Beyin Yaklaşımı’nın, öğrencilerin akademik başarı ve tutumları üzerine etkilerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. İkişer deney ve kontrol grupları ile yapılan araştırmanın evrenini I. Deney grubu 28, II. Deney grubu 29, I. Kontrol grubu 30 ve II. Kontrol grubu 29 kişi olmak üzere toplamda 126 tane 7. Sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Deney grubu öğrencilerinin bütünsel beyin yaklaşımıyla, kontrol grubunu öğrencilerinin ise geleneksel yaklaşımla eğitim gördüğü haftada üç saat içermek üzere 24 saatlik planlanan eğitim gerçekleştirilmiştir. Araştırmada ön test-son test kontrol gruplu desen kullanılmıştır. Araştırmada t-testi ve çift yönlü varyans analizi ile ulaşılan veriler daha sonra SPSS ve ITEMAN paket programlarıyla elde edilmiştir. Bulgularda, öğrencilerin akademik başarısı açısından deney grubu lehine anlamlı bir fark olduğu ve öğrenci gözlem formlarında,

öğrencilerin Bütünsel Beyin Yaklaşımı'na dair olumlu tutum sergiledikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Bağçeci, Kanadlı ve Ünişen (2009) tarafından yapılan “Farklı Beyin Yarım Küreleri Baskın Öğrencilerin İngilizce Akademik Başarılarındaki Farklılıkların İncelenmesi” başlıklı araştırmada İngilizce bölümü hazırlık sınıfı öğrencilerinin baskın beyin seçimi durumlarının akademik başarı, yaş, cinsiyet ve tercih edilen meslek açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini araştırmayı amaçlamışlardır. Araştırmada Herrmann'ın Bütünsel Beyin Modeli Baskınlık Aracı olarak kullanılmıştır. Elde edilen verilerin SPSS.15 veri paket programı ile analizi yapılmıştır. Bulgularda öğrencilerin beyin yarım küre baskınlık durumlarının akademik başarı, yaş, cinsiyet ve tercih edilen mesleğe göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

Akgül (2010) tarafından yapılan “İlköğretim Türkçe (6, 7, 8 Sınıflar) 2006 Öğretim Programında Yer Alan Okuma, Dinleme, Konuşma, Yazma Öğrenme Alanlarındaki Kazanımların BBM'ye Göre Analiz Edilmesi ve Sınıflandırılması” başlıklı yüksek lisans tezinde Türkçe dersi kazanımlarının BBM'ye göre analiz edilmesini amaçlamıştır. Bu amaçla 2006 yılı Türkçe öğretim programındaki kazanımlar BBM'ye göre analiz edilmiş ve her kazanım beyin çeyrekleri ile dağılım potansiyeline göre sınıflandırılmıştır. Buna göre kazanımların dağılım oranlarının %31'inin sol üst çeyrekte, %25'inin sol alt çeyrekte, %30'unun sağ üst çeyrekte ve %14'ünün de sağ alt çeyrekte olduğu görülmüştür. Sonuç olarak Türkçe dersi öğretim programında beynin sol lobu ile ilgili olan kazanımlara ağırlık verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Canbulat ve Küçükkaragöz (2014) tarafından yapılan “Beyin Uyumlu Öğrenme Yaklaşımının İlköğretim 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Öğrencilerin Akademik Başarılarına ve Akademik Benlik Saygılarına Etkisi” başlıklı araştırmada ilkokul 5. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde Beyin Uyumlu Öğrenme etkinlikleriyle işlenen derslerin, öğrencilerin akademik başarıları ve akademik benlik saygıları üzerine etkisi araştırılmıştır. Araştırmada ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel modelle çalışılmıştır. Sosyal Bilgiler dersi akademik başarısını ölçmek için akademik

başarı testi ve benlik saygısı verilerine ulaşmak için “Coopersmith Akademik Benlik Saygısı Ölçeği” kullanılmıştır. Ön test, son test verileri iki faktörlü varyans analiziyle farkları ortaya konmuştur. Bulguların yorumlanması sonucunda Sosyal Bilgiler dersini Beyin Uyumlu Öğrenme etkinlikleriyle işleyen deney grubu öğrencilerinin akademik başarı ve akademik benlik saygıları açısından kontrol grubuna göre daha başarılı oldukları sonucuna varılmıştır.

Söğüt (2016), “Ortaokul Öğrencilerinin Beyin Yarı Kürelerinin Baskınlığı ile Problem Çözme Başarısı Arasındaki İlişki” adlı yüksek lisans tezinde ortaokul öğrencilerinin beyin baskınlık durumlarının problem çözme başarıları ve problem çözme stratejileri üzerine etkisini ölçmeyi amaçlamıştır. Araştırmanın evrenini Bursa ili Osmangazi ilçesindeki bir devlet okulunda 5, 6, 7 ve 8. Sınıflardan rastgele seçilen 261 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada 10 sorudan oluşan “Problem Çözme Testi” ve 39 sorudan oluşan “Beyin Baskınlığı Envanteri” uygulanmıştır. Veriler SPSS paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma bulgularında öğrencilerin çoğunluğunun sol yarım kürelerinin baskın olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca öğrencilerin problem çözme başarıları ile beyin baskınlıkları arasında ve problem çözme stratejileri ile baskın beyinleri arasında anlamlı bir ilişki gözlenmemiştir. Alt problem bulgusu olarak araştırmacı, 7. Sınıf öğrencileriyle gerçekleştirdiği çalışmada problem çözme eğitiminin beyin baskınlığına olumlu etkisini saptamıştır.

Duran (2017), “Bütüncül Beyin Öğretimi Tekniğinin Etkililiği Konusunda Öğretmen Görüşleri (Bilfen Okulları Örneği)” başlıklı yüksek lisans tezinde öğretmenlerin Bütüncül Beyin Öğretimi Tekniği konusundaki görüşlerini, yeterliliklerini ve bunların nedenlerini incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmada demografik verilere ulaşmak için “Kişisel Bilgi Formu” ve BBÖT akademik, sosyal ve sınıf yönetimine ilişkin verileri elde etmede “BBÖT Ölçeği” kullanılmıştır. Veriler SPSS 15.0 paket programında analiz edilmiş, hipotezler arasındaki veriler ki-kare testi ile incelenmiştir. Elde edilen verilere göre sınıf öğretmenleri ve yüksek lisans yapmış öğretmenler BBÖT’nin etkili olduğunu düşünmektedir. Ayrıca 11-15 yıllık kıdemi olan ve 30 yaş üzeri öğretmenler de BBÖT’nin diğerlerine göre daha etkili olduğu kanısındadır.

İlkörücü ve Arslan (2017), “Fen ve Matematik Eğitiminde Baskın Kullanılmayan Beyin Bölgelerinin Değerlendirilmesi” adlı çalışmalarında fen ve matematik öğretmen adaylarının BBM’ye göre baskın olmayan beyin alanlarını tespit etmeyi amaçlamışlardır. 70 fen bilimleri ve 63 matematik öğretmen adayından oluşan çalışma grubuna Herrmann’ın “Beyin Baskınlık Ölçeği” uygulanmış ve öğretmen adaylarının beyinlerinin genellikle A ve D bölgeleri olarak adlandırılan üst sol ve üst sağ çeyrekleri yani beyin ön lobunun baskın çıktığı sonucuna varılmıştır.

Sarıkaya ve Söylemez (2018) “Evaluation of Acquisition of Comprehension Skills According to Whole Brain Model” adlı çalışmalarında, BBM’ye göre anlama becerilerinin kazanımını analiz etmeyi amaçlamışlardır. Bu amaç doğrultusunda 2018 Türkiye’deki bir üniversitenin Türkçe öğretmenliği lisans programındaki 50 tane dinleme ve okuma kazanımı nitel araştırma yöntemine göre analiz edilmiştir. Veriler doküman incelemesi ve yapılandırılmış ve yapılandırılmamış görüşme formu kullanılarak toplanmıştır. Bulguların analizi doğrultusunda BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımda, 15 dinleme/izleme becerisinden 12’si sol üst çeyrekte, 9’u sol alt çeyrekte, 10’u sağ üst çeyrekte ve 1’i sağ alt çeyrekte olduğu sonucuna ulaşılmıştır. 35 okuma becerisinden 24’ünün sol üst, 23’ünün sol alt, 21’inin sağ üst ve 3’ünün sağ alt çeyrekte olduğu saptanmıştır. Bu sonuçlardan hareketle, 2018 Türkçe öğretmenliği öğretim programının BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımının eşit oranda olmadığını göstermektedir.

1.5.2. Yurtdışında Yapılan Araştırmalar

Bentley’in (2001), “Öğrenme Yönelimi Anketi (LOQ) ile Herrmann Beyin Baskınlık Aracı Korelasyonu” başlıklı çalışmasındaki amacı HBDI (Herrmann Beyin Baskınlık Aracı) ölçeğinin beyin baskın olarak kullandığı çeyreği ölçme konusundaki tutarlılığını incelemek ve diğer bir ölçek olan Learning Orientation Questionnaire (LOQ) yani “Öğrenme Yönelimi Anketi” ile korelasyonlarını bulmaktır. Öğretmen görüşüne başvuru çalışmada veri analiz etmede HBDI bilişsel, LOQ ise bilişsel ve duyuşsal olarak değerlendirilmektedir. Her iki ölçekte de yapılan ölçümlerde bireysel farklılıklar gözlenmiştir.

Lee'nin (2004), "Academic achievement, attitudes, and retention: Application of whole brain instruction in the Principles of Accounting course in central Taiwan" başlıklı çalışmasındaki amacı merkezi Tayvan'daki üç meslek yüksekokulundaki Muhasebe İlkeleri dersinde öğrencilerin akademik başarılarına, tutumlarına ve konunun kalıcılığına göre iki öğretim yöntemini karşılaştırarak incelemektir: Bütünsel Beyin Yöntemi ve geleneksel öğretim. Araştırma yöntemi, dört haftalık planlanan yarı deneysel bir tasarımıdır. Başarı ve kalıcılığı ölçmek için (dört hafta sonra) standart içerik testleri ve katılımcıların öğrenmeye karşı tutumlarını ölçmek için dört puanlık Likert tipi bir ölçek kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda akademik başarıda, öğrencileri üç okulun ortalama en düşük giriş puanına sahip olan özel bir okul, en son içerikte ilk kez önemli bir veri gösterirken; bu sonuç diğer iki okulda gözlenmemiştir. Derse karşı tutumda, sadece bir okulun, bir devlet okulunun katılımcıları olumlu tutum sergilemiştir. Kalıcılık konusunda deney grubunda kalıcılık artışı gözlenirken, kontrol grubunda kalıcılık öğrenci başarı düzeyiyle aynı düzeyde kalmıştır. Çalışmanın sonucu olarak Bütünsel beyin yöntemi ile öğretimin konuların öğreniminde kalıcılığa, derse olan tutuma ve akademik başarıya etkisinin olumlu yönde olduğu gözlemlenmiştir.

Bawaneh, Zain ve Salmiza'nın (2011), "The Effect of Herrmann Whole Brain Teaching Method on Students' Understanding of Simple Electric Circuits" adlı çalışmalarının amacı, Ürdün'deki 8. sınıf öğrencilerinin elektrik devreleri konusunu öğrenmelerinde Herrmann'ın BBM'nin etkisini araştırmaktır. Araştırmanın evrenini Ürdün'ün kuzeyindeki Bani Kenanah bölgesinden rastgele seçilen 135'i Herrmann'ın BBM ile eğitim gören deney grubu ve 138'i geleneksel öğretim yöntemi ile ders işlenen kontrol grubu oluşturmuştur. Başarı testi olarak elektrik devresi konusunda 8. Sınıf öğrencilerinin sıkça yaptığı kavram yanılgılarını ölçen bir ölçek kullanılmıştır. Sonuçlarda BBM öğretim yönteminin geleneksel öğretim yöntemine oranla daha başarılı olduğu gözlenmiştir.

Bawaneh, Zain, Saleh ve Abdullah (2012), "Using Herrmann Whole Brain Teaching Method To Enhance Students' Motivation Towards Science Learning" başlıklı çalışmalarında Herrmann'ın BBM ile verilen eğitimin Ürdün'de eğitim gören 8. sınıf öğrencilerinin Fen Bilimleri dersine yönelik motivasyonlarını artırmaya

etkisini araştırmayı amaçlamışlardır. Araştırmanın evreninde deney grubunu oluşturan 183 öğrenciye BBM temelli eēitim verilirken, kontrol grubunu oluşturan 174 öğrenciye de geleneksel yöntemlerle eēitim verilmiştir. Katılımcılara tercih ettikleri düşünme stillerini ölçmek için Düşünme Teknikleri Anketi ve Fen Bilimleri ğrenme Motivasyonu Anketi uygulanmıştır. SPSS paket programıyla sınıflandırılan veriler ANCOVA ve Post-Hoc kullanılarak analiz edilmiştir. Sonuçlar Bütünsel Eēitim Modeli ile eēitim alan deney grubu ğrencilerinin Fen Bilgisi dersi öğrenmeye yönelik motivasyonunu artırmada, geleneksel eēitim yöntemine göre daha başarılı olduēunu göstermiştir.



İKİNCİ BÖLÜM

2. YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, verilerin toplanması ve verilerin çözümlenmesi başlıklarına yer verilmiştir.

2.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Çalışmada, nitel araştırma modellerinden doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırma konusu kapsamındaki olgularla ilgili yazılı belgelerin analiz edilmesiyle verilere ulaşılmasına doküman incelenmesi adı verilmektedir. Nitel araştırmalarda doküman incelemesi tek başına uygulanabilirken başka yöntemlerle birlikte de kullanılabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2016: s. 189-190). Araştırmada doküman inceleme yönteminin yanı sıra elektronik ortamda anket uygulanmak suretiyle kolay ulaşılabilir örneklem olarak farklı şehirlerden 94 sınıf öğretmenin görüşlerine de başvurulmuştur.

2.2. VERİLERİN TOPLANMASI

Araştırmada veri toplama aracı olarak, Herrmann tarafından ortaya konulan BBM ile Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığınca hazırlanan (TTKB, 2019) Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı kullanılmıştır.

Verilerin geçerliliğini artırmak amacıyla uzman kanılarının yanı sıra sınıf öğretmenlerinden de görüş alınması düşünülmüş ve bu amaçla elektronik ortamda uygulanmak üzere araştırmacı tarafından “Kazanım Sınıflama Görüş Anketi” (Bkz. EK I) hazırlanmıştır. Anket, farklı şehirlerdeki devlet okullarında görev yapan 94

sınıf öğretmeninin görüşüne elektronik ortamda uygulanmıştır. Büyüköztürk (2015)'e göre ölçme aracında madde sayısı arttıkça verilerin güvenliğinin artması beklenirken belli bir düzeyin sonunda bu artış durmaktadır. 1, 2 ve 3. Sınıf kazanımlarının tamamı hakkında görüş alınması durumunda toplam madde sayısı 45'i bulmaktadır. Bu bağlamda araştırmada, programın sarmal yapısı da düşünülerek tüm kazanımlar yerine yalnızca kapsamca en geniş olan 3. sınıf kazanımlarının öğretmen görüşlerine sunulması uygun bulunmuştur.

2.3. VERİLERİN ÇÖZÜMLENMESİ

Verilerin çözümlenmesinde Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Program kazanımları ile Herrmann tarafından ortaya konulan Bütünsel Beyin Modeli çeyreklerinin işlevleri karşılaştırılmıştır. Kazanımların BBM'nin çeyreklerine uygunluk durumu belirlenmiş ve sınıflandırılmıştır. Her bir kazanımın beynin hangi çeyreği ile uyumlu (hangi çeyreğini harekete geçirici) olduğu belirlenmeye çalışılmıştır. Bu işlem sırasında kazanım ifadelerinin yanı sıra, programı hazırlayalar tarafından her bir kazanımın için yapılan açıklamalar da dikkate alınmıştır.

Forma verilen yanıtların geçerliliğinin belirlenebilmesi amacıyla uzman kanısı alınmıştır. Bir yandan araştırmacı tarafından kazanımların BBM'nin çeyreklerine uygunluk durumu saptanırken öte yandan aynı işlem KOÜ Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Sınıf Eğitimi ABD'deki bir öğretim elemanı tarafından yapılmıştır. Bu süreçte araştırmacı ve uzman birbirinden bağımsız hareket etmişlerdir. Daha sonra, araştırmacı ve uzmanın yaptığı eşleştirmeler karşılaştırılmıştır. Karşılaştırmada görüş birliği ve görüş ayrılığı sayıları tespit edilerek elde edilen verilerin güvenilirliği, Miles ve Huberman (1994, s. 64) tarafından geliştirilen “Güvenirlilik = $[Görüş\ Birliği / (Görüş\ Birliği + Görüş\ Ayrılığı)]$ ” formülü ile hesaplanmıştır (Polat, Apak ve Akdağ, 2013). Bu araştırmada araştırmacı tarafından yapılan toplam eşleştirme sayısı 80, uzman tarafından yapılan toplam eşleştirme sayısı 78'dir. Hem araştırmacı hem de uzman tarafından yapılan ortak eşleştirme sayısı 74'dür. Araştırmacı ve uzman tarafından yapılan ortak olmayan eşleştirme sayısı ise, 8'dir. Bu bağlamda yapılan eşleştirmeler için

güvenirlik değeri 0.90 olarak hesaplanmıştır. Kazanımların BBM'nin çeyreklerine uygunluk durumu durumları hakkındaki öğretmen görüşleri ise frekans ve yüzde kullanılarak çözümlenmiştir.



ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. BULGULAR VE YORUM

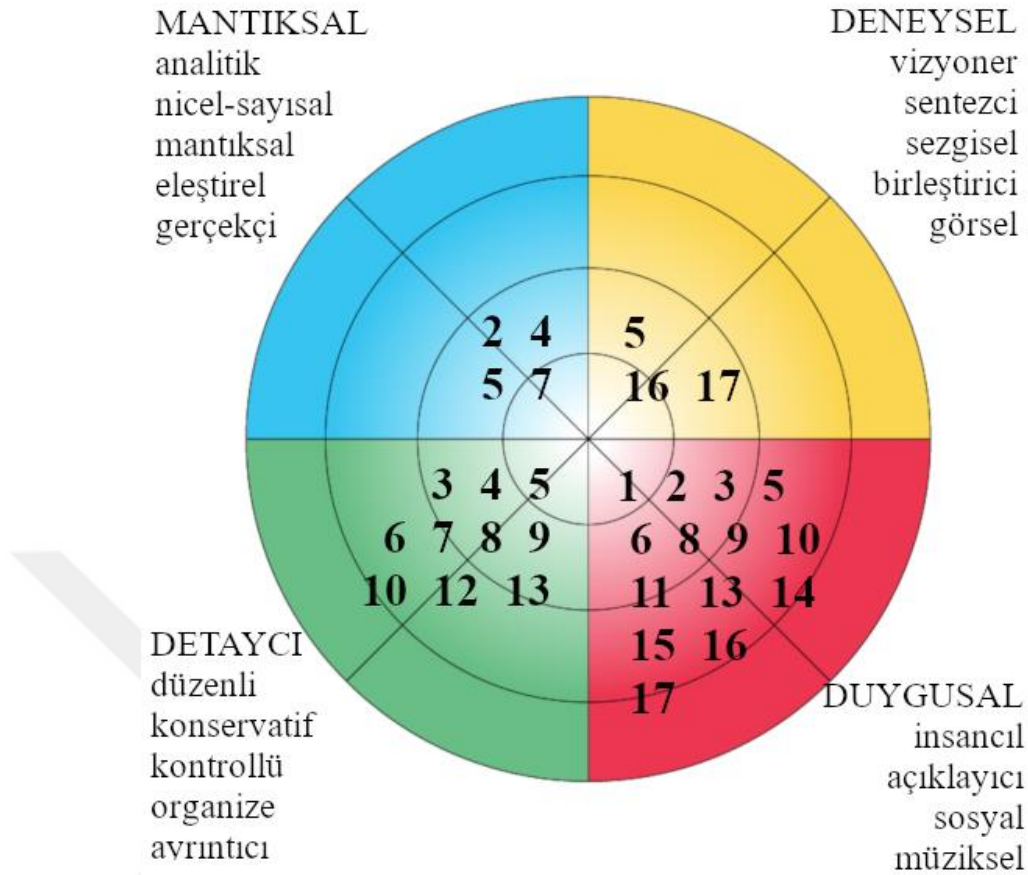
Bu bölümde araştırmanın amacına yönelik olarak elde edilen probleme ve alt problemlere ait bulgular ve yorumlara yer verilmiştir.

3.1. BİRİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR

Araştırmanın birinci alt probleminde “1. Sınıf Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının, BBM’ye göre beynin farklı çeyreklerine dağılımı nasıldır?” sorusuna cevap aranmıştır.

3.1.1. HB.1.1. Okulumuzda Hayat Ünitesi Kazanımları

1. sınıf Okulumuzda Hayat ünitesi kazanımlarının hangi beyin çeyreği/çeyrekleriyle ilişkilendirildiğine ilişkin bulgular Şekil 5’te verilmiştir.



Şekil 5: 1. Sınıf Okulumuzda Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımı

Şekil 5'e göre bazı kazanımların BBM'nin bir, bazı kazanımların ise birden fazla çeyreğiyle ilişkilendirildiği söylenebilir. Tablo 1'e göre Okulumuzda Hayat Ünitesi 1. sınıf kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımının en çoktan en aza doğru sağ alt çeyrekte 14, sol alt çeyrekte 10, sol üst çeyrekte 4 ve sağ üst çeyrekte 3 kazanım olarak sıralandığı görülmektedir (Bkz. EK VII).

3.1.1.1. Mantıksal Çeyrek Kazanımları

“(2) Kendisiyle akranları arasındaki benzer ve farklı yönleri ayırt eder.” kazanımı programda “Öğrencilerin fiziksel özellikleri üzerinde durularak özel gereksinimli bireylerin farkına varma, onların kullandığı cihaz ve protezlere dikkat etme gibi unsurlar da vurgulanır.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan benzerlik ve farklılıkları ayırt etme ifadeleri ile **sol üst**

eyrekte geçen organize etme, sınıflama ifadelerinin; özel bireylerin farkındalığı ve dikkat ifadeleri ile **sağ alt** eyrekte geçen, sosyallik, zen gösterme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“(4) *Sınıfının okul içindeki yerini bulur.*” kazanımı programda “*Yönle ilgili; sağında, solunda, önünde, arkasında, altında, üstünde, yanında, karşıısında gibi temel kavramlar üzerinde durulur.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan temel kavramlar ifadesi ile **sol st** eyrekte geçen nicelik, analitik ifadelerinin; okulun yeri, yönler ve bulma ifadeleri ile **sol alt** eyrekte geçen düzenleyicilik ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

“(5) *Sınıf içerisinde bulunan ders araç ve gereçleri ile şeref köşesini tanır.*” kazanımında yer alan sınıf içi, araç gereçler, şeref köşesi ve tanıma ifadeleri ile **tüm çeyreklerde** geçen sırasıyla analitik, düzenleyicilik, duygusallık ve görsellik ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“(7) *Okulunun bölümlerini tanır.*” kazanımı programda “*ğrencilere sınıfın okul içindeki yeri gösterilir. Ayrıca diğer bölümler gezdirilerek idari kısım, öğretmenler odası, rehberlik servisi, kantin, kütüphane, spor salonu, lavabo ve okulda bulunan birimler tanıtılır.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan temel yn ifadeleri ile **sol st** eyrekte geçen nicelik, analitik ifadesinin; okulun yeri, okul birimlerinin tanıtımı, bulma ifadeleri ile **sol alt** eyrekte geçen düzenleyicilik ve açıklayıcı ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

3.1.1.2. Detaycı eyrek Kazanımları

“(3) *Okula geliş ve okuldan gidişlerde güvenlik kurallarına uyar.*” kazanımı programda “*Servis araçlarında uyulması gereken temel kurallar, yaya geçidi, kaldırım ve yolların kullanımı ile tanıdığı ve tanımadığı kimselerle iletişiminde nelere dikkat etmesi gerektiği konuları üzerinde durulur.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan güvenlik ve kurallara uyma ifadeleri ile **sol alt** eyrekte geçen güvenlik ve kontrolci ifadelerinin; iletişime dikkat ifadesi ile **sağ alt** eyrekte geçen sosyallik, zen gösterme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“(4) *Sınıfının okul içindeki yerini bulur.*” kazanımı programda “*Yönle ilgili; sağında, solunda, önünde, arkasında, altında, üstünde, yanında, karşısında gibi temel kavramlar üzerinde durulur.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan temel kavramlar ifadesi ile **sol üst** çeyrekte geçen nicelik, analitik ifadelerinin; okulun yeri, yönler ve bulma ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen düzenleyicilik ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

“(5) *Sınıf içerisinde bulunan ders araç ve gereçleri ile şeref köşesini tanır.*” kazanımında yer alan sınıf içi, araç gereçler, şeref köşesi ve tanıma ifadeleri ile **tüm çeyreklerde** geçen sırasıyla analitik, düzenleyicilik, duygusallık ve görsellik ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“(6) *Bayrak töreninde nasıl davranması gerektiğini kavrar.*” kazanımı programda “*Türk bayrağına ve İstiklâl Marşı’na saygı gösterilmesi gerektiği üzerinde durulur.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan tören ve kurallar ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen usulüne uygunluk ve kontrol ifadelerinin; milli değerler, saygı ve kavrama ifadeleri ile **sağ alt** çeyreklerde geçen duygusallık, özen gösterme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“(7) *Okulunun bölümlerini tanır.*” kazanımı programda “*Öğrencilere sınıfın okul içindeki yeri gösterilir. Ayrıca diğer bölümler gezdirilerek idari kısım, öğretmenler odası, rehberlik servisi, kantin, kütüphane, spor salonu, lavabo ve okulda bulunan birimler tanıtılır.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan temel yön ifadeleri ile **sol üst** çeyrekte geçen nicelik, analitik ifadesinin; okulun yeri, okul birimlerinin tanıtımı, bulma ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen düzenleyicilik ve açıklayıcı ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“(8) *Tuvalet kullanma ve temizlik alışkanlığı geliştirir.*” kazanımı programda “*Okul tuvaletlerini nasıl kullanması gerektiği (tuvalete gidiş geliş, izin isteme, tuvaleti kullanırken kendisinin ve tuvaleti kullanan arkadaşlarının mahremiyetine duyarlı olma) üzerinde durulur.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan gereklilik ve kuralların öğrenimi ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte

geçen kural ve düzenleyicilik ifadelerinin; izin isteme, kendi ve arkadaşları için düşünme ve mahremiyet ifadeleri ile **sağ alt** çeyreklerde geçen iletişim ve duygular ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (9) *Okul çalışanlarını tanır.*” kazanımı programda “*Okul müdürü, müdür yardımcıları, öğretmenler ve diğer hizmetlerde çalışan kişiler tanıtılır.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan çalışan ifadesi ile **sol alt** çeyrekte yer alan idari ifadesinin; kişilerin tanıtılması ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen sosyallik ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (10) *İhtiyaç duyduğu durumlarda okul çalışanlarından yardım alır.*” kazanımı programda “*Öğretmen, nöbetçi öğretmen, hizmetli ve idari personelden hangi durumlarda izin ve yardım isteyeceği üzerinde durulur.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan çalışan kişileri ayırt etme ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen idari ifadesinin; yardım isteme ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen yardım ve sosyal iletişim ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (12) *Okul kurallarına uyar.*” kazanımı programda “*Merdiven iniş çıkış kurallarına uyma, pencereden aşağıya sarkmama, kablo ve prizlere dokunmama, okul eşyalarını özenli kullanma, sınıf, koridor, okul bahçesi, yemek yenilen ortam, okula geliş ve derse giriş saatleri, çöp kovasını kullanma, kantinde sıraya girme gibi konuların üzerinde durulur.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan kurallara uyma ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen düzen, usulüne uyma ve kontrollü olma ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (13) *Okulda iletişim kurarken nezaket kurallarına uyar.*” kazanımı programda “*Öğretmeni, arkadaşları ve okul çalışanları ile ilişkilerinde “teşekkür ederim, merhaba, günaydın, iyi günler, hoşça kal, lütfen, özür dilerim, rica ederim” gibi nezaket ifadelerinin kullanılmasının gerekliliği üzerinde durulur. Başkalarının odasına girerken (öğretmenler odası, müdür odası, hizmetli odası, sınıfı vb.) izin istemesi gerektiği vurgulanır.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan kurallara uyma ve nezaket ifadeleri ile **sol alt** ve **sağ alt** çeyreklerde geçen disiplin, yardı ve duyarlılık ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

3.1.1.3. Duygusal Çeyrek Kazanımları

“(1) Sınıf içi tanışma etkinliğine katılır.” kazanımı programda “Kendini tanıtarak öğretmeniyle ve arkadaşlarıyla tanışır.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan “tanışma” ifadesi ile modelin **sağ alt** çeyreğinde geçen “sosyallik” ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

“(2) Kendisiyle akranları arasındaki benzer ve farklı yönleri ayırt eder.” kazanımı programda “Öğrencilerin fiziksel özellikleri üzerinde durularak özel gereksinimli bireylerin farkına varma, onların kullandığı cihaz ve protezlere dikkat etme gibi unsurlar da vurgulanır.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan benzerlik ve farklılıkları ayırt etme ifadeleri ile **sol üst** çeyrekte geçen organize etme, sınıflama ifadelerinin; özel bireylerin farkındalığı ve dikkat ifadeleri ile **sağ alt** çeyrekte geçen, sosyallik, özen gösterme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“(3) Okula geliş ve okuldan gidişlerde güvenlik kurallarına uyar.” kazanımı programda “Servis araçlarında uyulması gereken temel kurallar, yaya geçidi, kaldırım ve yolların kullanımı ile tanıdığı ve tanımadığı kimselerle iletişimde nelere dikkat etmesi gerektiği konuları üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan güvenlik ve kurallara uyma ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen güvenlik ve kontrolcü ifadelerinin; iletişime dikkat ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen sosyallik, özen gösterme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“(5) Sınıf içerisinde bulunan ders araç ve gereçleri ile şeref köşesini tanır.” kazanımında yer alan sınıf içi, araç gereçler, şeref köşesi ve tanıma ifadeleri ile **tüm çeyreklerde** geçen sırasıyla analitik, düzenleyicilik, duygusallık ve görsellik ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“(6) Bayrak töreninde nasıl davranması gerektiğini kavrar.” kazanımı programda “Türk bayrağına ve İstiklâl Marşı’na saygı gösterilmesi gerektiği üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan

tören ve kurallar ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen usulüne uygunluk ve kontrol ifadelerinin; milli değerler, saygı ve kavrama ifadeleri ile **sağ alt** çeyreklerde geçen duygusallık, özen gösterme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (8) *Tuvalet kullanma ve temizlik alışkanlığı geliştirir.*” kazanımı programda “*Okul tuvaletlerini nasıl kullanması gerektiği (tuvalete gidiş geliş, izin isteme, tuvaleti kullanırken kendisinin ve tuvaleti kullanan arkadaşlarının mahremiyetine duyarlı olma) üzerinde durulur.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan gereklilik ve kuralların öğrenimi ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen kural ve düzenleyicilik ifadelerinin; izin isteme, kendi ve arkadaşları için düşünme ve mahremiyet ifadeleri ile **sağ alt** çeyreklerde geçen iletişim ve duygular ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (9) *Okul çalışanlarını tanır.*” kazanımı programda “*Okul müdürü, müdür yardımcıları, öğretmenler ve diğer hizmetlerde çalışan kişiler tanıtılır.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan çalışan ifadesi ile **sol alt** çeyrekte yer alan idari ifadesinin; kişilerin tanıtılması ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen sosyallik ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (10) *İhtiyaç duyduğu durumlarda okul çalışanlarından yardım alır.*” kazanımı programda “*Öğretmen, nöbetçi öğretmen, hizmetli ve idari personelden hangi durumlarda izin ve yardım isteyeceği üzerinde durulur.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan çalışan kişileri ayırt etme ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen idari ifadesinin; yardım isteme ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen yardım ve sosyal iletişim ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (11) *Sınıf içi kuralları belirleme sürecine katılır.*” kazanımı programda “*Sınıf eşyalarını özenli kullanma, sınıfını temiz tutma, iletişimde zamanlamaya dikkat etme ile (dinleme, söz alarak konuşma, yerinde konuşma vb.) arkadaşlarına ve arkadaşlarının eşyalarına zarar vermeme, kendisini ve çevresini temiz tutma gibi kuralların gerekliliğinden hareketle konu açıklanır. Sınıf içi kuralların öğrencilerin de katılımıyla belirlenmesine özen gösterilir.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda

ve açıklamasında yer alan özen, iletişim ifadeleri ile **sağ alt** çeyrekte geçen duygusal, yardım, özen gösterme ve sosyal iletişim ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (13) Okulda iletişim kurarken nezaket kurallarına uyar.” kazanımı programda “Öğretmeni, arkadaşları ve okul çalışanları ile ilişkilerinde “teşekkür ederim, merhaba, günaydın, iyi günler, hoşça kal, lütfen, özür dilerim, rica ederim” gibi nezaket ifadelerinin kullanılmasının gerekliliği üzerinde durulur. Başkalarının odasına girerken (öğretmenler odası, müdür odası, hizmetli odası, sınıfı vb.) izin istemesi gerektiği vurgulanır.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan kurallara uyma ve nezaket ifadeleri ile **sol alt** ve **sağ alt** çeyreklerde geçen disiplin, yardı ve duyarlılık ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (14) Okul içi etkinliklerde görev almaya istekli olur.” kazanımı programda “Belirli gün ve haftalara katılma, kulüp faaliyetlerinde bulunma, okul meclisi çalışmalarına katılma vb. konular üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan etkinlikler ve istekli olma ifadeleri ile **sağ alt** çeyrekte geçen disiplin, yardım ve duyarlılık ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (15) Oyunlara katılmaya ve oyun oynamaya istekli olur.” kazanımı programda “Oyun aracılığıyla eğlenmesine, oyunun kurallarına uyum sağlamasına, oyunda uygun davranışlar sergilemesine, arkadaşlık kurmasına, kendini ve başkalarını tanımasına vb. rehberlik edilir.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan arkadaşlık kurma ve istekli olma ifadeleri ile **sağ alt** çeyrekte geçen sosyallik ve kendini ifade etme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (16) Okulla ilgili olumlu duygu ve düşünceler geliştirir.” kazanımı programda “Okulun bireysel yaşamına sağlayacağı katkılar (yeni arkadaşlar edinme, oyun oynama, eğlenme, bilgi edinme vb.) üzerinde durulur. Okul korkusu olabilecek öğrencilere karşı duyarlı olunur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan duygu ve düşünce geliştirme, duyarlı olma ifadeleri ile **sağ alt** çeyrekte geçen duygudurum, sosyal, duyarlılık ifadelerinin; eğlenme ifadesi ile **sağ üst** çeyrekte geçen eğlence ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (17) Kullanacağı ders araç ve gereçlerini seçer.” kazanımı programda “Kullanacağı ders araç gereçleri tanıtılır, bunların doğru ve güvenli kullanılması ve taşınması üzerinde durulur. Kalem, defter ve çanta kullanımı özellikle vurgulanır.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan araç-gereç seçimi, güvenli kullanım ifadeleri ile **sağ alt** çeyrekte geçen duygudurum, sosyal ve tanıtma ifadelerinin; tanıtma ifadesi ile **sağ üst** çeyrekte geçen kendini ifade etme ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

3.1.1.4. Deneysel Çeyrek Kazanımları

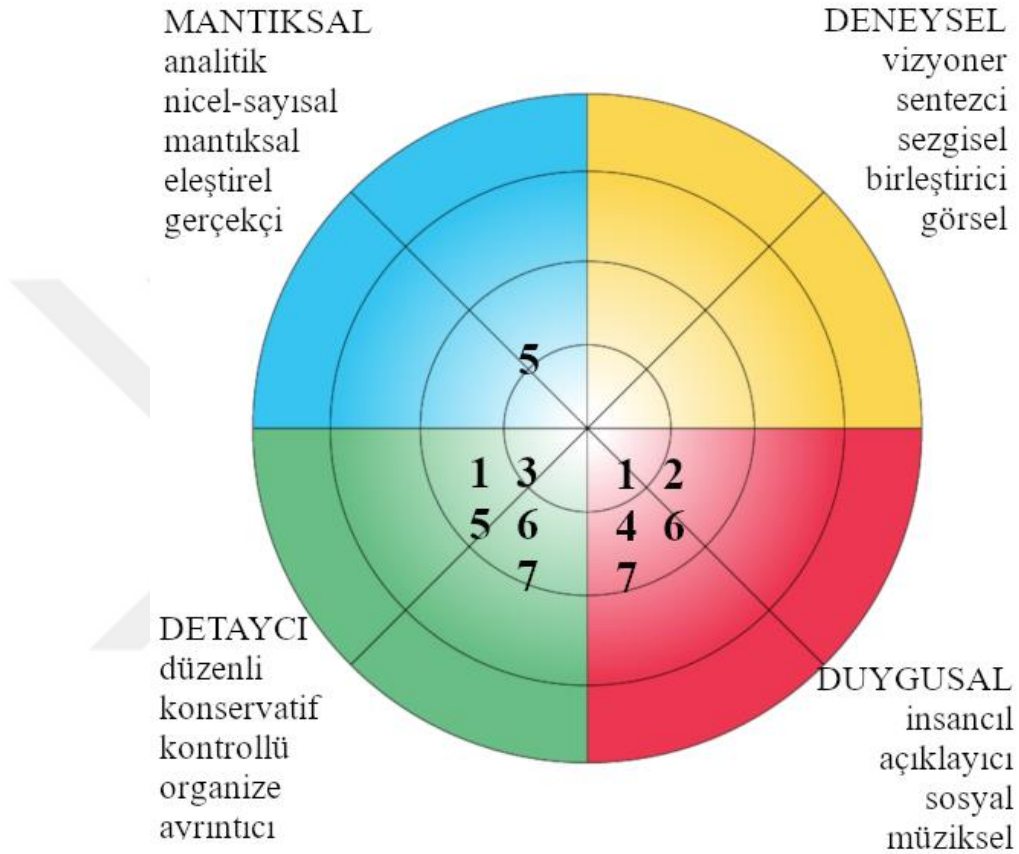
“(5) Sınıf içerisinde bulunan ders araç ve gereçleri ile şeref köşesini tanır.” kazanımında yer alan sınıf içi, araç gereçler, şeref köşesi ve tanıma ifadeleri ile **tüm çeyreklerde** geçen sırasıyla analitik, düzenleyicilik, duygusallık ve görsellik ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (16) Okulla ilgili olumlu duygu ve düşünceler geliştirir.” kazanımı programda “Okulun bireysel yaşamına sağlayacağı katkılar (yeni arkadaşlar edinme, oyun oynama, eğlenme, bilgi edinme vb.) üzerinde durulur. Okul korkusu olabilecek öğrencilere karşı duyarlı olunur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan duygu ve düşünce geliştirme, duyarlı olma ifadeleri ile **sağ alt** çeyrekte geçen duygudurum, sosyal, duyarlılık ifadelerinin; eğlenme ifadesi **sağ üst** çeyrekte geçen eğlence ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (17) Kullanacağı ders araç ve gereçlerini seçer.” kazanımı programda “Kullanacağı ders araç gereçleri tanıtılır, bunların doğru ve güvenli kullanılması ve taşınması üzerinde durulur. Kalem, defter ve çanta kullanımı özellikle vurgulanır.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan araç-gereç seçimi, güvenli kullanım ifadeleri ile **sağ alt** çeyrekte geçen duygudurum, sosyal ve tanıtma ifadelerinin; tanıtma ifadesi ile **sağ üst** çeyrekte geçen kendini ifade etme ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

HB.1.2. Evimizde Hayat Ünitesi Kazanımları

1. sınıf Evimizde Hayat Ünitesi kazanımlarının hangi beyin çeyreğiyle/çeyrekleriyle ilişkilendirildiğine ilişkin bulgular Şekil 6’da verilmiştir.



Şekil 6: 1. Sınıf Evimizde Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımı

Şekil 6’ya göre bazı kazanımların BBM’nin bir, bazı kazanımların ise birden fazla çeyreği ile ilişkilendirildiği söylenebilir. Tablo 1’e göre Evimizde Hayat Ünitesi 1. sınıf kazanımlarının BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımının en çoktan en aza doğru sol alt çeyrekte 5, sağ alt çeyrekte 5 ve sol üst çeyrekte 1, sağ üst çeyrekte 1 kazanım olarak sıralandığı görülmektedir (Bkz. EK VIII).

Mantıksal Çeyrek Kazanımları

“ (5) Evdeki kaynakları verimli bir şekilde kullanır.” kazanımı programda “Elektrik, su ve kişisel temizlik malzemelerinin tasarruflu kullanımı üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan verimlilik, tasarruflu olma ifadeleri ile **sol üst** çeyrekte geçen kontrol edicilik ve finansal ifadelerinin; verimlilik ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen planlama ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

3.1.1.5. Detaycı Çeyrek Kazanımları

“ (1) Aile bireylerini tanıtır.” kazanımı programda “Aile kavramı açıklanarak anne, baba, kardeş, dede ve nine gibi kişilerin isimleri ve belirgin özellikleri üzerinde durulur. Ailesinde boşanma, ölüm, evden ayrılma gibi yaşantıları olan çocukların bulunduğu sınıflarda kazanım işlenirken duyarlı davranılmalıdır.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan aile bireylerinin belirgin özelliklerini ayırt etme ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen düzenleme ifadesinin; aile kavramının açıklanması ve isimlerinin bilinmesi ifadeleri ile **sağ alt** çeyrekte geçen duyguların ifade edilmesi ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

“(3) Evinin yerini tarif eder.” kazanımı programda “Evinin yanında, karşısında, önünde, arkasında, sağında ve solunda neler olduğu ele alınır. Öğrencinin ev adresini ve aile üyelerinden en az birinin telefon numarasını yazılı olarak yanında bulundurması ve bu bilgileri kimlerle paylaşmasının güvenli olacağı vurgulanır. Öğrenme ortamında krokilerin oyunlaştırılarak kullanımı sağlanabilir.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan tarif etme, bilgileri öğrenme ve güvenli olma ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen uygulama, düzenleyicilik ve güvenlik ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (5) Evdeki kaynakları verimli bir şekilde kullanır.” kazanımı programda “Elektrik, su ve kişisel temizlik malzemelerinin tasarruflu kullanımı üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan verimlilik, tasarruflu olma ifadeleri ile **sol üst** çeyrekte geçen kontrol edicilik ve finansal

ifadelerinin; verimlilik ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen planlama ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (6) *Gün içerisinde neler yapabileceğini planlar.*” kazanımı programda “*Oyun oynama, ders çalışma, dinlenme, uyuma, beslenme, ailesi ve arkadaşlarıyla birlikte nitelikli zaman geçirme ile kitle iletişim araçlarını kullanma gibi işlere ayrılan süre üzerinde durulur.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan verimlilik, tasarruflu olma ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen planlama ifadesinin; arkadaşlarıyla zaman geçirme ifadesinin **sağ alt** çeyrekte geçen sosyallik ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (7) *İstek ve ihtiyaçları arasındaki farkı ayırt eder.*” kazanımında yer alan verimlilik, tasarruflu olma ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen düzenleyicilik, planlama ifadelerinin; istek ve ihtiyaçları belirleme ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen duyguların ifade edilmesi ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

3.1.1.6. Duygusal Çeyrek Kazanımları

“ (1) *Aile bireylerini tanıtır.*” kazanımı programda “*Aile kavramı açıklanarak anne, baba, kardeş, dede ve nine gibi kişilerin isimleri ve belirgin özellikleri üzerinde durulur. Ailesinde boşanma, ölüm, evden ayrılma gibi yaşantıları olan çocukların bulunduğu sınıflarda kazanım işlenirken duyarlı davranılmalıdır.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan aile bireylerinin belirgin özelliklerini ayırt etme ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen düzenleme ifadesinin; aile kavramının açıklanması ve isimlerinin bilinmesi ifadeleri ile **sağ alt** çeyrekte geçen duyguların ifade edilmesi ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (2) *Aile hayatının önemini kavrar.*” kazanımı programda “*Aileyi bir arada tutan değerlerle (sevgi, saygı, bağlılık, şefkat, vefa vb.) aile içi iş birliği ve dayanışmanın aile düzenine katkıları üzerinde durulur.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan aile, değerler, iş birliği ve dayanışma ifadeleri ile **sağ alt** çeyrekte geçen duyguların ifade edilmesi, sezgisellik, kişilerarası iletişim ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (4) Evde aile bireyleri ile iletişim kurarken nezaket kurallarına uyar.” kazanımı programda “Evde aile bireyleriyle iletişim kurarken duygularını, düşüncelerini ve isteklerini nezaket kuralları çerçevesinde uygun ses tonu, mimik ve kelimelerle dile getirmesi üzerinde durulur. Evdeki diğer bireylerin odasına girerken izin istemesi gerektiği vurgulanır.” Kazanımda ve açıklamasında yer alan duygularını ifade etme, aile bireyleriyle iletişim ve izin isteme ifadeleri ile **sağ alt** çeyrekte geçen kişilerarası iletişim, duyguları ifade etme ve izin ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (6) Gün içerisinde neler yapabileceğini planlar.” kazanımı programda “Oyun oynama, ders çalışma, dinlenme, uyuma, beslenme, ailesi ve arkadaşlarıyla birlikte nitelikli zaman geçirme ile kitle iletişim araçlarını kullanma gibi işlere ayrılan süre üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan verimlilik, tasarruflu olma ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen planlama ifadesinin; arkadaşlarıyla zaman geçirme ifadesinin **sağ alt** çeyrekte geçen sosyallik ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

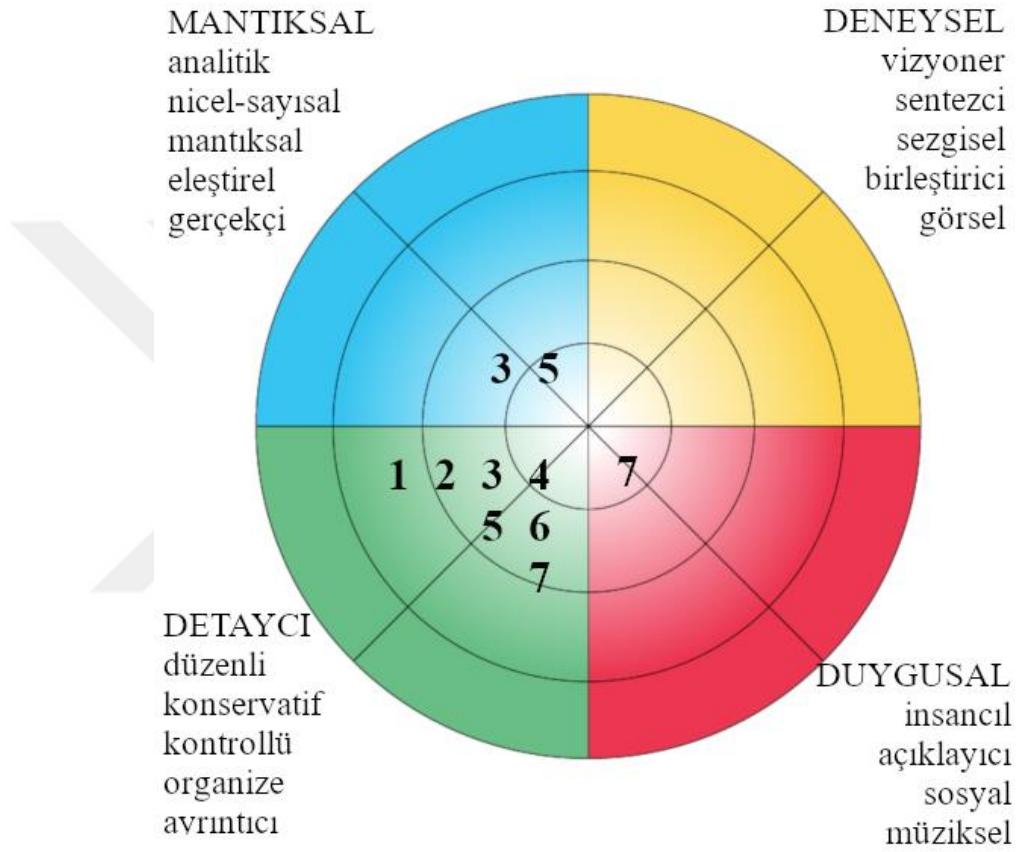
“ (7) İstek ve ihtiyaçları arasındaki farkı ayırt eder.” kazanımında yer alan verimlilik, tasarruflu olma ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen düzenleyicilik, planlama ifadelerinin; istek ve ihtiyaçları belirleme ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen duyguların ifade edilmesi ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

3.1.1.7. Deneysel Çeyrek Kazanımları

Hayat Bilgisi dersi 1. sınıf 2. ünite kazanımlarının BBM çeyreklerine dağılımında deneysel çeyreği geliştirdiği düşünülebilecek bir kazanım bulunamamıştır.

3.1.2. HB.1.3. Sağlıklı Hayat Ünitesi Kazanımları

1. sınıf Sağlıklı Hayat ünitesi kazanımlarının hangi beyin çeyreği/çeyrekleriyle ilişkilendirildiğine ilişkin bulgular Şekil 7’de verilmiştir.



Şekil 7: 1. Sınıf Sağlıklı Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımı

Şekil 7’ye göre bazı kazanımların BBM’nin bir, bazı kazanımların ise birden fazla çeyreğiyle ilişkilendirildiği söylenebilir. Tablo 1’e göre Sağlıklı Hayat Ünitesi 1. sınıf kazanımlarının BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımının en çoktan en aza doğru sol alt çeyrekte 7, sol üst çeyrekte 2, sağ alt çeyrekte 1 ve sağ üst çeyrekte 0 kazanım olarak sıralandığı görülmektedir (Bkz. EK IX).

3.1.2.1. Mantıksal Çeyrek Kazanımları

“ (3) Sağlığı için yararlı yiyecek ve içecekleri seçer.” kazanımı programda “Dengeli beslenme için tüketmemiz gereken temel bitkisel ve hayvansal besinler vurgulanır. Dengeli beslenirken yiyecek ayırt etmeme, kaynağı belli olmayan gıdalar ile açıkta ve/veya sokakta satılan gıdalar, gazlı içecekler gibi ürünlerin tüketiminin sağlığa zararları üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan yararlı besinleri seçme ifadesi ile **sol üst** çeyrekte geçen analiz ifadesinin; kişisel bakım, düzen, özenli kullanım ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen düzen, planlama ve güvenlik ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (5) Temizlik kurallarına dikkat ederek kendisi için yiyecek hazırlar.” kazanımı programda “Kesici alet, ocak ve fırın kullanmadan hazırlayabileceği yiyecekler üzerinde durulur. Yemeğe başlamadan önce ellerini yıkaması gerektiği hatırlatılır.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan yiyecek hazırlama ifadesi ile **sol üst** çeyrekte geçen teknik, uygulama ifadelerinin; kurallara dikkat etme ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen planlama, düzen, kurallara uyma ve güvenlik ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

3.1.2.2. Detaycı Çeyrek Kazanımları

“ (1) Kişisel bakımını düzenli olarak yapar.” kazanımı programda “El, yüz yıkama ve dişleri usulüne uygun olarak fırçalama, banyo yapma, saç tarama, tuvalet eğitimi ile günlük kıyafetlerini giyme ve özenli kullanma üzerinde durulur. Ayrıca kişisel bakımda sürekliliğin sağlanması vurgulanır. Kişisel bakımını yaparken kaynakların verimli kullanılması gerektiğine değinilir.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan kişisel bakım, düzen, özenli kullanım ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen planlama ve düzenleyicilik ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (2) Sağlığını korumak için alması gereken önlemleri fark eder.” kazanımı programda “Kişisel temizliğini yapma, mevsime uygun giyinme, meyve ve sebzeleri tüketmeden önce yıkama, spor yapma, bulaşıcı hastalıklardan korunma yolları, akılcı

ilaç kullanımı, diş hekimine ve doktora gitmenin gerekliliği üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan kişisel bakım, düzen, özenli kullanım ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen düzenleme, planlama ve güvenlik ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (3) *Sağlığı için yararlı yiyecek ve içecekleri seçer.*” kazanımı programda “*Dengeli beslenme için tüketmemiz gereken temel bitkisel ve hayvansal besinler vurgulanır. Dengeli beslenirken yiyecek ayırt etmeme, kaynağı belli olmayan gıdalar ile açıkta ve/veya sokakta satılan gıdalar, gazlı içecekler gibi ürünlerin tüketiminin sağlığa zararları üzerinde durulur.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan yararlı besinleri seçme ifadesi ile **sol üst** çeyrekte geçen analiz ifadesinin; kişisel bakım, düzen, özenli kullanım ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen düzen, planlama ve güvenlik ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (4) *Gün içerisinde öğünlere uygun ve dengeli beslenir.*” kazanımında yer alan besin planlaması, düzen ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen düzen, planlama ve güvenlik ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (5) *Temizlik kurallarına dikkat ederek kendisi için yiyecek hazırlar.*” kazanımı programda “*Kesici alet, ocak ve fırın kullanmadan hazırlayabileceği yiyecekler üzerinde durulur. Yemeğe başlamadan önce ellerini yıkaması gerektiği hatırlatılır.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan yiyecek hazırlama ifadesi ile **sol üst** çeyrekte geçen teknik, uygulama ifadelerinin; kurallara dikkat etme ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen planlama, düzen, kurallara uyma ve güvenlik ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (6) *Yemek yerken görgü kurallarına uyar.*” kazanımı programda “*Okulda yemeğini yerken; yemeğe dua ile başlama, temiz bir şekilde üstüne dökmeden yeme, ayakta ve dolaşarak yemek yememe, ağızda lokma varken konuşmama ve peçete kullanma gibi hususlar üzerinde durulur. İhtiyacı kadar yemek yeme, ekmek ve yiyecek israfını önleme konuları vurgulanır.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan kurallara dikkat etme ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen düzen, kurallara uyma ve güvenlik ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (7) Kitle iletişim araçlarını kullanırken beden sağlığını korumaya özen gösterir.” kazanımı programda “Televizyon, telefon ve bilgisayar gibi kitle iletişim araçlarını bilinçli kullanmanın önemi üzerinde durulur. Kitle iletişim araçları kullanılırken dikkat edilmesi gereken noktalar ile bu araçları yanlış kullanmanın insan sağlığı üzerindeki olumsuz etkileri vurgulanır.” Kazanımda ve açıklamasında yer alan kurallara uyma, dikkat etme ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen güvenlik, kurallara uyma ifadelerinin; özen ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen özen gösterme ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

3.1.2.3. Duygusal Çeyrek Kazanımları

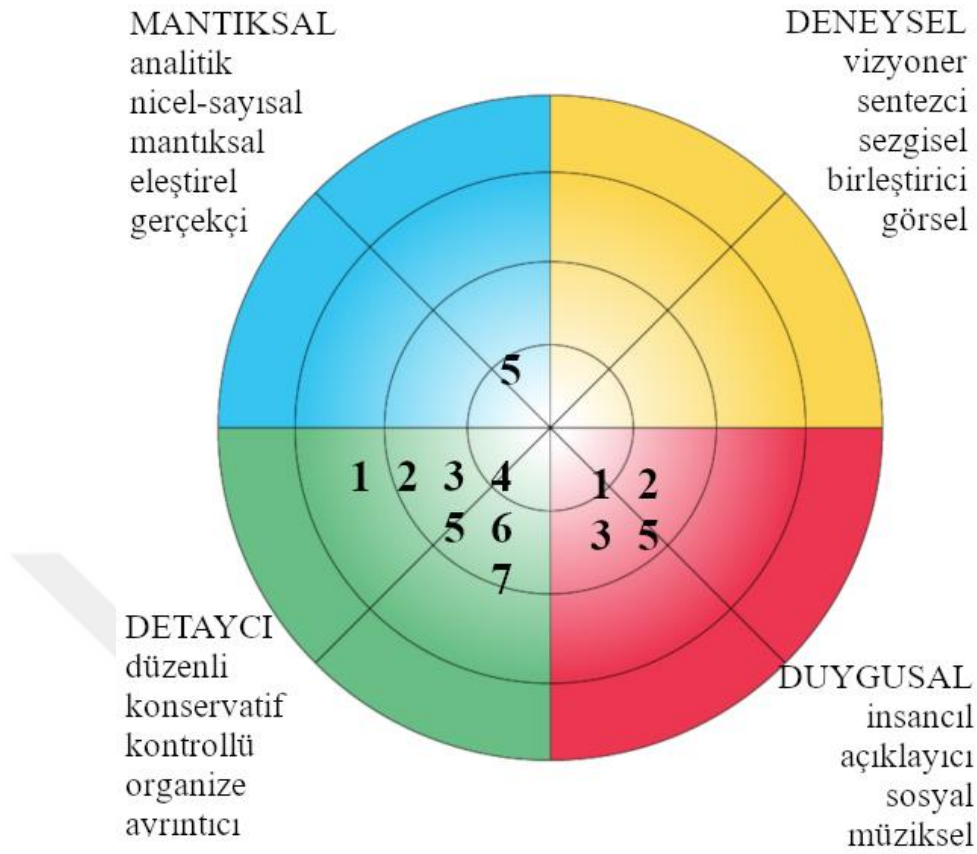
“ (7) Kitle iletişim araçlarını kullanırken beden sağlığını korumaya özen gösterir.” kazanımı programda “Televizyon, telefon ve bilgisayar gibi kitle iletişim araçlarını bilinçli kullanmanın önemi üzerinde durulur. Kitle iletişim araçları kullanılırken dikkat edilmesi gereken noktalar ile bu araçları yanlış kullanmanın insan sağlığı üzerindeki olumsuz etkileri vurgulanır.” Kazanımda ve açıklamasında yer alan kurallara uyma, dikkat etme ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen güvenlik, kurallara uyma ifadelerinin; özen ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen özen gösterme ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

3.1.2.4. Deneysel Çeyrek Kazanımları

Hayat Bilgisi dersi 1. sınıf 3. ünite kazanımlarının BBM çeyreklerine dağılımında deneysel çeyreği geliştirdiği düşünülebilecek bir kazanım bulunamamıştır.

3.1.3. HB.1.4. Güvenli Hayat Ünitesi Kazanımları

1. sınıf Güvenli Hayat ünitesi kazanımlarının hangi beyin çeyreği/çeyrekleriyle ilişkilendirildiğine ilişkin bulgular Şekil 8’de verilmiştir.



Şekil 8: 1. Sınıf Güvenli Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.

Şekil 8'e göre bazı kazanımların BBM'nin bir, bazı kazanımların ise birden fazla çeyreğiyle ilişkilendirildiği söylenebilir. Tablo 1'e göre Güvenli Hayat Ünitesi 1. sınıf kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımının sol alt çeyrekte 7, sağ alt çeyrekte 4, sol üst çeyrekte 1 ve sağ üst çeyrekte 0 kazanım olarak sıralandığı görülmektedir (Bkz. EK X).

3.1.3.1. Mantıksal Çeyrek Kazanımları

“ (5) Acil durumlarda yardım almak için arayacağı kurumların telefon numaralarını bilir.” kazanımı programda “Gereksiz ihbarda bulunmanın sakıncaları vurgulanarak itfaiye 110, ambulans 112, polis imdat 155, jandarma 156 ve orman yangını 177 vb. kurumlar ve telefon numaraları ele alınır. Telefon numaraları tek tek rakamlar hâlinde (1-5-5) kodlanarak öğretilir.” şeklinde açıklanmıştır. Kazanımda

ve açıklamasında yer alan acil durumda aranacak numaraları bilme ifadesi ile **sol üst** çeyrekte geçen problem çözme ifadesinin; dikkat etme ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen güvenlik, kurallara uyma ifadelerinin; özen ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen özen gösterme ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

3.1.3.2. Detaycı Çeyrek Kazanımları

“ (1) Okulda ve evde güvenlik kurallarına uyar.” kazanımı programda “Merdivenden dikkatli inip çıkma, asansörü doğru kullanma, ıslak zeminde dikkatli yürüme, sınıf içindeki camlı eşyaları (dolap, şeref köşesi vb.) dikkatli kullanma, pencereden ve balkondan aşağıya sarkmama; elektrik prizleri, kablolar ve ateşle oynamama, suyu açık bırakmama, temizlik malzemelerini tanıma, dikkatli kullanma ve gaz kaçağı gibi durumlarda ne yapılacağı ile ilgili konular üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan kurallara uyma, dikkat etme, ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen güvenlik, kurallara uyma ifadelerinin; özen ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen özen gösterme ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (2) Okula geliş ve okuldan gidişlerde insanların trafikteki davranışlarını gözlemler.” kazanımı programda “Trafik kavramından hareketle kendisinin ve başkalarının trafikte doğru ve yanlış yaptığı davranışlar üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan kurallara uyma ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen güvenlik, kurallara uyma ifadelerinin; özen ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen özen gösterme ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (3) Okula geliş ve gidişlerinde trafik kurallarına uyar.” kazanımı programda “Karşıya geçme, yaya kaldırımı olan ve olmayan yerlerde yürüme ve yaya olarak trafikte görünürlükle ilgili önlemleri alma üzerinde durulur. Trafik işaret levhalarının (dur, geç, yaya geçidi, dikkat, okul geçidi, bisiklet giremez gibi çocuğun yaşamıyla doğrudan ilişkili olanlar) olduğu ve işaretlerin olmadığı yerlerde ne yapacağını bilme (alt ve üst geçitler, yaya geçitleri, okul geçitleri, ışıklı trafik işaret cihazlarının ve trafik polislerinin olduğu yerler, duran bir aracın önünden ve arkasından geçmeme vb.) ele alınır.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve

açıklamasında yer alan kurallara uyma, dikkat etme, ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen güvenlik, kurallara uyma ifadelerinin; özen ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen özen gösterme ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (4) Çevresindeki kişilerle iletişim kurarken güvenlik kurallarını uygular.” kazanımı programda “İnsanlarla iletişimde kişisel haklarını ihlal eden herhangi bir davet veya teklifle karşılaştığında etkili reddetme davranışı gösterme üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan kurallara uyma, güvenlik ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen güvenlik, kurallar ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (5) Acil durumlarda yardım almak için arayacağı kurumların telefon numaralarını bilir.” kazanımı programda “Gereksiz ihbarda bulunmanın sakıncaları vurgulanarak itfaiye 110, ambulans 112, polis imdat 155, jandarma 156 ve orman yangını 177 vb. kurumlar ve telefon numaraları ele alınır. Telefon numaraları tek tek rakamlar hâlinde (1-5-5) kodlanarak öğretilir.” şeklinde açıklanmıştır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan acil durumda aranacak numaraları bilme ifadesi ile **sol üst** çeyrekte geçen problem çözme ifadesinin; dikkat etme ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen güvenlilik ifadelerinin ve özen ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen özen gösterme ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (6) Teknolojik araç ve gereçleri güvenli bir şekilde kullanır.” kazanımı programda “Bilgisayar, televizyon, cep telefonu, tablet, oyun konsolu ve elektrikli ev aletleri gibi elektronik araç ve gereçlerin güvenli kullanımı üzerinde durulur. İnternet ve bilgisayar oyunları gibi teknoloji bağımlılığına neden olabilecek durumlar karşısında dikkatli olunması gerektiği vurgulanır.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan güvenli kullanım ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen güvenlik ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (7) Kendisi için güvenli ve güvensiz alanları ayırt eder.” kazanımı programda “Güvensiz alanlar olarak asansör ve merdiven boşluğu, balkonlar, binaların bodrum katları, inşaat alanları, su kanalları, çukurlar, su birikintileri ve süs havuzları gibi alanlar üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda

ve açıklamasında yer alan güvenli ve güvenli alanı ayırt etme ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen güvenlik ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

3.1.3.3. Duygusal Çeyrek Kazanımları

“ (1) Okulda ve evde güvenlik kurallarına uyar.” kazanımı programda “Merdivenden dikkatli inip çıkma, asansörü doğru kullanma, ıslak zeminde dikkatli yürüme, sınıf içindeki camlı eşyaları (dolap, şeref köşesi vb.) dikkatli kullanma, pencereden ve balkondan aşağıya sarkmama; elektrik prizleri, kablolar ve ateşle oynamama, suyu açık bırakmama, temizlik malzemelerini tanıma, dikkatli kullanma ve gaz kaçağı gibi durumlarda ne yapılacağı ile ilgili konular üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan kurallara uyma, dikkat etme, ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen güvenlik, kurallara uyma ifadelerinin; özen ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen özen gösterme ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (2) Okula geliş ve okuldan gidişlerde insanların trafikteki davranışlarını gözlemler.” kazanımı programda “Trafik kavramından hareketle kendisinin ve başkalarının trafikte doğru ve yanlış yaptığı davranışlar üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan kurallara uyma, dikkat etme, ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen güvenlik, kurallara uyma ifadelerinin; özen ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen özen gösterme ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (3) Okula geliş ve gidişlerinde trafik kurallarına uyar.” kazanımı programda “Karşıya geçme, yaya kaldırımı olan ve olmayan yerlerde yürüme ve yaya olarak trafikte görünürlükle ilgili önlemleri alma üzerinde durulur. Trafik işaret levhalarının (dur, geç, yaya geçidi, dikkat, okul geçidi, bisiklet giremez gibi çocuğun yaşamıyla doğrudan ilişkili olanlar) olduğu ve işaretlerin olmadığı yerlerde ne yapacağını bilme (alt ve üst geçitler, yaya geçitleri, okul geçitleri, ışıklı trafik işaret cihazlarının ve trafik polislerinin olduğu yerler, duran bir aracın önünden ve arkasından geçmeme vb.) ele alınır.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan kurallara uyma, ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen güvenlik,

kurallara uyma ifadelerinin; özen ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen özen gösterme ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

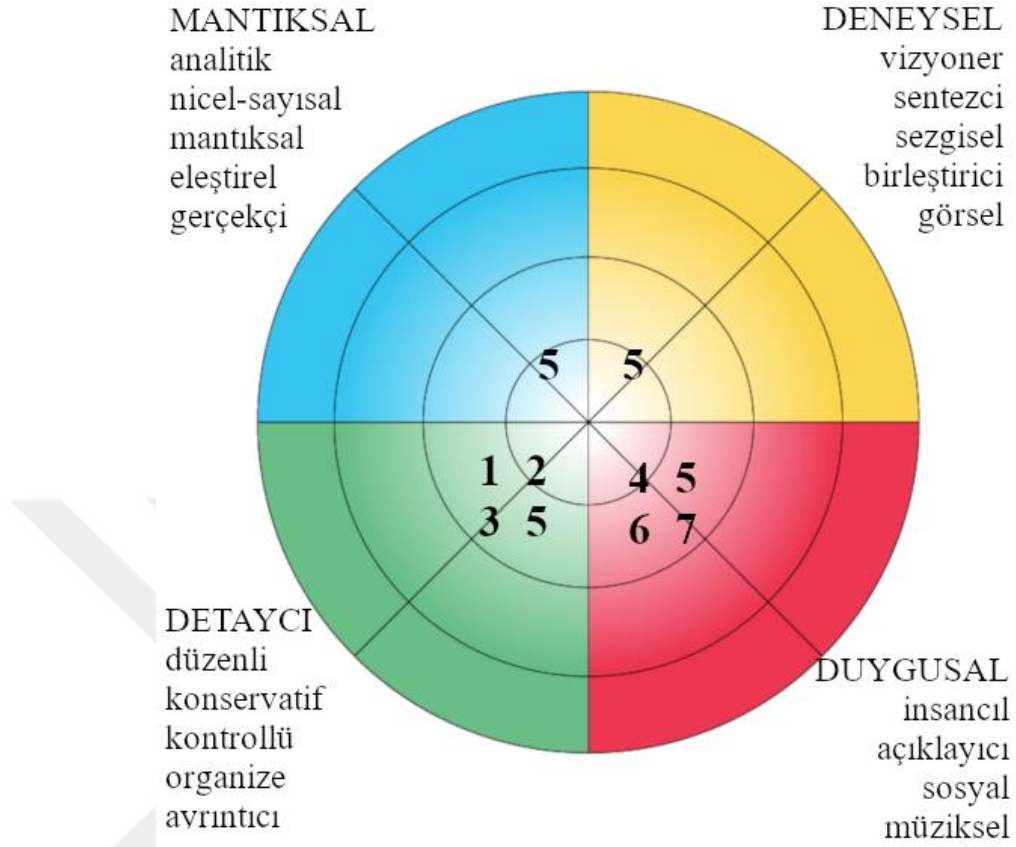
“ (5) *Acil durumlarda yardım almak için arayacağı kurumların telefon numaralarını bilir.*” kazanımı programda “*Gereksiz ihbarda bulunmanın sakıncaları vurgulanarak itfaiye 110, ambulans 112, polis imdat 155, jandarma 156 ve orman yangını 177 vb. kurumlar ve telefon numaraları ele alınır. Telefon numaraları tek tek rakamlar hâlinde (1-5-5) kodlanarak öğretilir.*” şeklinde açıklanmıştır. *Kazanımda ve açıklamasında yer alan acil* durumda aranacak numaraları bilme ifadesi ile **sol üst** çeyrekte geçen problem çözme ifadesinin; dikkat etme ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen kurallara uyma, güvenlik ifadelerinin; özen ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen özen gösterme ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

3.1.3.4. Deneysel Çeyrek Kazanımları

Hayat Bilgisi dersi 1. sınıf 4. ünite kazanımlarının BBM çeyreklerine dağılımında deneysel çeyreği geliştirdiği düşünülebilecek bir kazanım bulunamamıştır.

3.1.4. HB.1.5. Ülkemizde Hayat Ünitesi Kazanımları

1. sınıf Ülkemizde Hayat ünitesi kazanımlarının hangi beyin çeyreği/çeyrekleriyle ilişkilendirildiğine ilişkin bulgular Şekil 9’da verilmiştir.



Şekil 9: 1. Sınıf Ülkemizde Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.

Şekil 9'a göre bazı kazanımların BBM'nin bir, bazı kazanımların ise birden fazla çeyreğiyle ilişkilendirildiği söylenebilir. Tablo 1'e göre Ülkemizde Hayat Ünitesi 1. sınıf kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımının en çoktan en aza doğru sol alt çeyrekte 4, sağ alt çeyrekte 4, sol üst çeyrekte 1 ve sağ üst çeyrekte 1 kazanım olarak sıralandığı görülmektedir (Bkz. EK XI).

3.1.4.1. Mantıksal Çeyrek Kazanımları

“ (5) Atatürk'ün hayatını bilir.” kazanımı programda “Görsel ve işitsel materyallerle Atatürk'ün doğum yeri, anne ve babasının adı, ölüm yeri ve Anıtkabir üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan Atatürk'ün hayatı, fikirleri, çalışmalarını bilme ifadesi ile **tüm çeyreklerde** geçen

problem çözme, bilimsel, idari, uygulama, planlama, bilgi toplama, fikirleri ifade etme, değişime yol açma, fikirleri üretme ve canlandırma ifadelerinin tamamının örtüştüğü söylenebilir.

3.1.4.2. Detaycı Çeyrek Kazanımları

“ (1) Yaşadığı yeri bilir.” kazanımı programda “Aile büyüklerinden, yaşadıkları yerin (mahalle/köy/ilçe/il) isimleri, yetiştirilen ürünler vb. belirgin özellikleri hakkında bilgi edinmeleri istenir.” şeklinde açıklamaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan yaşadığı yeri bilme ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen bilgi toplama ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (2) Yakın çevresindeki tarihî, doğal ve turistik yerleri fark eder.” kazanımında yer alan yakın çevresindeki doğal, tarihî, turistik yerleri fark etme ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen bilgi toplama ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (3) Ülkemizin genel özelliklerini tanır.” kazanımı programda “Ülkemizin adı, başkenti, İstiklâl Marşı ve Türk bayrağı tanıtılır. Bayrağımızın şekli ile ay ve yıldız vurgu yapılarak rengi belirtilir.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan ülkemizin tanınması ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen bilgi toplama ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (5) Atatürk’ün hayatını bilir.” kazanımı programda “Görsel ve işitsel materyallerle Atatürk’ün doğum yeri, anne ve babasının adı, ölüm yeri ve Anıtkabir üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan Atatürk’ün hayatı, fikirleri, çalışmalarını bilme ifadesi ile **tüm çeyreklerde** geçen problem çözme, bilimsel, idari, uygulama, planlama, bilgi toplama, fikirleri ifade etme, değişime yol açma, fikirleri üretme ve canlandırma ifadelerinin tamamının örtüştüğü söylenebilir.

3.1.4.3. Duygusal Çeyrek Kazanımları

“ (4) Ülkemizde, farklı kültürlerden insanlarla bir arada yaşadığını fark eder.” kazanımı programda “Ülkelerinden zorunlu veya isteğe bağlı göç etmiş kişilerden hareketle konu açıklanır.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda yer alan yakın çevresindeki doğal, tarihî, turistik yerleri fark etme ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen sosyallik, kişilerarası iletişim ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (5) Atatürk’ün hayatını bilir.” kazanımı programda “Görsel ve işitsel materyallerle Atatürk’ün doğum yeri, anne ve babasının adı, ölüm yeri ve Anıtkabir üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan Atatürk’ün hayatı, fikirleri, çalışmalarını bilme ifadesi ile **tüm çeyreklerde** geçen problem çözme, bilimsel, idari, uygulama, planlama, bilgi toplama, fikirleri ifade etme, değişime yol açma, fikirleri üretme ve canlandırma ifadelerinin tamamının örtüştüğü söylenebilir.

“ (6) Millî gün, bayram, tören ve kutlamalara katılmaya istekli olur.” kazanımı programda “29 Ekim Cumhuriyet Bayramı, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, 19 Mayıs Atatürk’ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı, 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü, 30 Ağustos Zafer Bayramı ve bu günler için yapılan hazırlıklar ile çocuklar için anlamı üzerinde dur ulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan milli gün, bayram, tören ve kutlamalara katılmaya istekli olma ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen duygusallık, özen gösterme, sosyallik ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

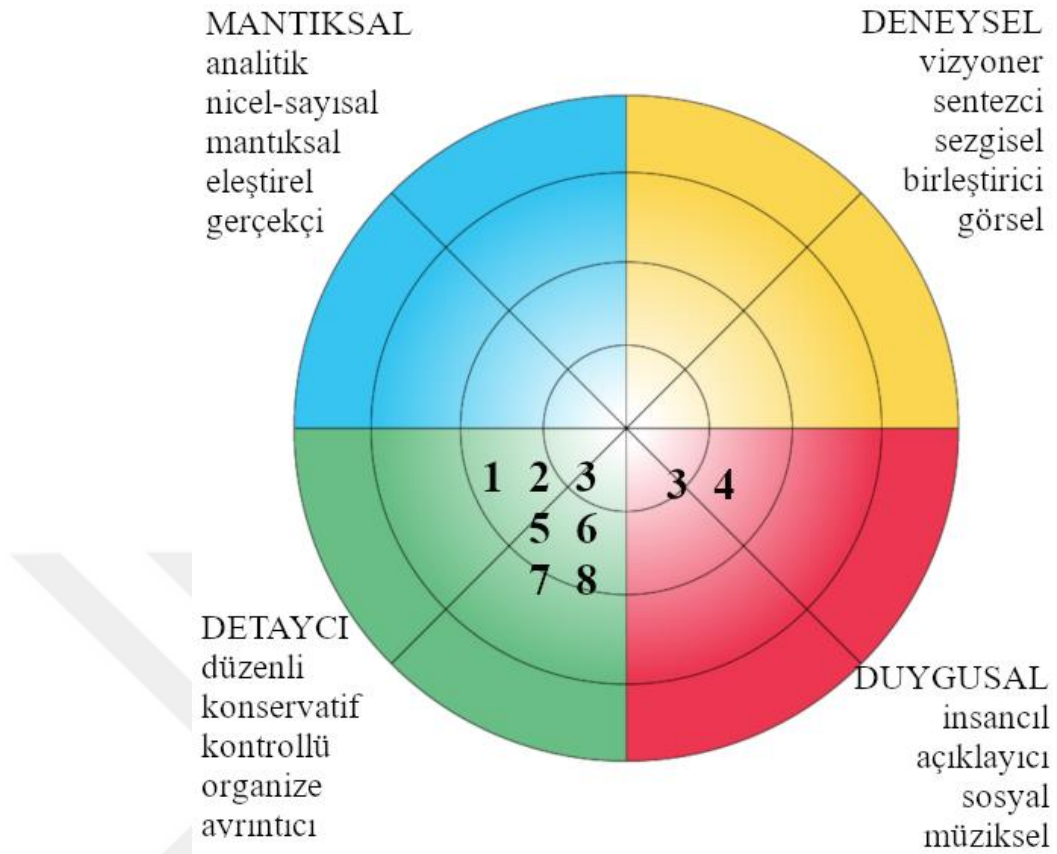
“ (7) Dinî gün ve bayram kutlamalarına istekle katılır.” kazanımı programda “Ramazan Bayramı ve Kurban Bayramında evde ve çevresinde yapılan hazırlıklar, bayramlaşma, ikramlar ve çocuklar için bayramın anlamı gibi konular üzerinde durulur. Ayrıca diğer dinî günlere de değinilir.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan dini gün ve bayram kutlamalarına katılmaya istekli olma ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen duygusallık, özen gösterme, sosyallik ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

3.1.4.4. Deneysel Çeyrek Kazanımları

“ (5) Atatürk’ün hayatını bilir.” kazanımı programda “Görsel ve işitsel materyallerle Atatürk’ün doğum yeri, anne ve babasının adı, ölüm yeri ve Anıtkabir üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan Atatürk’ün hayatı, fikirleri, çalışmalarını bilme ifadesi ile **tüm çeyreklerde** geçen problem çözme, bilimsel, idari, uygulama, planlama, bilgi toplama, fikirleri ifade etme, değişime yol açma, fikirleri üretme ve canlandırma ifadelerinin tamamının örtüştüğü söylenebilir.

3.1.5. HB.1.6. Doğada Hayat Ünitesi Kazanımları

1. sınıf Doğada Hayat ünitesi kazanımlarının hangi beyin çeyreği/çeyrekleriyle ilişkilendirildiğine ilişkin bulgular Şekil 10’da verilmiştir.



Şekil 10: 1. Sınıf Doğada Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.

Şekil 10'a göre bazı kazanımların BBM'nin bir, bazı kazanımların ise birden fazla çeyreğiyle ilişkilendirildiği söylenebilir. Tablo 1'e göre Doğada Hayat Ünitesi 1. sınıf kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımının en çoktan en aza doğru sol alt çeyrekte 8, sağ alt çeyrekte 2, sol üst çeyrekte 0 ve sağ üst çeyrekte 0 kazanım olarak sıralandığı görülmektedir (Bkz. EK XII).

3.1.5.1. Mantıksal Çeyrek Kazanımları

Hayat Bilgisi dersi 1. sınıf 6. ünite kazanımlarının BBM çeyreklerine dağılımında mantıksal çeyreği geliştirdiği düşünülebilecek bir kazanım bulunamamıştır.

3.1.5.2. Detaycı Çeyrek Kazanımları

“ (1) Yakın çevresinde bulunan hayvanları gözlemler.” kazanımı programda “Yakın çevresinde bulunan hayvanlar (balıklar, kuşlar, sürüngenler, böcekler ve evcil hayvanlar vb.), bu hayvanların nelerle beslendikleri ve nerede barındıkları üzerinde durulur. Gözlem yapılacaksa gerekli güvenlik önlemleri alınır.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan gözlemlene ve güvenlik ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen bilgi toplama ve güvenlik ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (2) Yakın çevresinde bulunan bitkileri gözlemler.” kazanımı programda “Yakın çevresinde bulunan bahçe bitkileri, yabani bitkiler ve ağaçlar, bitkilerin zaman içinde nasıl değiştiğini (bitkilerin büyümesi, yapraklarını dökmesi ve açması ile çiçek açması vb.) gözlemler. Gözlemlerinden yararlanılarak bu hususlar üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan gözlemlene ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen bilgi toplama ve planlama ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (3) Yakın çevresinde bulunan hayvanları ve bitkileri korumaya özen gösterir.” kazanımında yer alan koruma ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen güvenlik ifadesinin; özen ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen özen gösterme ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (5) Geri dönüşümü yapılabilecek maddeleri ayırt eder.” kazanımı programda “Plastik, kâğıt, pil, bitkisel yağ ve cam gibi maddeler üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan maddeleri ayırt etme ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen bilgi toplama ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (6) Güneş, Ay, Dünya ve yıldızları gözlemler.” kazanımı programda “Güneş, Ay, Dünya ve yıldızların şekli ve büyüklüğü gibi konular üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan gözlemlene ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen bilgi toplama ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (7) *Mevsimleri ve özelliklerini araştırır.*” kazanımında yer alan araştırma ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen bilgi toplama ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (8) *Mevsimlere göre doğada meydana gelen değişiklikleri kavrar.*” kazanımı programda “*Mevsimlere göre doğadaki değişiklikler ile bu değişikliklerin bitkiler, hayvanlar ve insanlar üzerindeki etkilerinin neler olduğu üzerinde durulur.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımında ve açıklamasında yer alan değişiklikleri kavrama ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen bilgi toplama ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

3.1.5.3. Duygusal Çeyrek Kazanımları

“ (3) *Yakın çevresinde bulunan hayvanları ve bitkileri korumaya özen gösterir.*” kazanımında yer alan koruma ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen güvenlik ifadesinin; özen ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen özen gösterme ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (4) *Doğayı ve çevresini temiz tutma konusunda duyarlı olur.*” kazanımı programda “*Doğayı ve çevreyi temiz tutmak için gerekenlerin yapılması ve bu konuda çevredekilerin nezaket kuralları çerçevesinde uyarılması üzerinde durulur.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımında ve açıklamasında yer alan duyarlı olma ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen uygulama, düzenleme ifadelerinin; çevredekileri uyarma ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen kişilerarası iletişim ve özen gösterme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

3.1.5.4. Deneysel Çeyrek Kazanımları

Hayat Bilgisi dersi 1. sınıf 6. ünite kazanımlarının BBM çeyreklerine dağılımında deneysel çeyreği geliştirdiği düşünülebilecek bir kazanım bulunamamıştır.

1. sınıf Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımına ilişkin bulgular Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1: 1. Sınıf Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine genel dağılımı.

	A Çeyreği Mantıksal (sol üst)	B Çeyreği Detaycı (sol alt)	C Çeyreği Duygusal (sağ alt)	D Çeyreği Deneysel (sağ üst)
1.1: Okulumuzda Hayat	4	10	14	3
1.2: Evimizde Hayat	1	5	5	0
1.3: Sağlıklı Hayat	2	7	1	0
1.4: Güvenli Hayat	1	7	4	0
1.5: Ülkemizde Hayat	1	4	4	1
1.6: Doğada Hayat	0	8	2	0
Toplam	9	41	30	4

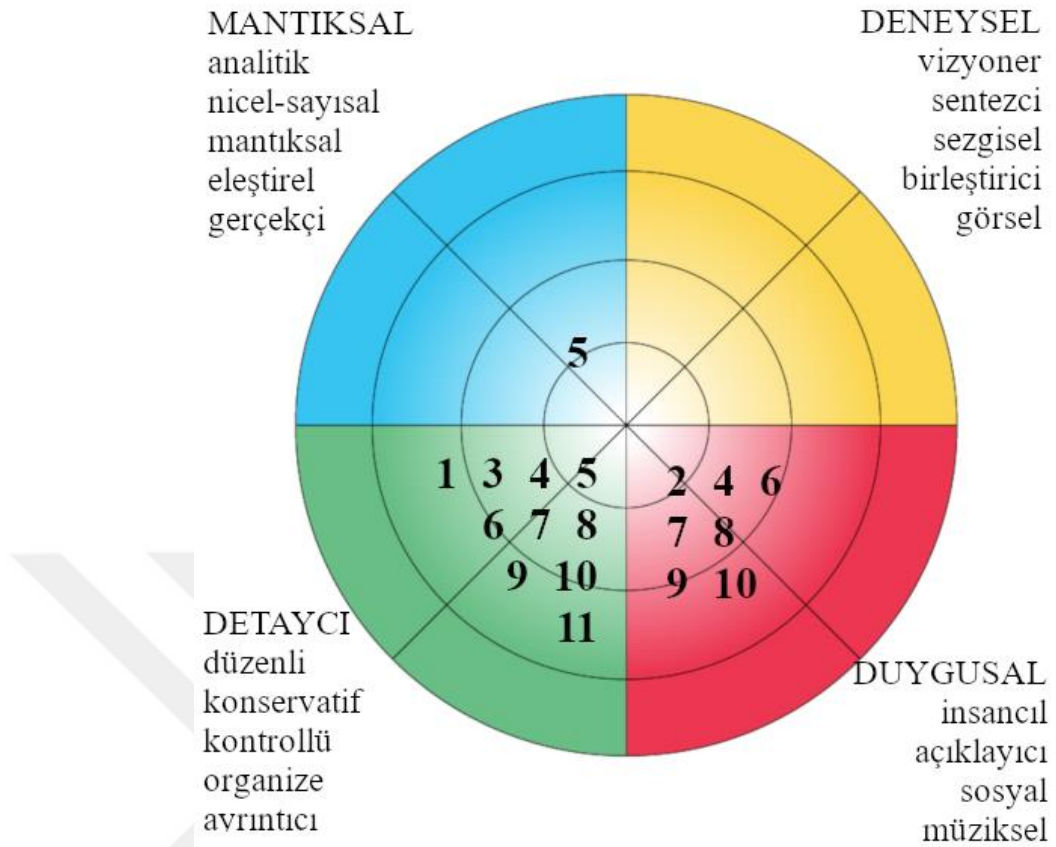
Tablo 1'e göre 1. sınıf Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımının en çoktan en aza doğru detaycı çeyrek olarak da bilinen sol alt çeyrek (41 kazanım), duygusal çeyrek olarak da bilinen sağ alt çeyrek (30 kazanım), mantıksal çeyrek olarak da bilinen sol üst çeyrek (9 kazanım) ve deneysel çeyrek olarak da bilinen sağ üst çeyrek (4 kazanım) şeklinde sıralandığı görülmektedir.

3.2. İKİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR

Araştırmanın ikinci alt probleminde “2. Sınıf Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının, BBM'ye göre beynin farklı çeyreklerine dağılımı nasıldır?” sorusuna cevap aranmıştır.

3.2.1. HB.2.1. Okulumuzda Hayat Ünitesi Kazanımları

2. sınıf Okulumuzda Hayat ünitesi kazanımlarının hangi beyin çeyreği/çeyrekleriyle ilişkilendirildiğine ilişkin bulgular Şekil 11'de verilmiştir.



Şekil 11: 2. Sınıf Okulumuzda Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.

Şekil 11'e göre bazı kazanımların BBM'nin bir, bazı kazanımların ise birden fazla çeyreğiyle ilişkilendirildiği söylenebilir. Tablo 2'ye göre Okulumuzda Hayat Ünitesi 2. sınıf kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımının en çoktan en aza doğru sol alt çeyrekte 10, sağ alt çeyrekte 7, sol üst çeyrekte 1 ve sağ üst çeyrekte 0 kazanım olarak sıralandığı görülmektedir (Bkz. EK XIII).

3.2.1.1. Mantıksal Çeyrek Kazanımları

“(5) Okulunun yakın çevresini tanıtır.” kazanımı programda “Okulun yeri ve konumunun; çevresindeki yapı, kurum, sokak, cadde vb. yerlere göre tanıtılması üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan okulun yakın çevresini tanıma, okulun yeri ve konumu ifadeleri ile **sol üst** çeyrekte

geçen nicelik, analitik ifadelerinin; çevresindeki yapıların farkındalığı ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen düzen ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

3.2.1.2. Detaycı Çeyrek Kazanımları

“ (1) Kendini farklı özellikleriyle tanıtır.” kazanımı programda “*Fiziksel özellikleri, hoşlandıkları, yapabildikleri ve yapmak istedikleri üzerinde durulur.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan kendini tanıma ve tanıtmaya, özellikleri fark etme, farklılık ifadeleri ile **sol alt** çeyreklerde geçen nicelik, analiz ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (3) Ders araç ve gereçlerini günlük ders programına göre hazırlar.” kazanımı programda “*Okul çantasının ders programına göre günlük olarak hazırlanması ve gereksiz ağırlaştırılmaması vurgulanır.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan ders araç gereçlerini hazırlama, ders programına uyma ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen düzen, ayrıntı ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (4) Sınıfla ilgili konularda karar alma süreçlerine katılır.” kazanımı programda “*Farklı görüş ve çözümler çerçevesinde sınıf içi etkinliklerin belirlenmesi, planlanması, sınıf kurallarının oluşturulması, pano hazırlama ve sınıfın süslenmesi gibi konular üzerinde durulur. Karar alma sürecinde uygun iletişim dili kullanılması gerektiği vurgulanır. Ayrıca kararların öğrencilerin de katılımıyla alınmasına özen gösterilir.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan karar alma sürecine katılma, farklı çözüm yollarına başvurma ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen düzenleme, karar ifadelerinin; uygun iletişim dili kullanma ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen iletişim, özen gösterme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (5) Okulunun yakın çevresini tanıtır.” kazanımı programda “*Okulun yeri ve konumunun; çevresindeki yapı, kurum, sokak, cadde vb. yerlere göre tanıtılması üzerinde durulur.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan okulun yakın çevresini tanıma, okulun yeri ve konumu ifadeleri ile **sol üst** çeyrekte

geçen nicelik, analitik ifadelerinin; çevresindeki yapıların farkındalığı ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen düzen ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (6) *Okul kaynaklarını ve eşyalarını kullanırken özen gösterir.*” kazanımı programda “*Elektrik, su, temizlik malzemeleri ile okula ait ders araç ve gereçlerinin kullanımında tasarrufa özen gösterilmesi gibi konular üzerinde durulur.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan kaynakların ve eşyaların kullanımı ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen düzen ifadesinin; özen gösterme, tasarruf ifadeleri ile **sağ alt** çeyrekte geçen özen gösterme ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (7) *Sınıfta ve okulda yapılan etkinliklerde grupta çalışma kurallarına uyar.*” kazanımı programda “*Grupla çalışmanın temel kuralları ve iş birliğinin gerekliliği vurgulanarak okul etkinliklerinde arkadaşlarıyla adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk ve yardımseverlik değerleri çerçevesinde konu ele alınır.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan sınıf ve okul etkinlikleri, grup çalışması, kurallara uyma, ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen düzen ifadesinin; iş birliği, saygı, öz denetim, sabır, sevgi ve yardımseverlik ifadeleri ile **sağ alt** çeyrekte geçen sosyallik ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (8) *Okulda iletişim kurarken kendini anlaşılır ve açık bir dille ifade eder.*” kazanımı programda “*İhtiyaçlarını, isteklerini, olaylar karşısındaki duygularını, düşüncelerini ve itirazlarını nezaket kuralları çerçevesinde empatik bir dille ifade etmenin gerekliliği vurgulanır.*” Kazanımda ve açıklamasında yer alan kendini tanıma ve tanıtmaya ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen usulüne uygun, kurallara uyma ifadelerinin; istek ve ihtiyaçlarını fark etme, nezaket kuralları ifadeleri ile **sağ alt** çeyrekte geçen özen gösterme, sosyal, duyguları ifade etme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (9) *Okulda iletişim kurarken dinleme kurallarına uyar.*” kazanımında yer alan, dinleme, kurallara uyma ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen usulüne uygun, kurallara uyma ifadelerinin; iletişim kurma ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen özen gösterme, sosyal, duyguları ifade etme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (10) Okulda arkadaşlarıyla oyun oynarken kurallara uyar.” kazanımı programda “Oyun oynarken arkadaşlarına karşı nezaket dili kullanma, iş birliği içinde olma, öfkesini kontrol etme, arkadaşlarına zarar vermeme, oyunu kazanma veya kaybetmenin doğal bir durum olması gibi konular üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan adil olma ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen usulüne uygun, kurallara uyma ifadelerinin; nezaket dili kullanma, iş birliği ifadeleri **sağ alt** çeyrekte özen gösterme, sosyal, duyguları ifade etme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (11) Okulda parasını ihtiyaçları doğrultusunda bilinçli bir şekilde harcar.” kazanımı programda “İstek ve ihtiyaç kavramlarından hareketle paranın tutumlu kullanımı üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan ihtiyaç, bilinç, tutumluluk ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen düzen, planlama, kontrol ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

3.2.1.3. Duygusal Çeyrek Kazanımları

“ (2) Bireysel farklılıklara saygı duyar.” kazanımında yer alan bireysel farklılıklara saygı duyma ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen iletişim, sosyallik, özen gösterme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (4) Sınıfla ilgili konularda karar alma süreçlerine katılır.” kazanımı programda “Farklı görüş ve çözümler çerçevesinde sınıf içi etkinliklerin belirlenmesi, planlanması, sınıf kurallarının oluşturulması, pano hazırlama ve sınıfın süslenmesi gibi konular üzerinde durulur. Karar alma sürecinde uygun iletişim dili kullanılması gerektiği vurgulanır. Ayrıca kararların öğrencilerin de katılımıyla alınmasına özen gösterilir.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan karar alma sürecine katılma, farklı çözüm yollarına başvurma ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen düzenleme, karar ifadelerinin; uygun iletişim dili kullanma ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen iletişim, özen gösterme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (6) *Okul kaynaklarını ve eşyalarını kullanırken özen gösterir.*” kazanımı programda “*Elektrik, su, temizlik malzemeleri ile okula ait ders araç ve gereçlerinin kullanımında tasarrufa özen gösterilmesi gibi konular üzerinde durulur.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan kaynakların ve eşyaların kullanımı ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen düzen ifadesinin; özen gösterme, tasarruf ifadeleri ile **sağ alt** çeyrekte geçen özen gösterme ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (7) *Sınıfta ve okulda yapılan etkinliklerde grupla çalışma kurallarına uyar.*” kazanımı programda “*Grupla çalışmanın temel kuralları ve iş birliğinin gerekliliği vurgulanarak okul etkinliklerinde arkadaşlarıyla adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk ve yardımseverlik değerleri çerçevesinde konu ele alınır.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan sınıf ve okul etkinlikleri, grup çalışması, kurallara uyma, ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen düzen ifadesinin; iş birliği, saygı, öz denetim, sabır, sevgi ve yardımseverlik ifadeleri ile **sağ alt** çeyrekte geçen sosyallik ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (8) *Okulda iletişim kurarken kendini anlaşılır ve açık bir dille ifade eder.*” kazanımı programda “*İhtiyaçlarını, isteklerini, olaylar karşısındaki duygularını, düşüncelerini ve itirazlarını nezaket kuralları çerçevesinde empatik bir dille ifade etmenin gerekliliği vurgulanır.*” Kazanımda ve açıklamasında yer alan kendini tanıma ve tanıma ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen usulüne uygun, kurallara uyma ifadelerinin; istek ve ihtiyaçlarını fark etme, nezaket kuralları ifadeleri ile **sağ alt** çeyrekte geçen özen gösterme, sosyal, duyguları ifade etme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (9) *Okulda iletişim kurarken dinleme kurallarına uyar.*” kazanımında yer alan, dinleme, kurallara uyma ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen usulüne uygun, kurallara uyma ifadelerinin; iletişim kurma ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen özen gösterme, sosyal, duyguları ifade etme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (10) *Okulda arkadaşlarıyla oyun oynarken kurallara uyar.*” kazanımı programda “*Oyun oynarken arkadaşlarına karşı nezaket dili kullanma, iş birliği*

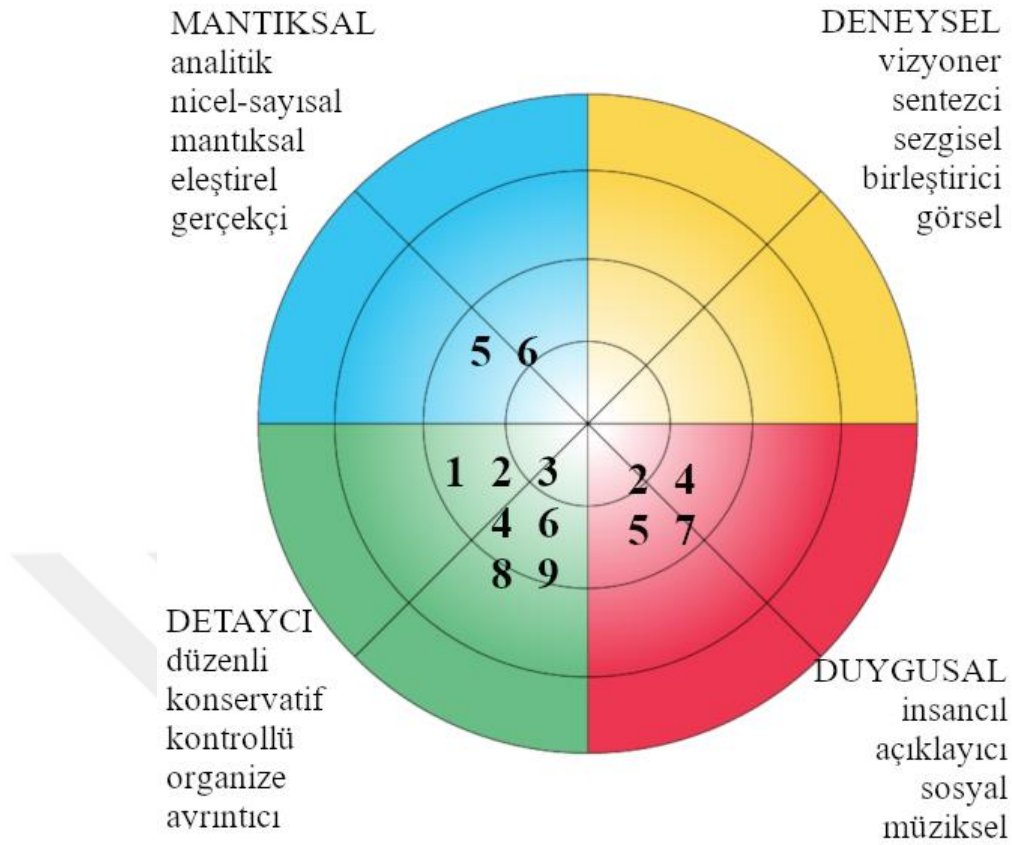
*içinde olma, öfkesini kontrol etme, arkadaşlarına zarar vermeme, oyunu kazanma veya kaybetmenin doğal bir durum olması gibi konular üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan adil olma ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen usulüne uygun, kurallara uyma ifadelerinin; nezaket dili kullanma, iş birliği ifadeleri **sağ alt** çeyrekte özen gösterme, sosyal, duyguları ifade etme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.*

3.2.1.4. Deneysel Çeyrek Kazanımları

Hayat Bilgisi dersi 2. sınıf 1. ünite kazanımlarının BBM çeyreklerine dağılımında deneysel çeyreği geliştirdiği düşünülebilecek bir kazanım bulunamamıştır.

3.2.2. HB.2.2. Evimizde Hayat Ünitesi Kazanımları

2. sınıf Evimizde Hayat ünitesi kazanımlarının hangi beyin çeyreği/çeyrekleriyle ilişkilendirildiğine ilişkin bulgular Şekil 12’de verilmiştir.



Şekil 12: 2. Sınıf Evimizde Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.

Şekil 12'de göre bazı kazanımların BBM'nin bir, bazı kazanımların ise birden fazla çeyreğiyle ilişkilendirildiği söylenebilir. Tablo 2'ye göre Evimizde Hayat Ünitesi 2. sınıf kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımının en çoktan en aza doğru sol alt çeyrekte 7, sağ alt çeyrekte 4, sol üst çeyrekte 2 ve sağ üst çeyrekte 0 kazanım olarak sıralandığı görülmektedir (Bkz. EK XIV).

3.2.2.1. Mantıksal Çeyrek Kazanımları

“ (5) Aile içi karar alma süreçlerine katılır. ” kazanımında yer alan karar alma süreçlerine katılma ifadesi ile **sol üst** çeyrekte geçen analitik, eleştirel ifadelerinin; aile içi ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen sosyal, özen gösterme, duyarlı olma ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (6) Evdeki kaynakları tasarruflu kullanmanın aile bütçesine katkılarını araştırır.” kazanımı programda “Konu işlenirken tablo okuma becerilerinin geliştirilmesi sağlanır.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan bütçe, tablo okuma becerileri geliştirme ifadeleri ile **sol üst** çeyrekte geçen analitik, nicel, sayısal ifadelerinin; ev kaynaklarını tasarruflu kullanma ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen düzenli olma ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

3.2.2.2. Detaycı Çeyrek Kazanımları

“ (1) Yakın akrabalarını tanıtır.” kazanımı programda “Akraba kavramından hareketle konu açıklanır. Akrabalara (hala, teyze, dayı, amca, kuzen, enişte vb.) örnekler verilir. Hısım, kavram anlamına girilmeden örneklerle basitçe açıklanır. Boşanma, evden ayrılma ve ölüm gibi nedenlerle ebeveynlerin birbirinden ayrıldığı ailelerin çocuklarının bulunduğu sınıflarda kazanım işlenirken daha özenli davranılmalıdır.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan akrabalarını tanıtmaya ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen düzenleme ve sınıflama ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (2) Akrabalık ilişkilerinin önemini kavrar.” kazanımı programda “Akrabaları bir arada tutan değerlerle (sevgi, saygı, bağlılık, şefkat, vefa vb.), iş birliği ve dayanışmanın akrabalık ilişkilerine katkıları üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan akrabalık ilişkileri ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen düzenleme, sınıflama ifadelerinin; sevgi, saygı, değerler ifadeleri ile **sağ alt** çeyreklerde geçen, duygular, özen gösterme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (3) Yaşadığı evin adresini bilir.” kazanımı programda “Yaşadığı evin adresini, velisinin veya aile üyelerinden en az birinin telefon numarasını sözlü ve yazılı olarak ifade edebilmesi üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan yaşadığı evin adresini bilme, telefon numarasını sözlü ve yazılı olarak ifade etme ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen düzenleme, sınıflama ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (4) Evde, üzerine düşen görev ve sorumluluklarını fark eder.” kazanımı programda “Odasını, çalışma masasını, oyuncaklarını, giysilerini temiz ve düzenli tutmanın gerekliliği empatik bir dille açıklanır.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan görev ve sorumlulukları gerçekleştirme, farkındalık kazanma, temiz ve düzenli kullanıma özen gösterme ifadeleri ile **sol alt** ve **sağ alt** çeyreklerde geçen düzenli olma, özen gösterme, sosyal, duyarlı olma ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (6) Evdeki kaynakları tasarruflu kullanmanın aile bütçesine katkılarını araştırır.” kazanımı programda “Konu işlenirken tablo okuma becerilerinin geliştirilmesi sağlanır.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan bütçe, tablo okuma becerileri geliştirme ifadeleri ile **sol üst** çeyrekte geçen analitik, nicel, sayısal ifadelerinin; ev kaynaklarını tasarruflu kullanma ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen düzenli olma ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (8) Gün içerisinde planladığı işleri uygular.” kazanımı programda “Oyun oynama, ders çalışma, kitap okuma, dinlenme, uyuma, beslenme, ailesi ve arkadaşlarıyla birlikte nitelikli zaman geçirme ile kitle iletişim araçlarını kullanma gibi işlere ayrılan süre üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan planlama, uygulama, süre hesaplama ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen planlama, düzenleme, kontrol ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (9) İstek ve ihtiyaçlarını öncelik sırasına göre listeler.” kazanımında yer alan istek ve ihtiyaçlarını belirleme, öncelik sırasına koyma ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen düzen, kontrol, sınıflama ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

3.2.2.3. Duygusal Çeyrek Kazanımları

“ (2) Akrabalık ilişkilerinin önemini kavrar.” kazanımı programda “Akrabaları bir arada tutan değerlerle (sevgi, saygı, bağlılık, şefkat, vefa vb.), iş birliği ve dayanışmanın akrabalık ilişkilerine katkıları üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan akrabalık ilişkileri ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen düzenleme, sınıflama ifadelerinin; sevgi, saygı, değerler

ifadeleri ile **sağ alt** çeyreklerde geçen, duygular, özen gösterme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (4) Evde, üzerine düşen görev ve sorumluluklarını fark eder.” kazanımı programda “Odasını, çalışma masasını, oyuncaklarını, giysilerini temiz ve düzenli tutmanın gerekliliği empatik bir dille açıklanır.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan görev ve sorumlulukları gerçekleştirme, farkındalık kazanma, temiz ve düzenli kullanıma özen gösterme ifadeleri ile **sol alt** ve **sağ alt** çeyreklerde geçen düzenli olma, özen gösterme, sosyal, duyarlı olma ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (5) Aile içi karar alma süreçlerine katılır.” kazanımında yer alan karar alma süreçlerine katılma ifadesi ile **sol üst** çeyrekte geçen analitik, eleştirel ifadelerinin; aile içi ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen sosyal, özen gösterme, duyarlı olma ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

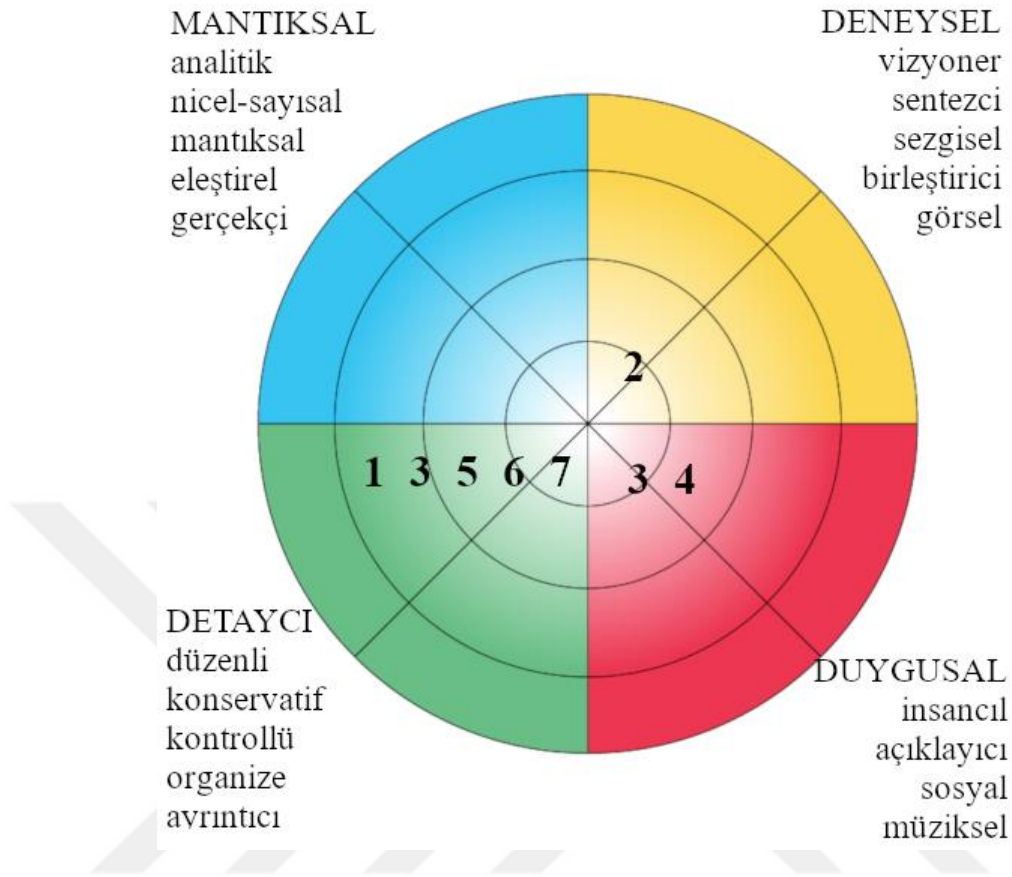
“ (7) Yakın çevresindeki yardıma ihtiyaç duyan insanlara karşı duyarlı olur.” kazanımı programda “Aile bireylerine, akrabalara, komşulara, hasta, hamile, yaşlı ve özel gereksinimli kişilere yardımcı olma üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan yardıma ihtiyaç duyanlara duyarlı olma, yardımcı olma ifadeleri ile **sağ alt** çeyrekte geçen özen gösterme, duyarlı olma, yardım etme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

3.2.2.4. Deneysel Çeyrek Kazanımları

Hayat Bilgisi dersi 2. sınıf 2. ünite kazanımlarının BBM çeyreklerine dağılımında deneysel çeyreği geliştirdiği düşünülebilecek bir kazanım bulunamamıştır.

3.2.3. HB.2.3. Sağlıklı Hayat Ünitesi Kazanımları

2. sınıf Sağlıklı Hayat ünitesi kazanımlarının hangi beyin çeyreği/çeyrekleriyle ilişkilendirildiğine ilişkin bulgular Şekil 13’te verilmiştir.



Şekil 13: 2. Sınıf Sağlıklı Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.

Şekil 13'e göre bazı kazanımların BBM'nin bir, bazı kazanımların ise birden fazla çeyreğiyle ilişkilendirildiği söylenebilir. Tablo 2'ye göre Sağlıklı Hayat Ünitesi 2. sınıf kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımının en çoktan en aza doğru sol alt çeyrekte 5, sağ alt çeyrekte 2, sağ üst çeyrekte 1 ve sol üst çeyrekte 0 kazanım olarak sıralandığı görülmektedir (Bkz. EK XV).

3.2.3.1. Mantıksal Çeyrek Kazanımları

Hayat Bilgisi dersi 2. sınıf 3. ünite kazanımlarının BBM çeyreklerine dağılımında deneysel çeyreği geliştirdiği düşünülebilecek bir kazanım bulunamamıştır.

3.2.3.2. Detaycı Çeyrek Kazanımları

“

(1) *Sağlıklı büyüme ve gelişme ile kişisel bakım, spor, uyku ve beslenme arasındaki ilişkiyi fark eder.*” kazanımında yer alan kavramlar arasındaki ilişkiyi fark etme ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen konservatif, düzenleme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (3) *Yemek yerken görgü kurallarına uyar.*” kazanımı programda “*Evde ve diğer sosyal ortamlarda (lokanta, pastane, yemekhane, misafirlik vb.) yemek yeme kuralları üzerinde durulur. İhtiyacı kadar yemek yeme ve ekmek israfını önleme konuları vurgulanır.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan görgü kurallarına uyma ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen kontrol etme, düzen ifadelerinin; israfı önleme ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen özen gösterme, duyarlı olma ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (5) *Sağlıkla ilgili hizmet veren kurumları ve meslekleri tanır.*” kazanımı programda “*Hastane, aile sağlığı merkezi/sağlık ocağı, eczane gibi kurumlar ile doktorluk, hemşirelik, eczacılık ve diş hekimliği gibi meslekler üzerinde durulur.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan kuruluş ve meslekleri tanıma ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen düzenleme, ayrıntıcı, konservatif ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (6) *Mevsimine uygun meyve ve sebze tüketiminin insan sağlığına etkilerini fark eder.*” kazanımında yer alan uygun olanı bulma, etkileri fark etme ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen düzenleme, ayrıntıcı, konservatif ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (7) *Mevsim şartlarına uygun kıyafet seçer.*” kazanımında yer alan uygun olanı bulma, seçme ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen usulüne uygun yapma, düzenleme, konservatif ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

3.2.3.3. Duygusal Çeyrek Kazanımları

“ (3) *Yemek yerken görgü kurallarına uyar.*” kazanımı programda “*Evde ve diğer sosyal ortamlarda (lokanta, pastane, yemekhane, misafirlik vb.) yemek yeme kuralları üzerinde durulur. İhtiyacı kadar yemek yeme ve ekmek israfını önleme konuları vurgulanır.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan görgü kurallarına uyma ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen kontrol etme, düzen ifadelerinin; israfı önleme ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen özen gösterme, duyarlı olma ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

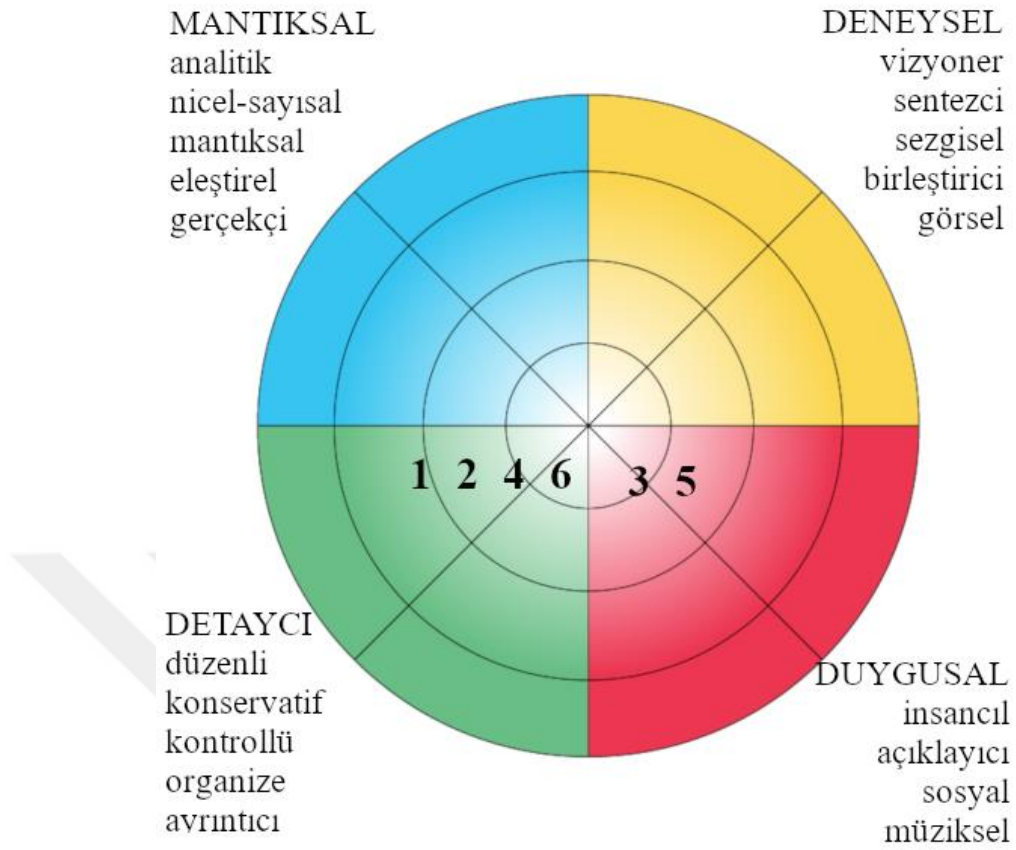
“ (4) *Sağlıklı bir yaşam için temizliğin gerekliliğini açıklar.*” kazanımı programda “*Kişisel temizlik ve çevre temizliği üzerinde durulur.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamasında yer alan temizliğin gerekliliğini açıklama, kişisel ve çevresel temizliğe önem verme ifadeleri ile **sağ alt** çeyrekte geçen açıklayıcı, özen gösterme, duyarlı olma ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

3.2.3.4. Deneysel Çeyrek Kazanımları

“ (2) *Dengeli beslenmeye uygun öğün listesi hazırlar.*” kazanımında yer alan dengeli beslenme kavramını bilme ve kavrama uygun örnek üretme ifadeleri ile **sağ üst** çeyrekte geçen sentezci, birleştirici, görsel ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

3.2.4. HB.2.4. Güvenli Hayat Ünitesi Kazanımları

2. sınıf Güvenli Hayat ünitesi kazanımlarının hangi beyin çeyreği/çeyrekleriyle ilişkilendirildiğine ilişkin bulgular Şekil 14’te verilmiştir.



Şekil 14: 2. Sınıf Güvenli Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.

Şekil 14'e göre bazı kazanımların BBM'nin bir, bazı kazanımların ise birden fazla çeyreğiyle ilişkilendirildiği söylenebilir. Tablo 2'ye göre Güvenli Hayat Ünitesi 2. sınıf kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımının en çoktan en aza doğru sol alt çeyrekte 4, sol üst çeyrekte 2, sağ alt çeyrekte 0 ve sağ üst çeyrekte 0 kazanım olarak sıralandığı görülmektedir (Bkz. EK XVI).

3.2.4.1. Mantıksal Çeyrek Kazanımları

Hayat Bilgisi dersi 2. sınıf 4. ünite kazanımlarının BBM çeyreklerine dağılımında deneysel çeyreği geliştirdiği düşünülebilecek bir kazanım bulunamamıştır.

3.2.4.2. Detaycı Çeyrek Kazanımları

“ (1) Ulaşım türlerini ve araçlarını sınıflandırır.” kazanımı programda “Kara yolu, hava yolu, demir yolu, deniz yolu gibi ulaşım yolları ile bu yollarda kullanılan taşıtlar üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan sınıflama, kavramsal bilgi ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen sınıflama, düzenleme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (2) Ulaşım araçlarıyla yolculuk yaparken güvenlik kurallarına uyar.” kazanımı programda “Özel araçlar, toplu taşıma araçları ve okul servisi gibi araçlarla seyahat ederken güvenlik kurallarına uyma (emniyet kemeri ve çocuk koltuğu kullanma, pencerelerden sarkmama, sürücüyü ve etrafını rahatsız etmeme, ayakta ve üzeri açık araçlarda yolculuk yapmama, araca binme ve araçtan inme kuralları vb.) üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan güvenlik, kurallara uyma, ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen sınıflama, düzenleme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (4) Acil durumlarda yardım alabileceği kurumları ve kişileri bilir.” kazanımı programda “Ailesi ve yakın çevresinin telefon numaralarını bilmenin önemi vurgulanır. Ayrıca gereksiz ihbarda bulunmanın sakıncaları vurgulanarak itfaiye 110, ambulans 112, polis imdat 155 ve jandarma 156, AFAD 122; Aile, Kadın, Çocuk, Yaşlı ve Engelli Sosyal Destek Hattı Alo 183 kurum ve telefon numaraları ele alınır.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan kurumları ve kişileri tanıma, acil telefon numaralarını bilme ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen düzenleme, kontrol ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (6) Oyun alanlarındaki araçları güvenli bir şekilde kullanır.” kazanımı programda “Yakın çevresindeki oyun alanlarında bulunan oyun araçlarının güvenli kullanımının yanı sıra bisiklet, kayak, paten, kızak vb. araçları kullanırken kask takma, uygun kıyafetler giyme ve hız yapmama gibi konular ele alınır. Ayrıca güvenli oyun alanı dışına kaçan oyun araçlarının peşinden koşulmaması gerektiği üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan kurallara

uyuma, araçları uygun kullanma ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen kontrol, usulüne uygun kullanma ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

3.2.4.3. Duygusal Çeyrek Kazanımları

“ (3) Trafikte yardıma ihtiyaç duyan bireylere yardımcı olur.” kazanımı programda “İhtiyaç duyduğunda nasıl ve kimlerden yardım isteyeceği ile ihtiyaç duyanlara yardım ederken nelere dikkat etmesi gerektiği üzerinde durulur.” Kazanımda ve açıklamada yer alan yardımcı olma ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen yardımcı olma, özen gösterme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

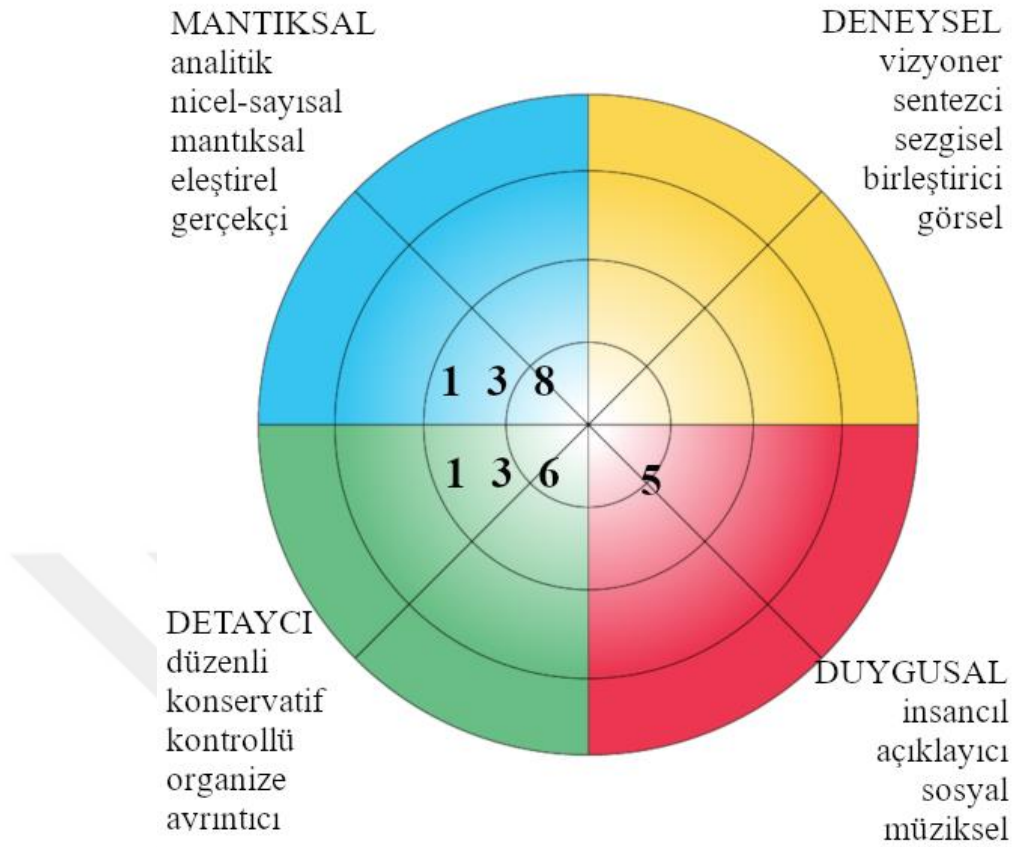
“ (5) Teknolojik araç ve gereçlerin güvenli bir şekilde kullanımı konusunda duyarlı olur.” kazanımı programda “Teknolojik ürünlerin güvenli bir şekilde kullanımı konusunda çevresindekileri gerekli durumlarda nezaket kuralları çerçevesinde uyarması üzerinde durulur.” Kazanımda ve açıklamada yer güven, duyarlılık, nezaket kurallarına uyma ifadeleri ile **sağ alt** çeyrekte geçen güvenlik, özen gösterme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

3.2.4.4. Deneysel Çeyrek Kazanımları

Hayat Bilgisi dersi 2. sınıf 4. ünite kazanımlarının BBM çeyreklerine dağılımında deneysel çeyreği geliştirdiği düşünülebilecek bir kazanım bulunamamıştır.

3.2.5. HB.2.5. Ülkemizde Hayat Ünitesi Kazanımları

2. sınıf Ülkemizde Hayat ünitesi kazanımlarının hangi beyin çeyreği/çeyrekleriyle ilişkilendirildiğine ilişkin bulgular Şekil 15’te verilmiştir.



Şekil 15: 2. Sınıf Ülkemizde Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.

Şekil 15'e göre bazı kazanımların BBM'nin bir, bazı kazanımların ise birden fazla çeyreğiyle ilişkilendirildiği söylenebilir. Tablo 2'ye göre Ülkemizde Hayat Ünitesi 2. sınıf kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımının en çoktan en aza doğru sağ alt çeyrekte 5, sol üst çeyrekte 3, sol alt çeyrekte 3 ve sağ üst çeyrekte 0 kazanım olarak sıralandığı görülmektedir (Bkz. EK XVII).

3.2.5.1. Mantıksal Çeyrek Kazanımları

“ (1) Harita ve küre üzerinde ülkesini, başkentini ve yaşadığı yeri gösterir.” kazanımında ülkesini, başkentini ve yaşadığı yerin harita ve küre üzerinde gösterimi ifadeleri ile **sol üst** çeyrekte geçen analiz ifadesinin; harita ve küre kullanımı ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen düzen, kurallara uyma ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (3) Atatürk’ün çocukluğunu araştırır.” kazanımı programda “Atatürk’ün başarılı bir öğrenci olması, ailesine değer vermesi ve çocukluk anıları üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer Atatürk’ün çocukluğunu araştırma, başarısını, ailesine verdiği değeri, çocukluk anılarını öğrenme ve model alma ifadeleri ile **sol üst**, **sol alt** ve **sağ alt** çeyreklerde geçen analitik, gerçekçi, ayrıntıcı, açıklayıcı, duygusal, insancıl ve sosyal ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (8) Yakın çevresinde yapılan üretim faaliyetlerini gözlemler.” kazanımı programda “Sanayi, tarım ve hayvancılık gibi iş kollarından hareketle konu açıklanır.” şeklinde açıklanmaktadır.” Kazanımda ve açıklamada yer alan yakın çevredeki faaliyetleri gözlemleme, farklı iş kolları hakkında araştırma yapma ifadeleri ile **sol üst** çeyrekte geçen analiz, mantıksal ve eleştirel bakış ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

3.2.5.2. Detaycı Çeyrek Kazanımları

“ (1) Harita ve küre üzerinde ülkesini, başkentini ve yaşadığı yeri gösterir.” kazanımında ülkesini, başkentini ve yaşadığı yerin harita ve küre üzerinde gösterimi ifadeleri ile **sol üst** çeyrekte geçen analiz ifadesinin; harita ve küre kullanımı ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen düzen, kurallara uyma ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (3) Atatürk’ün çocukluğunu araştırır.” kazanımı programda “Atatürk’ün başarılı bir öğrenci olması, ailesine değer vermesi ve çocukluk anıları üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer Atatürk’ün çocukluğunu araştırma, başarısını, ailesine verdiği değeri, çocukluk anılarını öğrenme ve model alma ifadeleri ile **sol üst**, **sol alt** ve **sağ alt** çeyreklerde geçen analitik, gerçekçi, ayrıntıcı, açıklayıcı, duygusal, insancıl ve sosyal ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (6) *Yakın çevresindeki kültürel miras öğelerini araştırır.*” kazanımı programda “*Gelenek ve görenekler, yemek, giyim, kuşam, müzik ve yöresel oyunlar ile ilgili araştırma yapmaları sağlanır.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan kültürel miras öğelerini araştırma, yöresel öğelerin öğrenilmesi ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen düzenleme, bilgi toplama, ayrıntıcılık ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

3.2.5.3. Duygusal Çeyrek Kazanımları

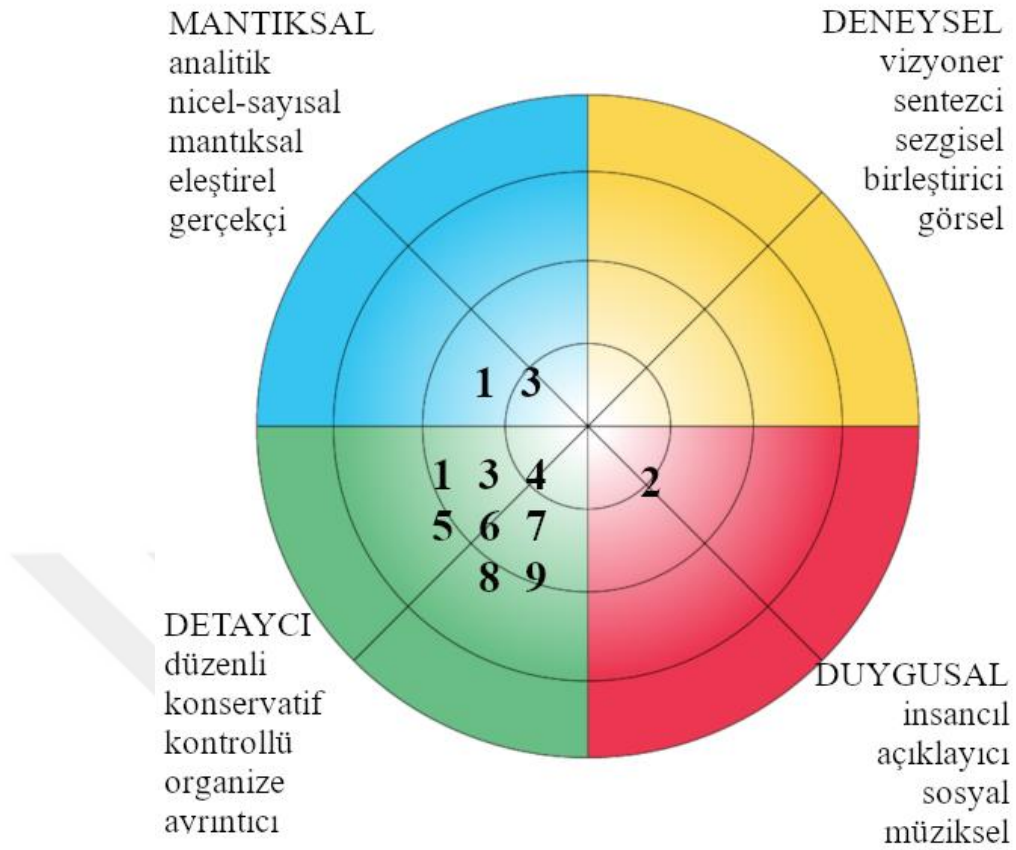
“ (5) *Dinî gün ve bayramların önemini kavrar.*” kazanımı programda “*Dinî gün ve bayramların paylaşma ve dayanışmaya etkisi ele alınır.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan dinî gün ve bayramların önemini anlama ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen duygusal, insancıl, özen gösterme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

3.2.5.4. Deneysel Çeyrek Kazanımları

Hayat Bilgisi dersi 2. sınıf 5. ünite kazanımlarının BBM çeyreklerine dağılımında deneysel çeyreği geliştirdiği düşünülebilecek bir kazanım bulunamamıştır.

3.2.6. HB.2.6. Doğada Hayat Ünitesi Kazanımları

2. sınıf Doğada Hayat ünitesi kazanımlarının hangi beyin çeyreği/çeyrekleriyle ilişkilendirildiğine ilişkin bulgular Şekil 16’da verilmiştir.



Şekil 16:2. Sınıf Doğada Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.

Şekil 16'ya göre bazı kazanımların BBM'nin bir, bazı kazanımların ise birden fazla çeyreğiyle ilişkilendirildiği söylenebilir. Tablo 2'ye göre Doğada Hayat Ünitesi 2. sınıf kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımının en çoktan en aza doğru sol alt çeyrekte 8, sol üst çeyrekte 2, sağ alt çeyrekte 1 ve sağ üst çeyrekte 0 kazanım olarak sıralandığı görülmektedir (Bkz. EK XVIII).

3.2.6.1. Mantıksal Çeyrek Kazanımları

“ (1) Bitki ve hayvanların yaşaması için gerekli olan şartları karşılaştırır.” kazanımında yer alan bitki ve hayvanların yaşaması için gerekli şartları karşılaştırma ifadesi ile **sol üst** eleştirel, mantıksal ifadelerinin ve **sol alt** çeyreklerde geçen düzenleme, ayrıntıcı ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (3) *Yakın çevresindeki doğal unsurların insan yaşamına etkisine örnekler verir.*” kazanımı programda “*Yakın çevresindeki doğal unsurların (iklim koşulları, yer şekilleri, toprağın verimliliği, su kaynakları vb.) insanlar üzerindeki olumlu ve olumsuz etkileri ele alınır.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan doğal unsurların etkisine örnek verme ifadesi ile **sol üst** çeyrekte geçen eleştirel, mantıksal ifadelerinin; olumlu ve olumsuz etkileri sınıflama **sol alt** çeyreklerde geçen düzenleme, ayrıntıcı ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

3.2.6.2. Detaycı Çeyrek Kazanımları

“ (1) *Bitki ve hayvanların yaşaması için gerekli olan şartları karşılaştırır.*” kazanımında yer alan bitki ve hayvanların yaşaması için gerekli şartları karşılaştırma ifadesi ile **sol üst** eleştirel, mantıksal ifadelerinin ve **sol alt** çeyreklerde geçen düzenleme, ayrıntıcı ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (3) *Yakın çevresindeki doğal unsurların insan yaşamına etkisine örnekler verir.*” kazanımı programda “*Yakın çevresindeki doğal unsurların (iklim koşulları, yer şekilleri, toprağın verimliliği, su kaynakları vb.) insanlar üzerindeki olumlu ve olumsuz etkileri ele alınır.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan doğal unsurların etkisine örnek verme ifadesi ile **sol üst** çeyrekte geçen eleştirel, mantıksal ifadelerinin; olumlu ve olumsuz etkileri sınıflama **sol alt** çeyreklerde geçen düzenleme, ayrıntıcı ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (4) *Tüketilen maddelerin geri dönüşümüne katkıda bulunur.*” kazanımı programda “*Plastik, kâğıt, pil ve cam gibi maddelerin tekrar kullanılma alanları örneklenir. Bitkisel yağın uygun olmayan şekilde atılma/yok edilmesi durumları örneklenerek doğada ve gündelik hayatta oluşabilecek zararlara dikkat çekilir.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan geri dönüşüme katkı sağlama ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen kontrol etme, düzenleme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (5) *Doğa olaylarını tanır.*” kazanımı programda “*Doğa olaylarından yağmur, dolu, kar, sis ve rüzgâr üzerinde durulur. Doğal olayların zarar verici*

*olmaması için alınabilecek önlemler üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan doğa olaylarını tanıma, alınacak önlemleri ayırt etme ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen düzenleme, bilgi toplama, güvenlik ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.*

*“ (6) Doğal afetlere örnekler verir.” kazanımı programda “Sel, heyelan, çığ, fırtına, hortum ve deprem gibi doğal afetler üzerinde durulur. Doğal afetler sırasında yardım eden Kızılay ve AFAD gibi kuruluşlar tanıtılır.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan doğal afetleri tanıma ve örnekler verme ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen düzenleme, bilgi toplama, güvenlik ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.*

*“ (7) Doğa olayları ve doğal afetlere karşı alınabilecek önlemleri açıklar.” kazanımı programda “Deprem öncesi, anında ve sonrasında nasıl davranılması gerektiği de açıklanır.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan doğal afetlere karşı önlem alma ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen düzenleme, bilgi toplama, güvenlik ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.*

*“ (8) Güneş’i gözlemleyerek yönleri gösterir.” kazanımı programda “Ana yönler üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan doğa olaylarını tanıma, alınacak önlemleri ayırt etme ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen düzenleme, bilgi toplama, güvenlik ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.*

*“ (9) Dünya’nın şekli ve hareketlerinin insan yaşamına etkilerini araştırır.” kazanımı programda “Gün, ay, yıl ve mevsimlerin oluşum süreci basit bir şekilde ele alınır. Gün ve yılın oluşumu açıklanırken Dünya’nın kendi etrafında dönmesi (dönme) ve Güneş’in etrafında dolanması (dolanma) olgularından yararlanılır.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan Dünya’nın şeklini tanıma, gün ve yıl oluşumunu ayırt etme ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen düzenleme, bilgi toplama, güvenlik ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.*

3.2.6.3. Duygusal Çeyrek Kazanımları

“ (2) *Bitki yetiştirmenin ve hayvan beslemenin önemini fark eder.*” kazanımı programda “*İmkânlar dâhilinde öğrencilerin uygulamalı olarak bitki yetiştirmeleri, fidan dikmeleri ve hayvan beslemeleri sağlanır.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan bitki ve hayvan beslemenin öneminin farkındalığı ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen özen gösterme, yardım etme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

3.2.6.4. Deneysel Çeyrek Kazanımları

Hayat Bilgisi dersi 2. sınıf 6. ünite kazanımlarının BBM çeyreklerine dağılımında deneysel çeyreği geliştirdiği düşünülebilecek bir kazanım bulunamamıştır.

2. sınıf Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımına ilişkin bulgular Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2: 2. Sınıf Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının BBM’ye göre beyin çeyreklerine genel dağılımı.

	A çeyreği Mantıksal (sol üst)	B Çeyreği Detaycı (sol alt)	C Çeyreği Duygusal (sağ alt)	D Çeyreği Deneysel (sağ üst)
2.1: Okulumuzda Hayat	1	10	7	0
2.2: Evimizde Hayat	2	7	4	0
2.3: Sağlıklı Hayat	0	5	2	1
2.4: Güvenli Hayat	0	4	2	0
2.5: Ülkemizde Hayat	3	3	5	0
2.6: Doğada Hayat	2	8	1	0
Toplam	8	37	21	1

Tablo 2’ye göre 2. sınıf Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımının en çoktan en aza doğru detaycı çeyrek olarak da

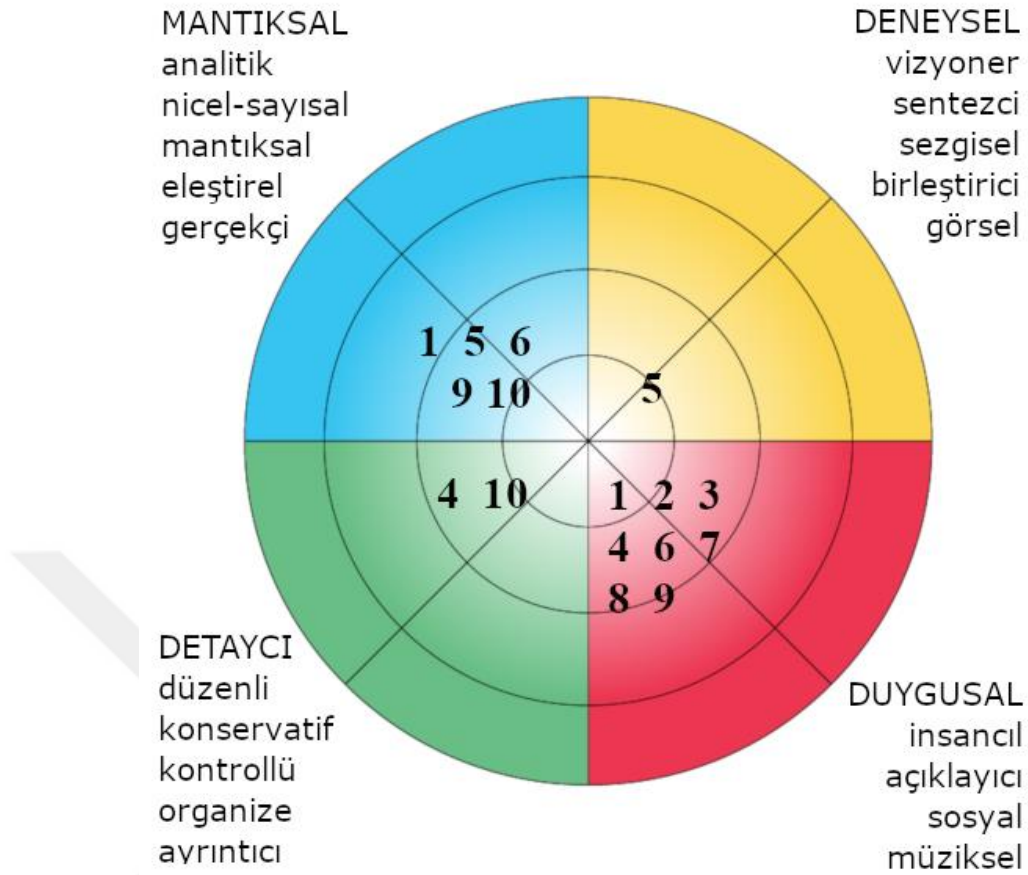
bilinen sol alt çeyrek (37 kazanım), duygusal çeyrek olarak da bilinen sağ alt çeyrek (21 kazanım), mantıksal çeyrek olarak da bilinen sol üst çeyrek (8 kazanım) ve deneysel çeyrek olarak da bilinen sağ üst çeyrek (1 kazanım) şeklinde sıralandığı görülmektedir.

3.3. ÜÇÜNCÜ ALT PROBLEMİN A MADDESİNE İLİŞKİN BULGULAR

Araştırmanın üçüncü alt probleminin A maddesinde “3. Sınıf Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının, BBM’ye göre beynin farklı çeyreklerine dağılımı nasıldır?” sorusuna cevap aranmıştır.

3.3.1. HB.3.1. Okulumuzda Hayat Ünitesi Kazanımları

3. sınıf Okulumuzda Hayat ünitesi kazanımlarının hangi beyin çeyreği/çeyrekleriyle ilişkilendirildiğine ilişkin bulgular Şekil 17’de verilmiştir.



Şekil 17: 3. Sınıf Okulumuzda Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.

Şekil 17'ye göre bazı kazanımların BBM'nin bir, bazı kazanımların ise birden fazla çeyreğiyle ilişkilendirildiği söylenebilir. Tablo 3'e göre Okulumuzda Hayat Ünitesi 3. sınıf kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımının en çoktan en aza doğru sağ alt çeyrekte 8, sol üst çeyrekte 5, sol alt çeyrekte 2 ve sağ üst çeyrekte 1 kazanım olarak sıralandığı görülmektedir (Bkz. EK XIX).

3.3.1.1. Mantıksal Çeyrek Kazanımları

“ (1) Güçlü yönlerini ve güçlendirilmesi gereken yönlerini fark eder.” kazanımı programda “Öğrencilerin ilgi alanları ve becerilerinden (iş birliği, planlı ve verimli çalışma, iletişim vb.) hareketle konu açıklanır. Öğrencilerden öz değerlendirme yapmaları istenir. Güçlü yönleri takdir edilirken güçlendirilmesi gereken yönlerini geliştirebilecekleri üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır.

Kazanımında ve açıklamada yer alan güçlü ve güçlendirilmesi gereken yönlerini fark etme ifadesi ile **sol üst** çeyrekte geçen verimlilik, analitik ifadelerinin; iş birliği ve iletişim ifadeleri ile **sağ alt** çeyreklerde geçen iş birliği, sosyal ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (5) *Sınıfının ve okulunun krokisini çizer.* ” kazanımında yer alan sınıf ve okul krokisini çizme ifadesi ile **sol üst** çeyrekte geçen analitik, sayısal ifadelerinin ve **sağ üst** çeyrekte geçen gerçekçi, birleştirici, görsel ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (6) *Okulunun bireysel ve toplumsal katkılarını fark eder.* ” kazanımı programda “*Öğrenim gördüğü okulun; eğitsel, sosyal ve kültürel etkinliklerle öğrencilere ve topluma yaptığı katkıları takip etmesi sağlanır.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımında ve açıklamada yer alan okulun bireysel ve toplumsal katkısını fark etme ifadesi ile **sol üst** çeyrekte geçen eleştirel, gerçekçi ifadelerinin; sosyal etkinlikler ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen sosyal, iletişim, insancıl ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (9) *Okul kaynaklarının etkili ve verimli kullanımına yönelik özgün önerilerde bulunur.* ” kazanımında yer alan kaynakların etkin ve verimli kullanılması, ifadeleri ile **sol üst** çeyrekte geçen analitik, gerçekçi ve eleştirel ifadelerinin; öneride bulunma ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen iletişim, kendini ifade etme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (10) *İlgi duyduğu meslekleri ve özelliklerini araştırır.* ” kazanımı programda “*Toplumsal yaşamda her mesleğin gerekli ve saygın olduğu, çeşitli mesleklerin günlük yaşamdaki yeri ve toplumsal iş bölümü üzerinde durulur. Örneklenecek meslekler öğrencinin yakın çevresinden seçilir.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımında ve açıklamada yer alan özellikleri araştırma ifadesi ile **sol üst** çeyrekte geçen mantıksal ifadesinin; çeşitli meslekleri tanıma ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen planlama, özdisiplin ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

3.3.1.2. Detaycı Çeyrek Kazanımları

“ (4) *Arkadaşlık sürecinde dikkat edilmesi gereken hususları kavrar.*” kazanımı programda “*Arkadaşlık bağlarının oluşturulması, korunması, güçlendirilmesi ve dostluğa dönüştürülmesine aracı olacak tutum ve değerlerin (saygı, dayanışma, birbirinin sorunlarına karşı duyarlılık, karşılıklı zarafet, güven ve kibarlık vb.) üzerinde durulur.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan kurallar, koruma, güven, dikkat etme, ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen güvenlik, usulüne uygun davranma, kurallara uyma ifadelerinin; arkadaşlık, davranışların sonuçları, ilişkiler ifadeleri ile **sağ alt** çeyrekte geçen sosyal, iletişim, insancıl ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (10) *İlgi duyduğu meslekleri ve özelliklerini araştırır.*” kazanımı programda “*Toplumsal yaşamda her mesleğin gerekli ve saygın olduğu, çeşitli mesleklerin günlük yaşamdaki yeri ve toplumsal iş bölümü üzerinde durulur. Örneklenecek meslekler öğrencinin yakın çevresinden seçilir.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan özellikleri araştırma ifadesi ile **sol üst** çeyrekte geçen mantıksal ifadesinin; çeşitli meslekleri tanıma ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen planlama, özdisiplin ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

3.3.1.3. Duygusal Çeyrek Kazanımları

“ (1) *Güçlü yönlerini ve güçlendirilmesi gereken yönlerini fark eder.*” kazanımı programda “*Öğrencilerin ilgi alanları ve becerilerinden (iş birliği, planlı ve verimli çalışma, iletişim vb.) hareketle konu açıklanır. Öğrencilerden öz değerlendirme yapmaları istenir. Güçlü yönleri takdir edilirken güçlendirilmesi gereken yönlerini geliştirebilecekleri üzerinde durulur.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan güçlü ve güçlendirilmesi gereken yönlerini fark etme ifadesi ile **sol üst** çeyrekte geçen verimlilik, analitik ifadelerinin; iş birliği ve iletişim ifadeleri ile **sağ alt** çeyreklerde geçen iş birliği, sosyal ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (2) Davranışlarının kendisini ve arkadaşlarını nasıl etkilediğini fark eder.” kazanımı programda “Olumlu veya olumsuz davranışlar sergilemesinin, bireysel yaşamına ve arkadaşlarıyla ilişkilerine etkisi üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan arkadaşlık, davranışların sonuçları, ilişkiler ifadeleri ile **sağ alt** çeyrekte geçen sosyal, iletişim, insancıl ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (3) Arkadaşlarının davranışlarının kendisini nasıl etkilediğini fark eder.” kazanımı programda “Arkadaşlarının sergilediği olumlu veya olumsuz davranışlar karşısında, kendisinin nasıl etkilendiği üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan arkadaşlık, davranışların sonuçları, ilişkiler ifadeleri ile **sağ alt** çeyrekte geçen sosyal, iletişim, insancıl ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (4) Arkadaşlık sürecinde dikkat edilmesi gereken hususları kavrar.” kazanımı programda “Arkadaşlık bağlarının oluşturulması, korunması, güçlendirilmesi ve dostluğa dönüştürülmesine aracı olacak tutum ve değerlerin (saygı, dayanışma, birbirinin sorunlarına karşı duyarlılık, karşılıklı zarafet, güven ve kibarlık vb.) üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan kurallar, koruma, güven, dikkat etme, ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen güvenlik, usulüne uygun davranma ifadelerinin; arkadaşlık, davranışların sonuçları, ilişkiler ifadeleri ile **sağ alt** çeyrekte geçen sosyal, iletişim, insancıl ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (6) Okulunun bireysel ve toplumsal katkılarını fark eder.” kazanımı programda “Öğrenim gördüğü okulun; eğitsel, sosyal ve kültürel etkinliklerle öğrencilere ve topluma yaptığı katkıları takip etmesi sağlanır.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan okulun bireysel ve toplumsal katkısını fark etme ifadesi ile **sol üst** çeyrekte geçen eleştirel, gerçekçi ifadelerinin; sosyal etkinlikler ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen sosyal, iletişim, insancıl ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (7) Okuldaki sosyal yardımlaşma ve dayanışmayla ilgili çalışmalara katılmaya- istekli olur.” kazanımında yer alan sosyal yardımlaşma ve dayanışma ile ilgili çalışmalara katılmaya istekli olma ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen sosyal, iletişim, insancıl, yardım etme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (8) Okula ilişkin istek ve ihtiyaçlarını okul ortamında demokratik yollarla ifade eder.” kazanımı programda “Nezaket kurallarına uyarak kendini ifade etme, sosyal süreçlere katılma, basit düzeyde dilekçe yazma ve dilek kutusu oluşturma gibi konular üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımında ve açıklamada yer alan kendini ifade etme, sosyal süreçlere katılma, yazılı ifade etme, istek ve ihtiyaçlarını belirtme, nezaket ifadeleri ile **sağ alt** çeyrekte geçen sosyal, iletişim, yazılı ifade etme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

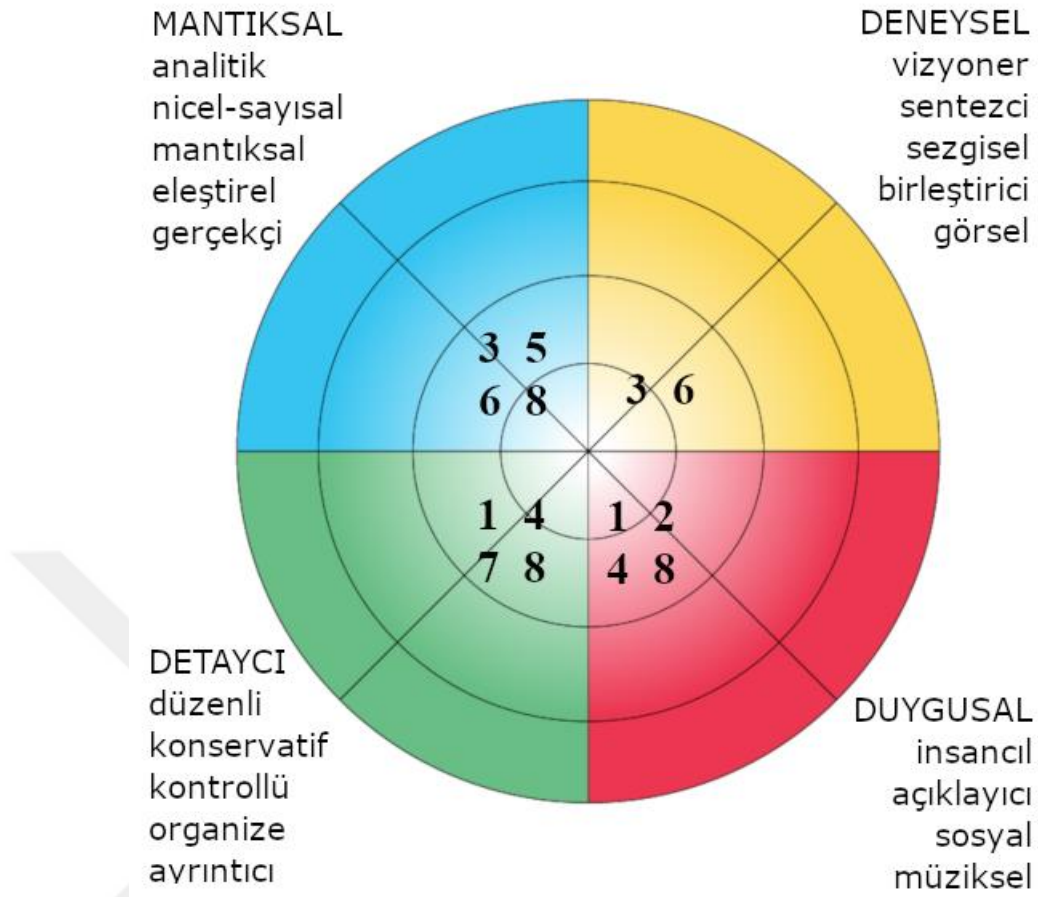
“ (9) Okul kaynaklarının etkili ve verimli kullanımına yönelik özgün önerilerde bulunur.” kazanımında yer alan kaynakların etkin ve verimli kullanılması, ifadeleri ile **sol üst** çeyrekte geçen analitik, gerçekçi ve eleştirel ifadelerinin; öneride bulunma ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen iletişim, kendini ifade etme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

3.3.1.4. Deneysel Çeyrek Kazanımları

“ (5) Sınıfının ve okulunun krokisini çizer.” kazanımında yer alan sınıf ve okul krokisini çizme ifadesi ile **sol üst** çeyrekte geçen analitik, sayısal ifadelerinin ve **sağ üst** çeyrekte geçen gerçekçi, birleştirici, görsel ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

3.3.2. HB.3.2. Evimizde Hayat Ünitesi Kazanımları

3. sınıf Evimizde Hayat ünitesi kazanımlarının hangi beyin çeyreği/çeyrekleriyle ilişkilendirildiğine ilişkin bulgular Şekil 18’de verilmiştir.



Şekil 18: 3. Sınıf Evimizde Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.

Şekil 18'e göre bazı kazanımların BBM'nin bir, bazı kazanımların ise birden fazla çeyreğiyle ilişkilendirildiği söylenebilir. Tablo 3'e göre Evimizde Hayat Ünitesi 3. sınıf kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımının en çoktan en aza doğru sağ alt çeyrekte 4, sol üst çeyrekte 4, sol alt çeyrekte 4 ve sağ üst çeyrekte 2 kazanım olarak sıralandığı görülmektedir (Bkz. EK XX).

3.3.2.1. Mantıksal Çeyrek Kazanımları

“ (3) Evinin bulunduğu yerin krokisini çizer.” kazanımı programda “Evinin yakın çevresinde bulunan belirgin mekânlardan hareket edilir.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan evin bulunduğu yerin krokisini çizme ifadesi ile **sol üst** çeyrekte geçen analitik, eleştirel, gerçekçi ifadelerinin;

çevredeki binaların farkında olma ifadesi ile **sağ üst** çeyrekte geçen görsel, birleştirici ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (5) *Evde kullanılan alet ve teknolojik ürünlerin hayatımıza olan katkılarına örnekler verir.*” kazanımında yer alan teknolojik aletlerin hayatımıza olan katkılarına örnekler verme ifadesi ile **sol üst** çeyrekte geçen mantıksal, eleştirel, gerçekçi ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (6) *Evdeki kaynakların etkili ve verimli kullanımına yönelik özgün önerilerde bulunur.*” kazanımı programda “*Elektrik, su, para, giyecek ve yiyeceklerin kullanımı ele alınır, özellikle ekmek israfının önlenmesi ile ihtiyaç fazlası gıda maddelerinin değerlendirilmesi gibi konular üzerinde durulur. Kazanım işlenirken tablo ve grafik okuma becerileri ön plana alınmalıdır.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan teknolojik kaynakların etkili ve verimli kullanılmasına yönelik önerilerde bulunma, tablo ve grafik okuma ifadeleri ile **sol üst** çeyrekte geçen analitik, nicel, mantıksal, eleştirel, gerçekçi ifadelerinin; özgün önerilerde bulunma ifadesi ile **sağ üst** çeyrekte geçen hayal gücüne odaklı, sentezci ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (8) *İstek ve ihtiyaçlarını karşılarken kendisinin ve ailesinin bütçesini korumaya özen gösterir.*” kazanımında yer alan istek ve ihtiyaçlarını karşılama, bütçe yönetimi, ifadeleri ile **sol üst** çeyrekte geçen nicel, analitik, problem kurma ve çözme, kontrollü ifadelerinin; koruma ifadesi ile **sol alt** çeyreklerde geçen güvenlik ifadelerinin ve ailesinin bütçesini koruma ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen sosyallik, özen gösterme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

3.3.2.2. Detaycı Çeyrek Kazanımları

“ (1) *Aile büyüklerinin çocukluk dönemlerinin özellikleri ile kendi çocukluk döneminin özelliklerini karşılaştırır.*” kazanımı programda “*Aile büyüklerinin doğdukları ve büyüdükları yerler, yapmaktan hoşlandıkları işler, oynadıkları oyunlar ve dönemin teknolojik imkânları gibi konular ele alınır.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan karşılaştırma yapma, ayırt etme, tarihsel süreç,

ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen düzenleme, sınıflama ifadelerinin; aile büyükleri ile kendi dönemlerini karşılaştırma ifadesi ile **sağ alt** çeyreklerde geçen ayrıntı, insancıl, sosyal ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (4) *Evde üzerine düşen görev ve sorumlulukları yerine getirir.*” kazanımı programda “*Sofra hazırlama, bitki yetiştirme, evcil hayvanları besleme, bakım, onarım ve bahçe bakımı gibi konular ele alınır.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan görev ve sorumluluklar, iş bölümü, hayvan besleme ve bakımı, bahçe bakımı ifadeleri ile **sağ alt** çeyrekte geçen sosyal, yardım etme, duygusal, özen gösterme ifadelerinin ve görev ve sorumlulukları yerine getirme ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen özdisiplin ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (7) *Planlı olmanın kişisel yaşamına olan katkılarına örnekler verir.*” kazanımı programda “*Oyun oynama, ders çalışma, kitap okuma, dinlenme, uyuma, beslenme, ailesi ve arkadaşlarıyla birlikte nitelikli zaman geçirme ile kitle iletişim araçlarını kullanma gibi işlerin planlanmasının hayatımıza kattığı kolaylıklar üzerinde durulur.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan planlı olma ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen düzenli, kontrollü, organize ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (8) *İstek ve ihtiyaçlarını karşılarken kendisinin ve ailesinin bütçesini korumaya özen gösterir.*” kazanımında yer alan istek ve ihtiyaçlarını karşılama, bütçe yönetimi, ifadeleri ile **sol üst** çeyrekte geçen nicel, analitik, problem kurma ve çözme, kontrollü ifadelerinin; koruma ifadesi ile **sol alt** çeyreklerde geçen güvenlik ifadelerinin ve ailesinin bütçesini koruma ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen sosyallik, özen gösterme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

3.3.2.3. Duygusal Çeyrek Kazanımları

“ (1) *Aile büyüklerinin çocukluk dönemlerinin özellikleri ile kendi çocukluk döneminin özelliklerini karşılaştırır.*” kazanımı programda “*Aile büyüklerinin doğdukları ve büyüdüğü yerler, yapmaktan hoşlandıkları işler, oynadıkları oyunlar ve dönemin teknolojik imkânları gibi konular ele alınır.*” şeklinde açıklanmaktadır.

Kazanımda ve açıklamada yer alan karşılaştırma yapma, ayırt etme, tarihsel süreç, ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen düzenleme, sınıflama ifadelerinin; aile büyükleri ile kendi dönemlerini karşılaştırma ifadesi ile **sağ alt** çeyreklerde geçen ayrıntı, insancıl, sosyal ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (2) Komşuluk ilişkilerinin ailesi ve kendisi açısından önemine örnekler verir.” kazanımı programda “Komşuluk ilişkilerinin sağlıklı bir şekilde yürütülmesi için gerekli hak ve yükümlülükler bağlamında ele alınır.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan komşuluk ilişkileri, aile ilişkileri, hak ve sorumluluk ifadeleri ile **sağ alt** çeyrekte geçen insancıl, sosyal, iletişim ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (4) Evde üzerine düşen görev ve sorumlulukları yerine getirir.” kazanımı programda “Sofra hazırlama, bitki yetiştirme, evcil hayvanları besleme, bakım, onarım ve bahçe bakımı gibi konular ele alınır.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan görev ve sorumluluklar, iş bölümü, hayvan besleme ve bakımı, bahçe bakımı ifadeleri ile **sağ alt** çeyrekte geçen sosyal, yardım etme, duygusal, özen gösterme ifadelerinin ve görev ve sorumlulukları yerine getirme ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen özdisiplin ifadesinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (8) İstek ve ihtiyaçlarını karşılarken kendisinin ve ailesinin bütçesini korumaya özen gösterir.” kazanımında yer alan istek ve ihtiyaçlarını karşılama, bütçe yönetimi, ifadeleri ile **sol üst** çeyrekte geçen nicel, analitik, problem kurma ve çözme, kontrollü ifadelerinin; koruma ifadesi ile **sol alt** çeyreklerde geçen güvenlik ifadelerinin; ailesinin bütçesini koruma ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen duyarlılık, sosyallik, özen gösterme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

3.3.2.4. Deneysel Çeyrek Kazanımları

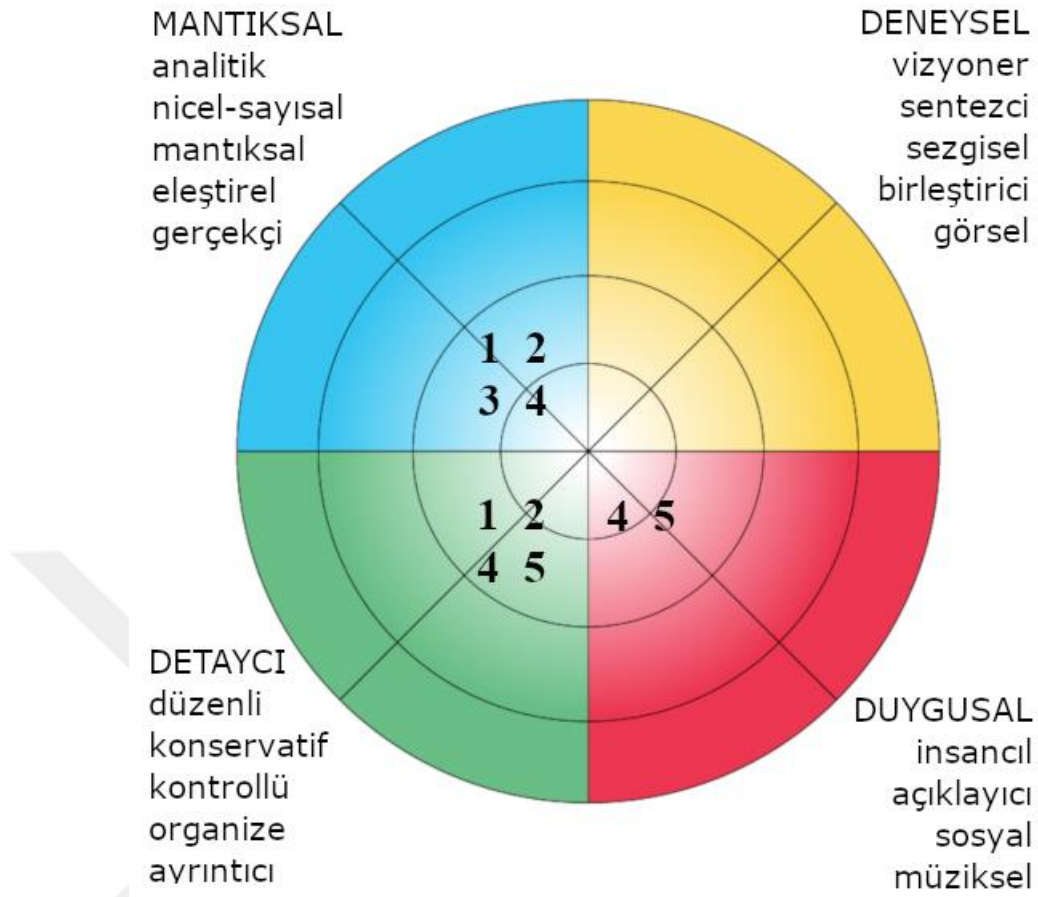
“ (3) Evinin bulunduğu yerin krokisini çizer.” kazanımı programda “Evinin yakın çevresinde bulunan belirgin mekânlardan hareket edilir.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan evin bulunduğu yerin krokisini çizme ifadesi ile **sol üst** çeyrekte geçen analitik, eleştirel, gerçekçi ifadelerinin;

çevredeki binaların farkında olma ifadesi ile **sağ üst** çeyrekte geçen görsel, birleştirici ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (6) *Evdeki kaynakların etkili ve verimli kullanımına yönelik özgün önerilerde bulunur.*” kazanımı programda “*Elektrik, su, para, giyecek ve yiyeceklerin kullanımı ele alınır, özellikle ekmek israfının önlenmesi ile ihtiyaç fazlası gıda maddelerinin değerlendirilmesi gibi konular üzerinde durulur. Kazanım işlenirken tablo ve grafik okuma becerileri ön plana alınmalıdır.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan teknolojik kaynakların etkili ve verimli kullanılmasına yönelik önerilerde bulunma, tablo ve grafik okuma ifadeleri ile **sol üst** çeyrekte geçen analitik, nicel, mantıksal, eleştirel, gerçekçi ifadelerinin; özgün önerilerde bulunma ifadesi ile **sağ üst** çeyrekte geçen hayal gücüne odaklı, sentezci ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

3.3.3. HB.3.3. Sağlıklı Hayat Ünitesi Kazanımları

3. sınıf Sağlıklı Hayat ünitesi kazanımlarının hangi beyin çeyreği/çeyrekleriyle ilişkilendirildiğine ilişkin bulgular Şekil 19’da verilmiştir.



Şekil 19: 3. Sınıf Sağlıklı Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.

Şekil 19'a göre bazı kazanımların BBM'nin bir, bazı kazanımların ise birden fazla çeyreğiyle ilişkilendirildiği söylenebilir. Tablo 3'e göre Sağlıklı Hayat Ünitesi 3. sınıf kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımının en çoktan en aza doğru sol üst çeyrekte 4, sol alt çeyrekte 4, sağ alt çeyrekte 2 ve sağ üst çeyrekte 0 kazanım olarak sıralandığı görülmektedir (Bkz. EK XXI).

3.3.3.1. Mantıksal Çeyrek Kazanımları

“ (1) Kişisel bakımını yaparken kaynakları verimli kullanır.” kazanımında yer alan kaynakları verimli kullanma ifadesi ile **sol üst** çeyrekte geçen problem çözme, mantıksal, gerçekçi ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir. Kazanımda ve açıklamada

kaynakları verimli kullanma ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen metodik, düzenleyici, özdisiplin ve planlama ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (2) *Yiyecek ve içecekler satın alınırken bilinçli tüketici davranışları gösterir.*” kazanımı programda “*Yiyecek satın alınan yer, ürünün rengi, şekli, kokusu, son kullanma tarihi ve içeriklerine dikkat ederek alışveriş yapma üzerinde durulur.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan bilinçli tüketici davranışları gösterme ifadesi ile **sol üst** çeyrekte geçen eleştirel, problem çözme, mantıksal, gerçekçi ifadelerinin; kaynakları verimli kullanma ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen metodik, düzenleyici, özdisiplin ve planlama ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (3) *Sağlığını korumak için mevsimlere özgü yiyeceklerle beslenir.*” kazanımında yer alan sağlığını korumak için mevsimlere özgü yiyeceklerle beslenme ifadesi ile **sol üst** çeyrekte geçen eleştirel, problem çözme, mantıksal, gerçekçi ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (4) *Sağlığını korumak için yeterli ve dengeli beslenir.*” kazanımı programda “*Sağlıklı büyümek için dengeli beslenmenin gerekliliği vurgulanır. Ayrıca obezite, diyabet, çölyak ve besin alerjisi gibi sağlık sorunlarına da dikkat çekilir. Yiyecek israfından kaçınmanın önemi üzerinde durulur.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda yer alan mevsimlere özgü yiyeceklerle beslenme ifadesi ile **sol üst** çeyrekte geçen eleştirel, problem çözme, mantıksal, gerçekçi ifadelerinin; sağlığını koruma ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen özen gösterme ifadesinin; sağlığını korumak için yeterli ve dengeli beslenme ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen metodik, düzenleyici, disiplinli ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

3.3.3.2. Detaycı Çeyrek Kazanımları

“ (1) *Kişisel bakımını yaparken kaynakları verimli kullanır.*” kazanımında yer alan kaynakları verimli kullanma ifadesi ile **sol üst** çeyrekte geçen problem çözme, mantıksal, gerçekçi ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir. Kazanımda ve açıklamada

kaynakları verimli kullanma ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen metodik, düzenleyici, özdisiplin ve planlama ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (2) *Yiyecek ve içecekler satın alınırken bilinçli tüketici davranışları gösterir.*” kazanımı programda “*Yiyecek satın alınan yer, ürünün rengi, şekli, kokusu, son kullanma tarihi ve içeriklerine dikkat ederek alışveriş yapma üzerinde durulur.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan bilinçli tüketici davranışları gösterme ifadesi ile **sol üst** çeyrekte geçen eleştirel, problem çözme, mantıksal, gerçekçi ifadelerinin; kaynakları verimli kullanma ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen metodik, düzenleyici, özdisiplin ve planlama ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (4) *Sağlığını korumak için yeterli ve dengeli beslenir.*” kazanımı programda “*Sağlıklı büyümek için dengeli beslenmenin gerekliliği vurgulanır. Ayrıca obezite, diyabet, çölyak ve besin alerjisi gibi sağlık sorunlarına da dikkat çekilir. Yiyecek israfından kaçınmanın önemi üzerinde durulur.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda yer alan mevsimlere özgü yiyeceklerle beslenme ifadesi ile **sol üst** çeyrekte geçen eleştirel, problem çözme, mantıksal, gerçekçi ifadelerinin; sağlığını koruma ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen özen gösterme ifadesinin; sağlığını korumak için yeterli ve dengeli beslenme ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen metodik, düzenleyici, disiplinli ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (5) *Kendisinin ve toplumun sağlığını korumak için ortak kullanım alanlarında temizlik ve hijyen kurallarına uyar.*” kazanımı programda “*Ortak kullanıma açık mekânları, tuvalet ve lavaboları temiz, hijyen kurallarına uygun kullanmanın önemi üzerinde durulur.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda yer alan sağlığını korumak için temizlik ve hijyen kurallarına uyma ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen kontrol, düzenli, konservatif ifadelerinin; ortak mekanları kurallara uygun kullanma ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen insancıl, özen gösterme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

3.3.3.3. Duygusal Çeyrek Kazanımları

“ (4) *Sağlığını korumak için yeterli ve dengeli beslenir.*” kazanımı programda “*Sağlıklı büyümek için dengeli beslenmenin gerekliliği vurgulanır. Ayrıca obezite, diyabet, çölyak ve besin alerjisi gibi sağlık sorunlarına da dikkat çekilir. Yiyecek israfından kaçınmanın önemi üzerinde durulur.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda yer alan mevsimlere özgü yiyeceklerle beslenme ifadesi ile **sol üst** çeyrekte geçen eleştirel, problem çözme, mantıksal, gerçekçi ifadelerinin; sağlığını koruma ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen özen gösterme ifadesinin; sağlığını korumak için yeterli ve dengeli beslenme ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen metodik, düzenleyici, disiplinli ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

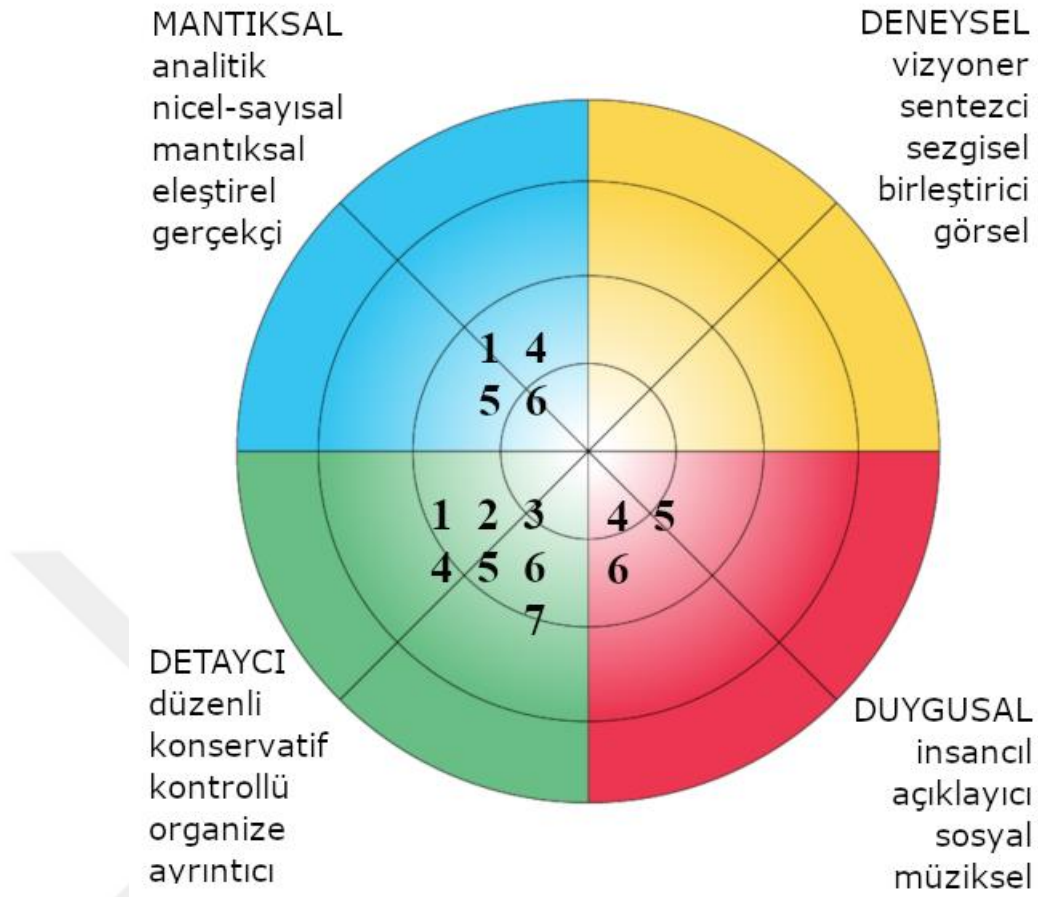
“ (5) *Kendisinin ve toplumun sağlığını korumak için ortak kullanım alanlarında temizlik ve hijyen kurallarına uyar.*” kazanımı programda “*Ortak kullanıma açık mekânları, tuvalet ve lavaboları temiz, hijyen kurallarına uygun kullanmanın önemi üzerinde durulur.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda yer alan sağlığını korumak için temizlik ve hijyen kurallarına uyma ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen kontrol, düzenli, konservatif ifadelerinin; ortak mekanları kurallara uygun kullanma ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen insancıl, özen gösterme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

3.3.3.4. Deneysel Çeyrek Kazanımları

Hayat Bilgisi dersi 3. sınıf 3. ünite kazanımlarının BBM çeyreklerine dağılımında deneysel çeyreği geliştirdiği düşünülebilecek bir kazanım bulunamamıştır.

3.3.4. HB.3.4. Güvenli Hayat Ünitesi Kazanımları

3. sınıf Güvenli Hayat ünitesi kazanımlarının hangi beyin çeyreği/çeyrekleriyle ilişkilendirildiğine ilişkin bulgular Şekil 20’de verilmiştir.



Şekil 20: 3. Sınıf Güvenli Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.

Şekil 20'ye göre bazı kazanımların BBM'nin bir, bazı kazanımların ise birden fazla çeyreğiyle ilişkilendirildiği söylenebilir. Tablo 3'e göre Güvenli Hayat Ünitesi 3. sınıf kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımının en çoktan en az doğru sol alt çeyrekte 7, sol üst çeyrekte 4, sağ alt çeyrekte 3 ve sağ üst çeyrekte 0 kazanım olarak sıralandığı görülmektedir (Bkz. EK XXII).

3.3.4.1. Mantıksal Çeyrek Kazanımları

“ (1) Trafik işaretleri ve işaret levhalarını tanıtır.” kazanımı programda “Öğrencilerin güvenliği için öncelikli olan trafik işaretleri ve işaret levhaları (yaya geçidi, okul geçidi, ışıklı trafik işaret cihazı, mecburi yaya yolu, yaya giremez, kontrolsüz demir yolu geçidi ve bisiklet giremez vb.) üzerinde durulur.” şeklinde

açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan trafik işaret ve levhalarını tanıma ifadesi ile **sol üst** çeyrekte geçen eleştirel, problem çözme, mantıksal, gerçekçi ifadelerinin; güvenliği için öncelikli olan ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen kontrollü, güvenlik ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (4) *Acil bir durum olduğunda ne yapacağını ve kimlerden yardım isteyebileceğini açıklar.*” kazanımı programda “*Acil durumlarda alandan uzaklaşma, çıkış kapılarını ve yangın çıkış yerlerini kullanmanın gerekliliği üzerinde durulur. Herhangi bir acil durumda kendisine ulaşılabilir bir yakınına ait iletişim bilgilerine sahip olmanın önemi vurgulanır.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan acil durumda yardım istenecek kişileri bilme, yakınlarla iletişime geçme ifadeleri ile **sol üst** ve **sağ alt** çeyrekte geçen problem kurma ve çözme, eleştirel, gerçekçi, yardım etme, dikkat, iletişim ifadelerinin; güvenliğini tehdit edecek bir durumla karşılaştığında neler yapabileceği ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen prosedürlere uygun, titiz, metodik, güvenlik, disiplin, planlama ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (5) *Güvenliğini tehdit eden bir kişi olduğunda ne yapacağını ve kimlerden yardım isteyebileceğini açıklar.*” kazanımı programda “*Güvenliğini tehdit eden bir kişi olduğunda yanından uzaklaşma, kaçma, yüksek sesle veya bağırarak yardım isteme, ailesini haberdar etme, güvenlik personeline başvurma gibi durumların gerekliliği üzerinde durulur.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan güvenliği tehdit eden kişilerden korunmak için yardım istenecek kişileri bilme, ailesini çağırma, yakınlarla iletişime geçme ifadeleri ile **sol üst** ve **sağ alt** çeyrekte geçen problem kurma ve çözme, eleştirel, gerçekçi, yardım etme, dikkat, iletişim ifadelerinin; acil durumla karşılaştığında neler yapabileceği ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen prosedürlere uygun, titiz, metodik, güvenlik, disiplin, planlama örtüştüğü söylenebilir.

“ (6) *Günlük yaşamında güvenliğini tehdit edecek bir durumla karşılaştığında neler yapabileceğine örnekler verir.*” kazanımı programda “*Olağanüstü durumlardan; akran baskısı, suç kaynağı kişi ve gruplar, terör, savaş, deprem ve sel sırasında yapılması gerekenler üzerinde durulur.*” şeklinde açıklanmaktadır.

Kazanımda ve açıklamada yer alan acil durumda yardım istenecek kişileri bilme, yakınlarla iletişime geçme, olası durumda yapılacaklara örnekler verme ifadeleri ile **sol üst** ve **sağ alt** çeyreklerde geçen problem kurma ve çözme, eleştirel, gerçekçi, yardım etme, dikkat, iletişim ifadelerinin; güvenliğini tehdit edecek bir durumla karşılaştığında neler yapabileceği ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen prosedürlere uygun, titiz, metodik, güvenlik, disiplin, planlama ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

3.3.4.2. Detaycı Çeyrek Kazanımları

“ (1) Trafik işaretleri ve işaret levhalarını tanıtır.” kazanımı programda “Öğrencilerin güvenliği için öncelikli olan trafik işaretleri ve işaret levhaları (yaya geçidi, okul geçidi, ışıklı trafik işaret cihazı, mecburi yaya yolu, yaya giremez, kontrolsüz demir yolu geçidi ve bisiklet giremez vb.) üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan trafik işaret ve levhalarını tanıma ifadesi ile **sol üst** çeyrekte geçen eleştirel, problem çözme, mantıksal, gerçekçi ifadelerinin; güvenliği için öncelikli olan ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen kontrollü, güvenlik ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (2) Trafikte kurallara uymanın gerekliliğine örnekler verir.” kazanımında yer alan kurallara uymanın gerekliliği ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen kontrollü, usulüne uyma, güvenlik ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (3) Yakın çevresinde meydana gelebilecek kazaları önlemek için alınması gereken tedbirleri açıklar.” kazanımı programda “Yakın çevresinde meydana gelebilecek kazalara örnekler vermesi sağlanır. Kesik, yaralanma, boğulma, zehirlenme ve yanma gibi kazalara karşı alınabilecek basit önlemler üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan kazaları önlemek için alınacak tedbirleri açıklama ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen kontrol, güvenlik ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (4) Acil bir durum olduğunda ne yapacağını ve kimlerden yardım isteyebileceğini açıklar.” kazanımı programda “Acil durumlarda alandan uzaklaşma, çıkış kapılarını ve yangın çıkış yerlerini kullanmanın gerekliliği üzerinde

*durulur. Herhangi bir acil durumda kendisine ulaşılabilecek bir yakınına ait iletişim bilgilerine sahip olmanın önemi vurgulanır.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan acil durumda yardım istenecek kişileri bilme, yakınlarla iletişime geçme ifadeleri ile **sol üst** ve **sağ alt** çeyrekte geçen problem kurma ve çözme, eleştirel, gerçekçi, yardım etme, dikkat, iletişim ifadelerinin; güvenliğini tehdit edecek bir durumla karşılaştığında neler yapabileceği ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen prosedürlere uygun, titiz, metodik, güvenlik, disiplin, planlama ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.*

*“ (5) Güvenliğini tehdit eden bir kişi olduğunda ne yapacağını ve kimlerden yardım isteyebileceğini açıklar.” kazanımı programda “Güvenliğini tehdit eden bir kişi olduğunda yanından uzaklaşma, kaçma, yüksek sesle veya bağırarak yardım isteme, ailesini haberdar etme, güvenlik personeline başvurma gibi durumların gerekliliği üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan güvenliğini tehdit eden kişilerden korunmak için yardım istenecek kişileri bilme, ailesini çağırma, yakınlarla iletişime geçme ifadeleri ile **sol üst** ve **sağ alt** çeyrekte geçen problem kurma ve çözme, eleştirel, gerçekçi, yardım etme, dikkat, iletişim ifadelerinin; acil durumla karşılaştığında neler yapabileceği ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen prosedürlere uygun, titiz, metodik, güvenlik, disiplin, planlama örtüştüğü söylenebilir.*

*“ (6) Günlük yaşamında güvenliğini tehdit edecek bir durumla karşılaştığında neler yapabileceğine örnekler verir.” kazanımı programda “Olağanüstü durumlardan; akran baskısı, suç kaynağı kişi ve gruplar, terör, savaş, deprem ve sel sırasında yapılması gerekenler üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan acil durumda yardım istenecek kişileri bilme, yakınlarla iletişime geçme, olası durumda yapılacaklara örnekler verme ifadeleri ile **sol üst** ve **sağ alt** çeyreklerde geçen problem kurma ve çözme, eleştirel, gerçekçi, yardım etme, dikkat, iletişim ifadelerinin; güvenliğini tehdit edecek bir durumla karşılaştığında neler yapabileceği ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen prosedürlere uygun, titiz, metodik, güvenlik, disiplin, planlama ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.*

“ (7) Oyun alanlarındaki araçları güvenli bir şekilde kullanır.” kazanımı programda “Yakın çevresindeki oyun alanlarında bulunan oyun araçlarının güvenli kullanımının yanı sıra bisiklet, kayak, paten, kızak vb. araçları kullanırken kask takma, uygun kıyafetler giyme ve hız yapmama gibi konular ele alınır. Ayrıca güvenli oyun alanı dışına kaçan oyun araçlarının peşinden koşulmaması gerektiği üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan araçları güvenli şekilde kullanma, güvenlik araçlarından yararlanma, kurallara uyma ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen kontrollü, konservatif, güvenlik, düzenleme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

3.3.4.3. Duygusal Çeyrek Kazanımları

“ (4) Acil bir durum olduğunda ne yapacağını ve kimlerden yardım isteyebileceğini açıklar.” kazanımı programda “Acil durumlarda alandan uzaklaşma, çıkış kapılarını ve yangın çıkış yerlerini kullanmanın gerekliliği üzerinde durulur. Herhangi bir acil durumda kendisine ulaşılacak bir yakınına ait iletişim bilgilerine sahip olmanın önemi vurgulanır.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan acil durumda yardım istenecek kişileri bilme, yakınlarla iletişime geçme ifadeleri ile **sol üst** ve **sağ alt** çeyrekte geçen problem kurma ve çözme, eleştirel, gerçekçi, yardım etme, dikkat, iletişim ifadelerinin; güvenliğini tehdit edecek bir durumla karşılaştığında neler yapabileceği ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen prosedürlere uygun, titiz, metodik, güvenlik, disiplin, planlama ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (5) Güvenliğini tehdit eden bir kişi olduğunda ne yapacağını ve kimlerden yardım isteyebileceğini açıklar.” kazanımı programda “Güvenliğini tehdit eden bir kişi olduğunda yanından uzaklaşma, kaçma, yüksek sesle veya bağırarak yardım isteme, ailesini haberdar etme, güvenlik personeline başvurma gibi durumların gerekliliği üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan güvenliği tehdit eden kişilerden korunmak için yardım istenecek kişileri bilme, ailesini çağırma, yakınlarla iletişime geçme ifadeleri ile **sol üst** ve **sağ alt** çeyrekte geçen problem kurma ve çözme, eleştirel, gerçekçi, yardım etme, dikkat, iletişim ifadelerinin; acil durumla karşılaştığında neler yapabileceği ifadesi ile **sol alt**

çeyrekte geçen prosedürlere uygun, titiz, metodik, güvenlik, disiplin, planlama örtüştüğü söylenebilir.

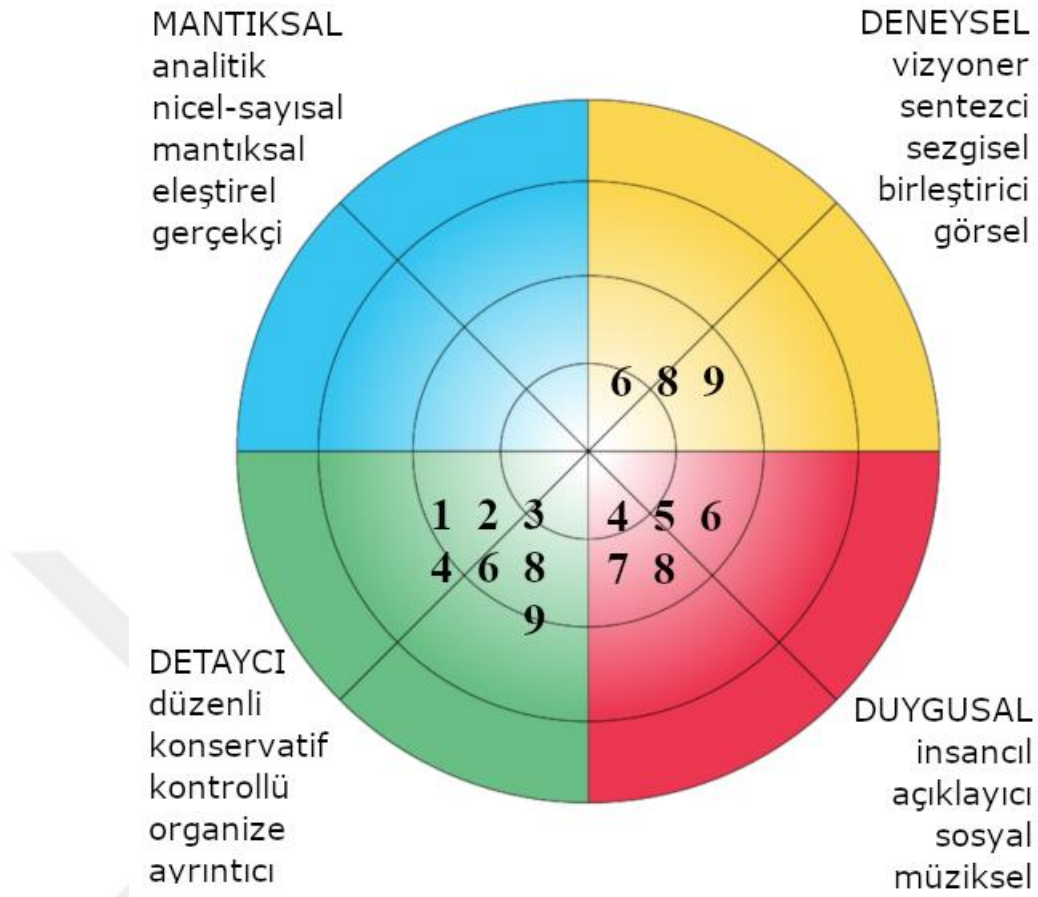
“ (6) *Günlük yaşamında güvenliğini tehdit edecek bir durumla karşılaştığında neler yapabileceğine örnekler verir.*” kazanımı programda “*Olağanüstü durumlardan; akran baskısı, suç kaynağı kişi ve gruplar, terör, savaş, deprem ve sel sırasında yapılması gerekenler üzerinde durulur.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan acil durumda yardım istenecek kişileri bilme, yakınlarla iletişime geçme, olası durumda yapılacaklara örnekler verme ifadeleri ile **sol üst** ve **sağ alt** çeyreklerde geçen problem kurma ve çözme, eleştirel, gerçekçi, yardım etme, dikkat, iletişim ifadelerinin; güvenliğini tehdit edecek bir durumla karşılaştığında neler yapabileceği ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen prosedürlere uygun, titiz, metodik, güvenlik, disiplin, planlama ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

3.3.4.4. Deneysel Çeyrek Kazanımları

Hayat Bilgisi dersi 3. sınıf 4. ünite kazanımlarının BBM çeyreklerine dağılımında deneysel çeyreği geliştirdiği düşünülebilecek bir kazanım bulunamamıştır.

3.3.5. HB.3.5. Ülkemizde Hayat Ünitesi Kazanımları

3. sınıf Ülkemizde Hayat ünitesi kazanımlarının hangi beyin çeyreği/çeyrekleriyle ilişkilendirildiğine ilişkin bulgular Şekil 21’de verilmiştir.



Şekil 21: 3. Sınıf Güvenli Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.

Şekil 21'e göre bazı kazanımların BBM'nin bir, bazı kazanımların ise birden fazla çeyreğiyle ilişkilendirildiği söylenebilir. Tablo 3'e göre Ülkemizde Hayat Ünitesi 3. sınıf kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımının en çoktan en aza doğru sol alt çeyrekte 7, sağ alt çeyrekte 5, sağ üst çeyrekte 3 ve sol üst çeyrekte 0 kazanım olarak sıralandığı görülmektedir (Bkz. EK XXIII).

3.3.5.1. Mantıksal Çeyrek Kazanımları

Hayat Bilgisi dersi 3. sınıf 5. ünite kazanımlarının BBM çeyreklerine dağılımında mantıksal çeyreği geliştirdiği düşünülebilecek bir kazanım bulunamamıştır.

3.3.5.2. Detaycı Çeyrek Kazanımları

“ (1) Yakın çevresinde bulunan yönetim birimlerini ve yöneticilerini tanır.” kazanımı programda “*Muhtarlık, belediye başkanlığı, kaymakamlık ve valilik gibi yönetim birimlerine gezi yapmaya özen gösterilir.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan yakın çevresindeki yönetim birimlerini ve yöneticileri tanıma ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen idari, ayrıntıcı, usulüne uygun ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (2) Ülkemizin yönetim şeklini açıklar.” kazanımı programda “*Cumhuriyet kavramı üzerinde durularak cumhuriyetin getirdiği hak ve özgürlükler vurgulanır.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan ülkemizin yönetim şeklini açıklama ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen idari, ayrıntıcı, usulüne uygun ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (3) Yakın çevresinde yer alan tarihî, doğal ve turistik yerlerin özelliklerini tanıtır.” kazanımı programda “*Yakın çevresinde bulunan cami, çeşme, han, hamam, müze, kale, tarihî çarşılar, köprüler, millî parklar vb. yerler hakkında araştırma yaptırılarak sınıfta arkadaşlarıyla paylaşması sağlanır.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan yakın çevresindeki doğal, tarihi ve turistik yerlerin özelliklerini tanıtma ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen bilgi toplama, ayrıntıcı, kontrol ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (4) Ülkesinin gelişmesi ile kendi görev ve sorumluluklarını yerine getirmesi arasında ilişki kurar.” kazanımı programda “*Vatanseverlik, çalışkan olma, işini en iyi şekilde ve eksiksiz yapma üzerinde durulur. Bu değerlerin yansımalarının bireylerden başlayacağına değinilir.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan ülkesinin gelişmesi ile kendi görev sorumlulukları arasında bağlantı kurma ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen güvenlik, ayrıntıcı, usulüne uygun ifadelerinin; vatansever, çalışkan olma ifadeleri ile **sağ alt** çeyrekte özen gösterme, sosyal ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (6) *Millî birlik ve beraberliğin toplum hayatına katkılarını araştırır.*” kazanımı programda “*15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü’nün bireysel özgürlüğü ve ülkesinin bağımsızlığına katkısı ile millî birlik ve beraberliğin toplumumuza katkıları üzerinde durulur.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan toplum hayatı ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen güvenlik, idari, ayrıntıcı, usulüne uygun ifadelerinin; milli birliğin katkıları ifadesi ile **sağ üst** çeyrekte geçen birleştirici, vizyoner ifadelerinin; millî birlik ve beraberlik ifadeleri ile **sağ alt** çeyrekte geçen değer ve duygular, duyarlı, insancıl ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (8) *Atatürk’ün kişilik özelliklerini araştırır.*” kazanımı programda “*Atatürk’ün arkadaşlarıyla iş birliği içerisinde çalışması; başkalarının görüşlerine değer vermesi; kararlılık, akıl yürütme, inandırıcılık, insan, vatan ve millet sevgisi gibi özellikleri üzerinde durulur.*” şeklinde açıklanmıştır. Kazanımda ve açıklamada yer alan Atatürk’ün kişilik özelliklerini tanıma ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen bilgi toplama, düzenli, idari, ayrıntıcı, usulüne uygun ifadelerinin; Atatürk’ün arkadaşlarıyla işbirliği içinde çalışması, akıl yürütme, inandırıcılık ifadelerinin **sağ üst** çeyrekte geçen vizyoner, birleştirici ifadelerinin; insan, vatan millet sevgisi, başkalarının düşüncelerine değer verme ifadeleri ile **sağ alt** çeyrekte geçen duyarlılık, insancıl ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (9) *Yaptığı çalışmalarla ülkemize katkıda bulunmuş kişileri araştırır.*” kazanımı programda “*Engin Arık, Jale İnan, Mehmet Akif Ersoy, Mehmet Ali Kâğıtçı, Naim Süleymanoğlu, Nene Hatun, Nuri Demirağ, Vecihi Hürkuş, Zihni Derin gibi bireylerin kişisel özelliklerinin başarılı olmalarına etkisi üzerinde durulur.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan tarihi büyüklerimizi araştırma ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen bilgi toplama, düzenli, idari, ayrıntıcı, usulüne uygun ifadelerinin; ülkemize katkıda bulunmuş kişilerin başarıya ulaşmalarını sağlayan özelliklerini araştırma ifadesi ile **sağ üst** çeyrekte geçen vizyoner, birleştirici ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

3.3.5.3. Duygusal Çeyrek Kazanımları

“ (4) Ülkesinin gelişmesi ile kendi görev ve sorumluluklarını yerine getirmesi arasında ilişki kurar.” kazanımı programda “Vatanseverlik, çalışkan olma, işini en iyi şekilde ve eksiksiz yapma üzerinde durulur. Bu değerlerin yansımalarının bireylerden başlayacağına değinilir.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan ülkesinin gelişmesi ile kendi görev sorumlulukları arasında bağlantı kurma ifadeleri ile **sol alt** çeyrekte geçen güvenlik, ayrıntıcı, usulüne uygun ifadelerinin; vatansever, çalışkan olma ifadeleri ile **sağ alt** çeyrekte özen gösterme, sosyal ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (5) Ortak kullanım alanlarını ve araçlarını korur.” kazanımı programda “Okullar, camiler, toplu taşıma araçları, otobüs durakları, parklar, oyun alanları, spor salonları ve stadyumlar gibi kamu mallarının korunması üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan ortak kullanım alanları ve araçlarını koruma ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen özen gösterme, insancıl ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (6) Millî birlik ve beraberliğin toplum hayatına katkılarını araştırır.” kazanımı programda “15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü’nün bireysel özgürlüğü ve ülkesinin bağımsızlığına katkısı ile millî birlik ve beraberliğin toplumumuza katkıları üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan toplum hayatı ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen güvenlik, idari, ayrıntıcı, usulüne uygun ifadelerinin; milli birliğin katkıları ifadesi ile **sağ üst** çeyrekte geçen birleştirici, vizyoner ifadelerinin; millî birlik ve beraberlik ifadeleri ile **sağ alt** çeyrekte geçen değer ve duygular, duyarlı, insancıl ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (7) Ülkemizde yaşayan farklı kültürdeki insanların sorunlarına yönelik sosyal sorumluluk projelerine katılır.” kazanımı programda “Ülkelerinden zorunlu veya isteğe bağlı göç etmiş kişilerden hareketle konu açıklanır.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan farklı kültürlerin sorunları için

alışmalar yapar ifadesi ile **sağ alt** eyrekte geçen duygusal, insancıl, sosyal, yardım etme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (8) Atatürk’ün kişilik özelliklerini araştırır.” kazanımı programda “Atatürk’ün arkadaşlarıyla iş birliği içerisinde çalışması; başkalarının görüşlerine değer vermesi; kararlılık, akıl yürütme, inandırıcılık, insan, vatan ve millet sevgisi gibi özellikleri üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmıştır. Kazanımda ve açıklamada yer alan Atatürk’ün kişilik özelliklerini tanıma ifadesi ile **sol alt** eyrekte geçen bilgi toplama, düzenli, idari, ayrıntıcı, usulüne uygun ifadelerinin; Atatürk’ün arkadaşlarıyla işbirliği içinde çalışması, akıl yürütme, inandırıcılık ifadelerinin **sağ üst** eyrekte geçen vizyoner, birleştirici ifadelerinin; insan, vatan millet sevgisi, başkalarının düşüncelerine değer verme ifadeleri ile **sağ alt** eyrekte geçen duyarlılık, insancıl ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

3.3.5.4. Deneysel eyrek Kazanımları

“ (6) Millî birlik ve beraberliğin toplum hayatına katkılarını araştırır.” kazanımı programda “15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü’nün bireysel özgürlüğü ve ülkesinin bağımsızlığına katkısı ile millî birlik ve beraberliğin toplumumuza katkıları üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan toplum hayatı ifadesi ile **sol alt** eyrekte geçen güvenlik, idari, ayrıntıcı, usulüne uygun ifadelerinin; milli birliğin katkıları ifadesi ile **sağ üst** eyrekte geçen birleştirici, vizyoner ifadelerinin; millî birlik ve beraberlik ifadeleri ile **sağ alt** eyrekte geçen değer ve duygular, duyarlı, insancıl ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

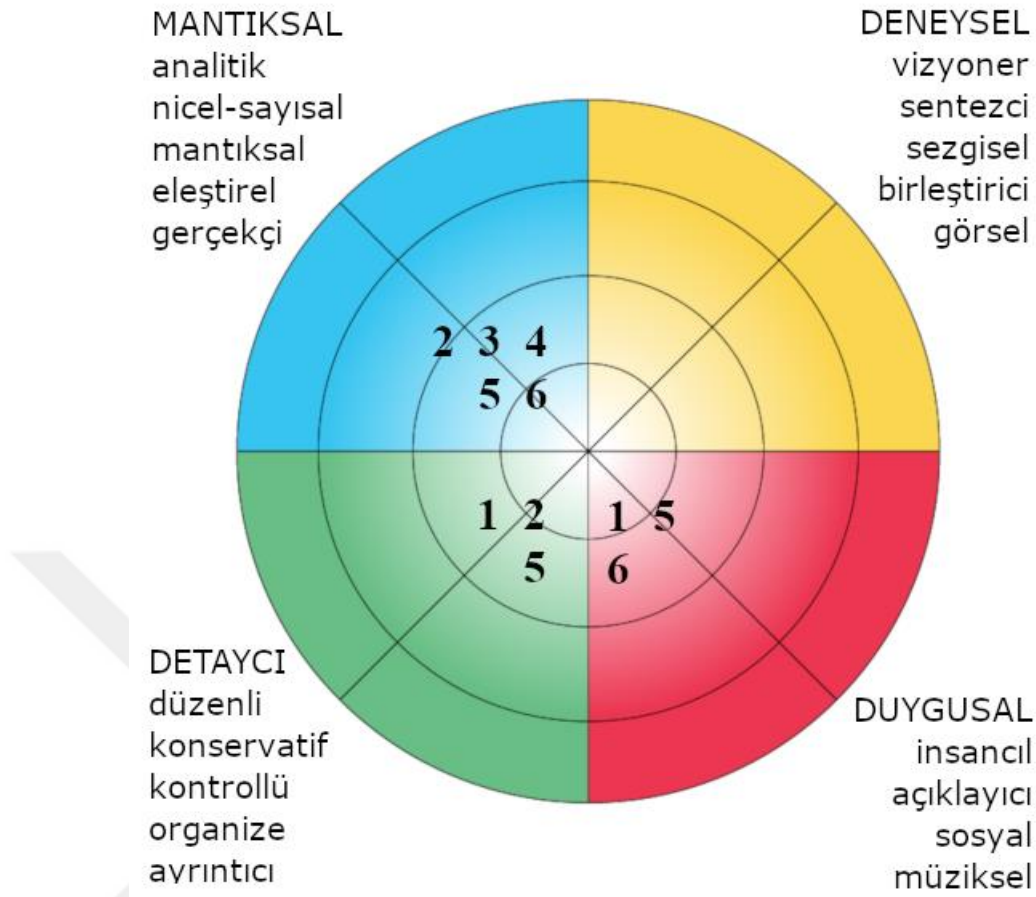
“ (8) Atatürk’ün kişilik özelliklerini araştırır.” kazanımı programda “Atatürk’ün arkadaşlarıyla iş birliği içerisinde çalışması; başkalarının görüşlerine değer vermesi; kararlılık, akıl yürütme, inandırıcılık, insan, vatan ve millet sevgisi gibi özellikleri üzerinde durulur.” şeklinde açıklanmıştır. Kazanımda ve açıklamada yer alan Atatürk’ün kişilik özelliklerini tanıma ifadesi ile **sol alt** eyrekte geçen bilgi toplama, düzenli, idari, ayrıntıcı, usulüne uygun ifadelerinin; Atatürk’ün arkadaşlarıyla işbirliği içinde çalışması, akıl yürütme, inandırıcılık ifadelerinin **sağ**

üst çeyrekte geçen vizyoner, birleştirici ifadelerinin; insan, vatan millet sevgisi, başkalarının düşüncelerine değer verme ifadeleri ile **sağ alt** çeyrekte geçen duyarlılık, insancıl ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (9) *Yaptığı çalışmalarla ülkemize katkıda bulunmuş kişileri araştırır.*” kazanımı programda “*Engin Arık, Jale İnan, Mehmet Akif Ersoy, Mehmet Ali Kâğıtçı, Naim Süleymanoğlu, Nene Hatun, Nuri Demirağ, Vecihi Hürkuş, Zihni Derin gibi bireylerin kişisel özelliklerinin başarılı olmalarına etkisi üzerinde durulur.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan tarihi büyüklerimizi araştırma ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen bilgi toplama, düzenli, idari, ayrıntıcı, usulüne uygun ifadelerinin; ülkemize katkıda bulunmuş kişilerin başarıya ulaşmalarını sağlayan özelliklerini araştırma ifadesi ile **sağ üst** çeyrekte geçen vizyoner, birleştirici ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

3.3.6. HB.3.6. Doğada Hayat Ünitesi Kazanımları

3. sınıf Doğada Hayat ünitesi kazanımlarının hangi beyin çeyreği/çeyrekleriyle ilişkilendirildiğine ilişkin bulgular Şekil 22’de verilmiştir.



Şekil 22: 3. Sınıf Doğada Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımı.

Şekil 22'ye göre bazı kazanımların BBM'nin bir, bazı kazanımların ise birden fazla çeyreğiyle ilişkilendirildiği söylenebilir. Tablo 3'e göre Doğada Hayat Ünitesi 3. sınıf kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımının en çoktan en aza doğru sol üst çeyrekte 5, sol alt çeyrekte 3, sağ alt çeyrekte 3 ve sağ üst çeyrekte 0 kazanım olarak sıralandığı görülmektedir (Bkz. EK XXIV).

3.3.6.1. Mantıksal Çeyrek Kazanımları

“ (2) Meyve ve sebzelerin yetiştirme koşullarını araştırır.” kazanımı programda “Yakın çevresinde yetiştirilen bir meyve veya sebze örneği üzerinden konu açıklanır.” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan araştırma ifadesi ile **sol üst** çeyrekte geçen mantıksal, eleştirel, gerçekçi ifadelerinin; yakın

çevreyi inceleme ifadesi ile **sol alt** çeyrekte bilgi toplama, usulüne uygun ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (3) *Doğadan yararlanarak yönleri bulur.*” kazanımı programda “*Güneş, karınca yuvaları ve yosunları gözlemleme gibi doğal yön bulma yöntemleri üzerinde durulur.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan doğadan yararlanarak yön bulma, yöntemler kullanma ifadeleri ile **sol üst** çeyrekte geçen analitik, mantıksal, eleştirel, gerçekçi ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (4) *İnsanların doğal unsurlar üzerindeki etkisine yakın çevresinden örnekler verir.*” kazanımı programda “*İnsanların doğal çevre üzerindeki olumlu ve olumsuz etkileri üzerinde durulur. Olumlu etkilerine de örnekler verilmesine özen gösterilir. Nesli tükenmekte olan canlılara örnekler verilir.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan konu hakkında örnek verme ifadesi ile **sol üst** çeyreklerde geçen mantıksal, eleştirel, gerçekçi ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (5) *Doğa ve çevreyi koruma konusunda sorumluluk alır.*” kazanımı programda “*Daha iyi yaşanılabilir bir çevre için su, hava ve toprak gibi doğal kaynakların temiz tutulması, uygun kullanılması ve ağaç dikilmesinin önemi üzerinde durulur. Ayrıca konuyla ilgilenen sivil toplum kuruluşları temel düzeyde tanıtılır.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan araştırma ifadesi ile **sol üst** çeyrekte geçen mantıksal, eleştirel, gerçekçi ifadelerinin; yakın çevreyi inceleme ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen, ayrıntıcı, usulüne uygun ifadelerinin; daha yaşanılabilir bir çevre için sorumluluk alma ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen insancıl, özen gösterme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (6) *Geri dönüşümün kendisine ve yaşadığı çevreye olan katkısına örnekler verir.*” kazanımı programda “*Plastik, kâğıt, pil ve cam gibi maddelerin toplanma şekilleri ve tekrar kullanıma sunulma alanları örneklenir. Bu sürecin çevreye olan katkıları vurgulanır. Sayılan maddelerden birini kullanmak ve farklı işlev kazandırmak suretiyle sürdürülebilirlikte rol alabilecekleri fark ettirilir.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan örnekler verme ifadesi ile **sol üst** çeyrekte geçen mantıksal, eleştirel, gerçekçi ifadelerinin; çevreye katkı sağlama

ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen insancıl, özen gösterme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

3.3.6.2. Detaycı Çeyrek Kazanımları

“ (1) *İnsan yaşamı açısından bitki ve hayvanların önemini kavrar.*” kazanımında yer alan bitki ve hayvanların önemini kavrama ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen bilgi toplama, düzenli, idari, ayrıntıcı, usulüne uygun ifadelerinin; bitki ve hayvanların insan yaşamı açısından önemini kavrama ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen duyarlı, insancıl ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (2) *Meyve ve sebzelerin yetiştirme koşullarını araştırır.*” kazanımı programda “*Yakın çevresinde yetiştirilen bir meyve veya sebze örneği üzerinden konu açıklanır.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan araştırma ifadesi ile **sol üst** çeyrekte geçen mantıksal, eleştirel, gerçekçi, bilgi toplama ifadelerinin; yakın çevreyi inceleme ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen düzenli, ayrıntıcı, usulüne uygun ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (5) *Doğa ve çevreyi koruma konusunda sorumluluk alır.*” kazanımı programda “*Daha iyi yaşanılabilir bir çevre için su, hava ve toprak gibi doğal kaynakların temiz tutulması, uygun kullanılması ve ağaç dikilmesinin önemi üzerinde durulur. Ayrıca konuyla ilgilenen sivil toplum kuruluşları temel düzeyde tanıtılır.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan araştırma ifadesi ile **sol üst** çeyrekte geçen mantıksal, eleştirel, gerçekçi ifadelerinin; yakın çevreyi inceleme ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen, ayrıntıcı, usulüne uygun ifadelerinin; daha yaşanılabilir bir çevre için sorumluluk alma ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen insancıl, özen gösterme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

3.3.6.3. Duygusal Çeyrek Kazanımları

“ (1) *İnsan yaşamı açısından bitki ve hayvanların önemini kavrar.*” kazanımında yer alan bitki ve hayvanların önemini kavrama ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen bilgi toplama, düzenli, idari, ayrıntıcı, usulüne uygun ifadelerinin;

bitki ve hayvanların insan yaşamı açısından önemini kavrama ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen duyarlı, insancıl ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (5) *Doğa ve çevreyi koruma konusunda sorumluluk alır.*” kazanımı programda “*Daha iyi yaşanılabilir bir çevre için su, hava ve toprak gibi doğal kaynakların temiz tutulması, uygun kullanılması ve ağaç dikilmesinin önemi üzerinde durulur. Ayrıca konuyla ilgilenen sivil toplum kuruluşları temel düzeyde tanıtılır.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan araştırma ifadesi ile **sol üst** çeyrekte geçen mantıksal, eleştirel, gerçekçi ifadelerinin; yakın çevreyi inceleme ifadesi ile **sol alt** çeyrekte geçen, ayrıntıcı, usulüne uygun ifadelerinin; daha yaşanılabilir bir çevre için sorumluluk alma ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen insancıl, özen gösterme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

“ (6) *Geri dönüşümün kendisine ve yaşadığı çevreye olan katkısına örnekler verir.*” kazanımı programda “*Plastik, kâğıt, pil ve cam gibi maddelerin toplanma şekilleri ve tekrar kullanıma sunulma alanları örneklenir. Bu sürecin çevreye olan katkıları vurgulanır. Sayılan maddelerden birini kullanmak ve farklı işlev kazandırmak suretiyle sürdürülebilirlikte rol alabilecekleri fark ettirilir.*” şeklinde açıklanmaktadır. Kazanımda ve açıklamada yer alan örnekler verme ifadesi ile **sol üst** çeyrekte geçen mantıksal, eleştirel, gerçekçi ifadelerinin; çevreye katkı sağlama ifadesi ile **sağ alt** çeyrekte geçen insancıl, özen gösterme ifadelerinin örtüştüğü söylenebilir.

3.3.6.4. Deneysel Çeyrek Kazanımları

Hayat Bilgisi dersi 3. sınıf 5. ünite kazanımlarının BBM çeyreklerine dağılımında mantıksal çeyrek kapsamında kazanım elde edilememiştir.

3. sınıf Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımına ilişkin bulgular Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3: 3. Sınıf Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine genel dağılımı.

	A çeyreği Mantıksal (sol üst)	B Çeyreği Detaycı (sol alt)	C Çeyreği Duygusal (sağ alt)	D Çeyreği Deneysel (sağ üst)
3.1: Okulumuzda Hayat	5	2	8	1
3.2: Evimizde Hayat	4	4	4	2
3.3: Sağlıklı Hayat	4	4	2	0
3.4: Güvenli Hayat	4	7	3	0
3.5: Ülkemizde Hayat	0	7	5	3
3.6: Doğada Hayat	5	3	3	0
Toplam	22	27	25	6

Tablo 3'e göre 3. sınıf Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımının en çoktan en aza doğru detaycı çeyrek olarak da bilinen B çeyreği (27 kazanım), duygusal çeyrek olarak da bilinen C çeyreği (25 kazanım), mantıksal çeyrek olarak da bilinen A çeyreği (22 kazanım), deneysel çeyrek olarak da bilinen D çeyreği (6 kazanım) şeklinde sıralandığı görülmektedir.

3.4. ÜÇÜNCÜ ALT PROBLEMİN B MADDESİNE İLİŞKİN BULGULAR

Araştırmanın üçüncü alt problemin b maddesinde “Öğretmen görüşlerine göre 3. Sınıf Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının, BBM'ye göre beynin farklı çeyreklerine dağılımı nasıldır?” sorusuna cevap aranmıştır.

3. sınıf Okulumuzda Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye ilişkin öğretmen görüşlerine Tablo 4'te yer verilmiştir.

Tablo 4: 3. Sınıf Okulumuzda Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye ilişkin öğretmen görüşleri.

Beyin çeyreği	A	B	C	D	
Ünite adı	Sol Üst Mantıksal Analitik Nicel- sayısal Mantıksal Eleştirel Gerçekçi	Sol Alt Detaycı Düzenli Konservatif Kontrollü Organize Ayrıntıcı	Sağ Alt Duygusal Duygusal İnsancıl Açıklayıcı Sosyal Müziksel	Sağ Üst Deneyisel Vizyoner Sentezci Sezgisel Birleştirici Görsel	İlgili Olduğunu Düşünmüyorum
HB.3.1. Okulumuzda Hayat					
1. Güçlü yönlerini ve güçlendirilmesi gereken yönlerini fark eder.	43 %47,25	35 %38,46	46 %50,55	28 %30,77	7 %7,69
2. Davranışlarının kendisini ve arkadaşlarını nasıl etkilediğini fark eder.	23 %47,25	35 %38,46	46 %50,55	28 %30,77	3 %3,3
3. Arkadaşlarının davranışlarının kendisini nasıl etkilediğini fark eder.	25 %27,47	27 %29,67	63 %69,23	12 %13,19	6 %6,59
4. Arkadaşlık sürecinde dikkat edilmesi gereken hususları kavrar.	26 %28,89	40 %44,44	66 %73,33	11 %12,22	3 %3,33
5. Sınıfının ve okulunun krokiğini çizer.	61 %67,78	23 %25,56	10 %11,11	51 %56,67	2 %2,22
6. Okulunun bireysel ve toplumsal katkılarını fark eder.	35 %38,89	43 %47,78	46 %51,11	7 %7,78	7 %7,78
7. Okuldaki sosyal yardımlaşma ve dayanışmayla ilgili çalışmalara katılmaya istekli olur.	6 %6,67	25 %27,78	83 %92,22	16 %17,78	3 %3,33
8. Okula ilişkin istek ve ihtiyaçlarını okul ortamında demokratik yollarla ifade eder.	22 %24,72	51 %57,3	53 %59,55	10 %11,24	2 %2,25
9. Okul kaynaklarının etkili ve verimli kullanımına yönelik özgün önerilerde bulunur.	42 %47,73	48 %54,55	39 %44,32	18 %20,45	2 %2,27
10. İlgi duyduğu meslekleri ve özelliklerini araştırır.	45 %51,14	58 %65,91	32 %36,36	16 %18,18	3 %3,41
Toplam	328 %22,9	385 %26,88	484 %33,79	197 %13,75	38 %2,65

Tablo 4'te 3. sınıf Okulumuzda Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye ilişkin öğretmen görüşlerine yer verilmiştir. Tablo 4'e göre Okulumuzda Hayat Ünitesi 3.

sınıf kazanımlarının BBM'ye ilişkin öğretmen görüşlerinin en çoktan en aza doğru sağ alt çeyrekte 484 (%33,79), sol alt çeyrekte 385 (%26,88), sol üst çeyrekte 328 (%22,9), sağ üst çeyrekte 197 (%2,65) ve “İlgili Olduğunu Düşünmüyorum” seçeneğinde 38 (%2,65) şeklinde sıralandığı görülmektedir.

3. sınıf Evimizde Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye ilişkin öğretmen görüşlerine Tablo 5'te yer verilmiştir.

Tablo 5: 3. Sınıf Evimizde Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye ilişkin öğretmen görüşleri.

Beyin çeyreği	A	B	C	D	
Ünite adı	Sol Üst	Sol Alt	Sağ Alt	Sağ Üst	İlgili Olduğunu
	Mantıksal	Detaycı	Duygusal	Deneysel	Düşünmüyorum
	Analitik	Düzenli	Duygusal	Vizyoner	
	Nicel-	Konservatif	İnsancıl	Sentezci	
	sayısal	Kontrollü	Açıklayıcı	Sezgisel	
HB.3.2. Evimizde Hayat	Mantıksal	Organize	Sosyal	Birleştirici	
	Eleştirel	Ayrıntıcı	Müziksel	Görsel	
	Gerçekçi				
1. Aile büyüklerinin çocukluk dönemlerinin özellikleri ile kendi çocukluk döneminin özelliklerini karşılaştırır.	41 %45,56	40 %44,44	41 %45,56	16 %17,78	7 %7,78
2. Komşuluk ilişkilerinin ailesi ve kendisi açısından önemine örnekler verir.	15 %16,85	20 %22,47	71 %79,78	8 %8,99	8 %8,99
3. Evinin bulunduğu yerin kroksini çizer.	59 %67,05	24 %27,27	8 %9,09	47 %53,41	1 %1,14
4. Evde üzerine düşen görev ve sorumlulukları yerine getirir.	14 %15,73	49 %55,06	51 %57,3	6 %6,74	4 %4,49
5. Evde kullanılan alet ve teknolojik ürünlerin hayatımıza olan katkılarına örnekler verir.	62 %70,45	25 %28,41	27 %3,68	16 %18,18	6 %6,82
6. Evdeki kaynakların etkili ve verimli kullanımına yönelik özgün önerilerde bulunur.	54 %61,36	37 %42,05	34 %38,64	19 %21,59	3 %3,41
7. Planlı olmanın kişisel yaşamına olan katkılarına örnekler verir.	30 %34,09	64 %72,73	27 %30,68	6 %6,82	3 %3,41
8. İstek ve ihtiyaçlarını karşılarken kendisinin ve ailesinin bütçesini korumaya özen gösterir.	52 %27,78	55 %61,11	34 %37,78	7 %7,78	3 %3,33
Toplam	327 %27,22	314 %26,14	293 %24,39	232 %19,31	35 %2,91

Tablo 5'te 3. sınıf Evimizde Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye ilişkin öğretmen görüşlerine yer verilmiştir. Tablo 5'e göre Evimizde Hayat Ünitesi 3. sınıf kazanımlarının BBM'ye ilişkin öğretmen görüşlerinin en çoktan en aza doğru sol üst çeyrekte 327 (%27,22), sol alt çeyrekte 314 (%26,14), sağ alt çeyrekte 293 (%24,39), sağ üst çeyrekte 232 (%19,31) ve “İlgili Olduğunu Düşünmüyorum” seçeneğinde 35 (%2,91) şeklinde sıralandığı görülmektedir.

3. sınıf Sağlıklı Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye ilişkin öğretmen görüşlerine Tablo 6'da yer verilmiştir.

Tablo 6: 3. Sınıf Sağlıklı Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye ilişkin öğretmen görüşleri.

Beyin çeyreği	A	B	C	D	
Ünite adı	Sol Üst	Sol Alt	Sağ Alt	Sağ Üst	
HB.3.3. Sağlıklı Hayat	Mantıksal Analitik Nicel-sayısal Mantıksal Eleştirel Gerçekçi	Detaycı Düzenli Konservatif Kontrollü Organize Ayrıntıcı	Sağ Alt Duygusal Duygusal İnsancıl Açıklayıcı Sosyal Müziksel	Deneyisel Vizyoner Sentezci Sezgisel Birleştirici Görsel	İlgili Olduğunu Düşünmüyorum
1. Kişisel bakımını yaparken kaynakları verimli kullanır.	44 %49,44	55 %61,8	15 %16,85	4 %4,49	5 %5,62
2. Yiyecek ve içecekler satın alırken bilinçli tüketici davranışları gösterir.	48 %53,93	62 %69,66	16 %17,98	7 %7,87	4 %4,49
3. Sağlığını korumak için mevsimlere özgü yiyeceklerle beslenir.	44 %49,44	51 %57,3	15 %16,85	8 %8,99	10 %11,24
4. Sağlığını korumak için yeterli ve dengeli beslenir.	40 %44,94	55 %61,8	18 %20,22	6 %6,74	9 %10,11
5. Kendisinin ve toplumun sağlığını korumak için ortak kullanım alanlarında temizlik ve hijyen kurallarına uyar.	22 %24,72	66 %74,16	43 %48,31	10 %11,24	3 %3,37
Toplam	198 %30	289 %43,78	107 %16,12	35 %5,3	31 %4,69

Tablo 6’da 3. sınıf Sağlıklı Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM’ye ilişkin öğretmen görüşlerine yer verilmiştir. Tablo 6’ya göre Sağlıklı Hayat Ünitesi 3. sınıf kazanımlarının BBM’ye ilişkin öğretmen görüşlerinin en çoktan en aza doğru sol alt çeyrekte 289 (%43,78), sol üst çeyrekte 198 (%30), sağ alt çeyrekte 107 (%16,12), sağ üst çeyrekte 35 (%5,3) ve “İlgili Olduğunu Düşünmüyorum” seçeneğinde 31 (%4,69) şeklinde sıralandığı görülmektedir.

3. sınıf Güvenli Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM’ye ilişkin öğretmen görüşlerine Tablo 7’de yer verilmiştir.

Tablo 7: 3. Sınıf Güvenli Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM’ye ilişkin öğretmen görüşleri.

Beyin çeyreği	A	B	C	D	
Ünite adı	Sol Üst Mantıksal Analitik Nicel- sayısal Mantıksal Eleştirel Gerçekçi	Sol Alt Detaycı Düzenli Konservatif Kontrollü Organize Ayrıntıcı	Sağ Alt Duygusal Duygusal İnsancıl Açıklayıcı Sosyal Müziksel	Sağ Üst Deneyssel Vizyoner Sentezci Sezgisel Birleştirici Görsel	İlgili Olduğunu Düşünmüyorum
HB.3.4. Güvenli Hayat					
1. Trafik işaretleri ve işaret levhalarını tanıtır.	42 %47,19	50 %56,18	23 %25,84	33 %37,08	6 %6,74
2. Trafikte kurallara uymanın gerekliliğine örnekler verir.	38 %42,7	56 %62,92	27 %30,34	17 %19,1	3 %3,37
3. Yakın çevresinde meydana gelebilecek kazaları önlemek için alınması gereken tedbirleri açıklar.	35 %39,33	65 %73,03	32 %35,96	11 %12,36	4 %4,49
4. Acil bir durum olduğunda ne yapacağını ve kimlerden yardım isteyebileceğini açıklar.	38 %42,7	55 %61,8	40 %44,94	9 %10,11	6 %6,74

Tablo 8 Devam: 3. Sınıf Güvenli Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye ilişkin öğretmen görüşleri.

5. Güvenliğini tehdit eden bir kişi olduğunda ne yapacağını ve kimlerden yardım isteyebileceğini açıklar.	35 %39,33	55 %31,8	47 %52,81	7 %7,87	7 %7,87
6. Günlük yaşamında güvenliğini tehdit edecek bir durumla karşılaştığında neler yapabileceğine örnekler verir.	47 %52,81	52 %58,43	45 %50,56	13 %14,61	8 %8,99
7. Oyun alanlarındaki araçları güvenli bir şekilde kullanır.	32 %36,36	68 %77,27	25 %28,41	10 %11,36	5 %5,68
Toplam	267 %25,52	401 %38,33	239 %22,84	100 %9,56	39 %3,72

Tablo 7'de 3. sınıf Güvenli Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye ilişkin öğretmen görüşlerine yer verilmiştir. Tablo 7'ye göre Güvenli Hayat Ünitesi 3. sınıf kazanımlarının BBM'ye ilişkin öğretmen görüşlerinin en çoktan en aza doğru sol alt çeyrekte 401 (%38,33), sol üst çeyrekte 267 (%25,52), sağ alt çeyrekte 239 (%22,84), sağ üst çeyrekte 100 (%9,56) ve “İlgili Olduğunu Düşünmüyorum” seçeneğinde 39 (%3,72) şeklinde sıralandığı görülmektedir.

3. sınıf Ülkemizde Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye ilişkin öğretmen görüşlerine Tablo 8'de yer verilmiştir.

Tablo 9: 3. Sınıf Ülkemizde Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye ilişkin öğretmen görüşleri.

Beyin çeyreği	A	B	C	D	
Ünite adı	Sol Üst Mantıksal Analitik Nicel- sayısal Mantıksal Eleştirel Gerçekçi	Sol Alt Detaycı Düzenli Konservatif Kontrollü Organize Ayrıntıcı	Sağ Alt Duygusal Duygusal İnsancıl Açıklayıcı Sosyal Müziksel	Sağ Üst Deneysel Vizyoner Sentezci Sezgisel Birleştirici Görsel	İlgili Olduğunu Düşünüyorum
HB.3.5. Ülkemizde Hayat					
1. Yakın çevresinde bulunan yönetim birimlerini ve yöneticilerini tanır.	28 %32,18	69 %79,31	22 %25,31	10 %11,49	5 %5,75
2. Ülkemizin yönetim şeklini açıklar.	28 %31,82	72 %81,82	23 %26,14	5 %5,68	5 %5,68
3. Yakın çevresinde yer alan tarihî, doğal ve turistik yerlerin özelliklerini tanıtır.	21 %23,86	46 %52,27	45 %51,14	31 %35,23	5 %5,68
4. Ülkesinin gelişmesi ile kendi görev ve sorumluluklarını yerine getirmesi arasında ilişki kurar.	35 %39,77	60 %68,18	47 %53,41	19 %21,59	5 %5,68
5. Ortak kullanım alanlarını ve araçlarını korur.	21 %24,14	62 %71,26	44 %50,57	12 %13,79	6 %6,9
6. Millî birlik ve beraberliğin toplum hayatına katkılarını araştırır.	23 %26,14	62 %70,45	43 %48,86	25 %28,41	5 %5,68
7. Ülkemizde yaşayan farklı kültürdeki insanların sorunlarına yönelik sosyal sorumluluk projelerine katılır.	29 %32,95	37 %42,05	65 %73,86	16 %18,18	3 %3,41
8. Atatürk'ün kişilik özelliklerini araştırır.	39 %44,32	66 %75	36 %40,91	20 %22,73	5 %5,68
9. Yaptığı çalışmalarla ülkemize katkıda bulunmuş kişileri araştırır.	34 %38,64	68 %77,27	28 %31,82	16 %18,18	2 %2,27
Toplam	258 %20,15	474 %37,03	353 %27,57	154 %12,03	41 %3,2

Tablo 8’de 3. sınıf Ülkemizde Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM’ye ilişkin öğretmen görüşlerine yer verilmiştir. Tablo 8’e göre Ülkemizde Hayat Ünitesi 3. sınıf kazanımlarının BBM’ye ilişkin öğretmen görüşlerinin en çoktan en aza doğru sol alt çeyrekte 474 (%37,03), sağ alt çeyrekte 353 (%27,57), sol üst çeyrekte 258 (%20,15), sağ üst çeyrekte 154 (%12,03) ve “İlgili Olduğunu Düşünmüyorum” seçeneğinde 41 (%3,2) şeklinde sıralandığı görülmektedir.

3. sınıf Doğada Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM’ye ilişkin öğretmen görüşlerine Tablo 9’da yer verilmiştir.

Tablo 10: 3. Sınıf Doğada Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM’ye ilişkin öğretmen görüşleri.

Beyin çeyreği	A	B	C	D	
Ünite adı	Sol Üst Mantıksal Analitik Nicel- sayısal Mantıksal Eleştirel Gerçekçi	Sol Alt Detaycı Düzenli Konservatif Kontrollü Organize Ayrıntıcı	Sağ Alt Duygusal Duygusal İnsancıl Açıklayıcı Sosyal Müziksel	Sağ Üst Deneyisel Vizyoner Sentezci Sezgisel Birleştirici Görsel	İlgili Olduğunu Düşünmüyorum
HB.3.6. Doğada Hayat					
1. İnsan yaşamı açısından bitki ve hayvanların önemini kavrar.	40 %44,44	46 %51,11	29 %32,22	27 %30	7 %7,78
2. Meyve ve sebzelerin yetişme koşullarını araştırır.	54 %60,67	55 %61,8	15 %16,85	15 %16,85	5 %5,62
3. Doğadan yararlanarak yönleri bulur.	64 %71,91	34 %38,2	18 %20,22	28 %31,46	4 %4,49
4 İnsanların doğal unsurlar üzerindeki etkisine yakın çevresinden örnekler verir.	54 %60	34 %37,78	46 %51,11	20 %22,22	6 %6,62

Tablo 9 Devam: 3. Sınıf Doğada Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye ilişkin öğretmen görüşleri.

5. Doğa ve çevreyi koruma konusunda sorumluluk alır.	38 %42,22	53 %58,89	52 %57,78	17 %18,89	3 %3,33
6. Geri dönüşümün kendisine ve yaşadığı çevreye olan katkısına örnekler verir.	55 %59,78	45 %48,91	43 %46,74	23 %25	5 %5,43
Toplam	305 %33,22	267 %29,08	203 %22,11	113 %12,3	30 %3,26

Tablo 9'da 3. sınıf Doğada Hayat Ünitesi kazanımlarının BBM'ye ilişkin öğretmen görüşlerine yer verilmiştir. Tablo 9'a göre Doğada Hayat Ünitesi 3. sınıf kazanımlarının BBM'ye ilişkin öğretmen görüşlerinin en çoktan en aza doğru sol üst çeyrekte 305 (%33,22), sol alt çeyrekte 267 (%29,08), sağ alt çeyrekte 203 (%22,11), sağ üst çeyrekte 113 (%12,3) ve “İlgili Olduğunu Düşünmüyorum” seçeneğinde 30 (%3,26) şeklinde sıralandığı görülmektedir.

Sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre 3. sınıf Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine genel dağılımına ilişkin bulgular Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 11: 3. Sınıf Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının BBM'ye ilişkin öğretmen görüşleri genel dağılımı.

	A Sol Üst Mantıksal 1	B Sol Alt Detaycı	C Sağ Alt Duygusal	D Sağ Üst Deneyisel	İlgili olduğunu düşünmüyorum
3.1:Okulumuzda Hayat	328 %22,9	385 %26,88	484 %33,79	197 %13,75	38 %2,65
3.2: Evimizde Hayat	327 %27,22	314 %26,14	293 %24,39	232 %19,31	35 %2,91

Tablo 10 Devam: 3. Sınıf Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının BBM'ye ilişkin öğretmen görüşleri genel dağılımı.

3.3: Sağlıklı Hayat	198 %30	289 %43,78	107 %16,12	35 %5,3	31 %4,69
3.4: Güvenli Hayat	267 %25,52	401 %38,33	239 %22,84	100 %9,56	39 %3,72
3.5: Ülkemizde Hayat	258 %20,15	474 %37,03	353 %27,57	154 %12,03	41 %3,2
3.6: Doğada Hayat	305 %33,22	267 %29,08	203 %22,11	113 %12,3	30 %3,26
Toplam	1683 %25,74	2130 %32,58	1679 %25,68	831 %12,71	214 %3,27

Tablo 10'da sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre 3. Sınıf Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının, BBM'ye göre beynin farklı çeyreklerine genel dağılımına yer verilmiştir. Tablo 10'a göre 3. sınıf kazanımlarının BBM'ye ilişkin öğretmen görüşlerinin en çoktan en aza doğru sol alt çeyrekte 2130 (%32,58), sol üst çeyrekte 1683 (%26,5), sağ alt çeyrekte 1679 (%25,68), sağ üst çeyrekte 831 (%12,71) ve “İlgili Olduğunu Düşünmüyorum” seçeneğinde 214 (%3,27) şeklinde sıralandığı görülmektedir.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma bulgularına ilişkin, sonuç, tartışma ve önerilere yer verilmiştir.

Bu araştırmada Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının BBM'ye göre dağılımının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın birinci alt problemine ilişkin bulgulardan hareketle, 1. sınıf Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının BBM'ye göre dağılımında en çok detaycı olarak da bilinen sol alt çeyreğin yer aldığı, bunu sırasıyla duygusal, mantıksal ve son olarak da deneysel çeyreğin izlediği sonucuna varılmıştır. Buradan hareketle 1. sınıf Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının BBM'ye göre dağılımında; detaycı olarak bilinen sol alt çeyreğin kapsamındaki idari, uygulama, düzenleme, planlama, düzenleyici ve amirlik konularındaki becerilere yönelik oranların diğer çeyreklere nazaran daha fazla olduğu; ayrıca deneysel çeyrek kapsamında olan analiz etme, sayısal, ölçme, gerçekçi, eleştirel, hayal etme, tahminde bulunma, merak, keşif, hayal etme konularındaki becerilere yönelik oranların diğer çeyreklere oranla daha düşük olduğu kanısına varılmıştır.

Araştırmanın ikinci alt problemine ilişkin bulgulardan hareketle, 2. sınıf Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının BBM'ye göre dağılımında en çok detaycı olarak da bilinen sol alt çeyreğin yer aldığı, bunu sırasıyla duygusal, mantıksal ve son olarak da deneysel çeyreğin izlediği sonucuna varılmıştır. Buradan hareketle 2. sınıf Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının BBM'ye göre dağılımında; detaycı olarak bilinen sol alt çeyreğin kapsamındaki idari, uygulama, düzenleme, planlama, düzenleyici ve amirlik konularındaki becerilere yönelik oranların diğer çeyreklere nazaran daha fazla olduğu; ayrıca deneysel çeyrek kapsamında olan analiz etme, sayısal, ölçme, gerçekçi, eleştirel, hayal etme, tahminde bulunma, merak, keşif, hayal etme konularındaki becerilere yönelik oranların diğer çeyreklere oranla daha düşük olduğu kanısına varılmıştır.

Araştırmanın üçüncü alt probleminin A maddesine ilişkin bulgulardan hareketle, 3. sınıf Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının BBM'ye göre dağılımında en

çok detaycı olarak da bilinen sol alt ve duygusal çeyrek olarak da bilinen sağ alt çeyreklerin yer aldığı, bunu sırasıyla mantıksal çeyrek ve deneysel çeyreğin izlediği sonucuna varılmıştır. Buradan hareketle 3. sınıf Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının BBM'ye göre dağılımında; detaycı olarak bilinen sol alt çeyreğin kapsamındaki idari, uygulama, düzenleme, planlama, düzenleyici ve amirlik konularındaki ve duygusal olarak bilinen sağ alt çeyreğin kapsamındaki düzenli, konservatif, kontrollü, organize ve ayrıntıcı konularındaki becerilere yönelik oranların diğer çeyreklere nazaran daha fazla olduğu; ayrıca deneysel çeyrek kapsamında olan analiz etme, sayısal, ölçme, gerçekçi, eleştirel, hayal etme, tahminde bulunma, merak, keşif, hayal etme konularındaki becerilere yönelik oranların diğer çeyreklere oranla daha düşük olduğu kanısına varılmıştır.

Araştırmanın üçüncü alt probleminin B maddesine ilişkin bulgulardan hareketle sınıf öğretmenlerinin görüşleri baz alındığında, 3. sınıf Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımında en çok detaycı olarak da bilinen sol alt çeyreğin yer aldığı, bunu sırasıyla duygusal, mantıksal ve son olarak da deneysel çeyreğin izlediği sonucuna varılmıştır. Buradan hareketle sınıf öğretmenlerinin görüşleri baz alındığında 3. sınıf Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının BBM'ye göre dağılımında; detaycı olarak da bilinen sol alt çeyreğin kapsamındaki idari, uygulama, düzenleme, planlama, düzenleyici ve amirlik konularındaki becerilere yönelik oranların diğer çeyreklere nazaran daha fazla olduğu; ayrıca deneysel çeyrek kapsamında olan analiz etme, sayısal, ölçme, gerçekçi, eleştirel, hayal etme, tahminde bulunma, merak, keşif, hayal etme konularındaki becerilere yönelik oranların diğer çeyreklere oranla daha düşük olduğu kanısına varılmıştır.

Araştırma sonucunda Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılım oranında genel olarak detaycı çeyrek olarak da bilinen sol alt çeyreğin fazla olduğunun gözlenmesi sonucunda; öğrencilere bu çeyreğin özelliklerinden olan düzenli, konservatif, kontrollü, organize, ayrıntıcı vb. beceriler açısından daha fazla geliştirmeye yönelik oldukları söylenebilir. Öte yandan deneysel çeyrek olarak da anılan sağ üst çeyreğin, gerek sınıf öğretmeni görüşü gerekse inceleme sonuçlarında en az sayıda kazanım dağılımının bulunduğu çeyrek olmasından dolayı; bu çeyreğin özelliklerinden olan vizyoner, sentezci, sezgisel,

birleştirici, görsel vb. becerilerin gelişimine yönelik kazanımların daha az sayıda olduğu kanısına varılmıştır.

BBM'nin diğer ders başarılarına olan katkıları incelendiğinde; Baş (2004) ilkokul 1. sınıf ğrencilerinin okuma erişisinde oklu Zeka Kuramına göre; Lee (2004) Tayvan'daki üç meslek yüksekokulundaki Muhasebe İlkeleri dersinde öğrencilerin akademik başarılarına, tutumlarına ve konunun kalıcılığında; Tokcan (2007) Sosyal Bilgiler dersinde başarı düzeylerini artırmada; Bawenah, Zain ve Salmiza (2011) Ürdün'deki 8. sınıf ğrencilerinin elektrik devreleri konusundaki akademik başarı ve tutumlarını olumlu yönde geliştirmede, Canbulat ve Küçükkaragöz (2014) Sosyal Bilgiler dersinde akademik başarı ve akademik benlik saygılarını artırmada olumlu etkisi olduğu sonucuna varmışlardır. Bu sonuçların da bu araştırma sonucuyla ve BBM'nin Hayat Bilgisi dersi programında uygulanması önerisiyle benzerlik gösterdiği söylenebilir.

Bağçeci, Kanadlı ve Ünişen'in (2009) farklı beyin yarım küreleri baskın ğrencilerin İngilizce dersindeki akademik başarılarındaki farklılıkları inceledikleri araştırmalarında beyin baskınlığının alınan eğitim, karşılaşılan duygusal olaylar vb. durumlarda değişebileceği, aynı gruplarda beyin baskınlığının zamanla homojen hale geleceğini ifade etmişlerdir. Bu sonucun da benzer beyin eyreklerindeki kazanımları işleyen öğrencilerin zaman içinde düşünme tercihlerinin birbirine benzeyeceği, bu nedenle kazanımların dağılımının beyin çeyreklerine eşit derecede olmasının daha uygun olacağı sonucuyla benzerlik gösterdiği söylenebilir.

Turan (2010) eleştirel düşünme becerilerinin özellikle problem çözme sürecinde, problemin tanımlanması adımında önem arz ettiğini belirtmektedir. Bu bağlamda mantıksal düşünme ve problem çözme becerilerinin desteklendiği sol st çeyrek olan mantıksal çeyreğin, Hayat Bilgisi dersinde eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerini geliştirmede destekleyici olacağı sonucuyla benzerlik gösterdiği söylenebilir.

Akgl (2010) tarafından ilköğretim 6, 7 ve 8. sınıf Türkçe dersi kazanımlarının BBM'ye göre beyin çeyreklerine dağılımındaki en yüksek oranın sol

alt yani detaycı çeyrek olduğu, Sarıkaya ve Söylemez (2018) tarafından Türkçe öğretmenliği bölümü Türkçe ders erişilerinin BBM'ye göre dağılımında en çok sol üst yani mantıksal çeyrek ve hemen ardından sol alt çeyrek olarak da bilinen detaycı çeyrekle ilgili beceriler içerdiği belirtilmektedir. Bu sonuçların da bu araştırmanın bulgularından elde edilen sonuçlarla benzerlik gösterdiği söylenebilir.

İlkörücü ve Arslan (2017) öğretmenlerin baskın olmayan çeyreklerini inceledikleri araştırmalarında öğretmenlerin A yani mantıksal ve D yani deneysel çeyreklerini daha az kullandıkları kanısına varmışlardır. Bu bulgunun ışığında, bu araştırmada görüşlerine başvurulmuş öğretmenlerin, kazanımlara ait dağılımları seçerken tercihlerinin etkilenmiş olabileceği söylenebilir.

Duran (2017) öğretmenlerin görüşlerine göre BBM'nin akademik alana ve sınıf yönetimine etkisini incelediği araştırma sonucunda öğretmenlerin ders başarısını artırma, dikkat ve sınıf yönetimi açısından olumlu yönde etkisi olduğu kanısına varmıştır. Bunun da bu araştırmanın sonuç öngörleriyle benzerlik gösterdiği söylenebilir.

Söğüt (2016) tarafından ortaöğretim öğrencilerinin problem çözme süreçlerinde beyin loblarının baskınlığında sol lobun, sağ loba nazaran daha aktif kullanıldığı sonuçlarına varılmıştır. Bu sonuçlar da bu araştırmanın her sınıf kazanımlarında sol lobun ağırlıklı dağılımının daha fazla olduğu sonucuyla benzerlik gösterdiği söylenebilir.

1. ARAŞTIRMACILARA ÖNERİLER

1. Araştırma ilköğretim Hayat Bilgisi dersi kapsamında yapıldığından başka derslerle benzer çalışmalar yürütülebilir.
2. Hayat Bilgisi dersi kazanımlarının deneysel çeyrekle ilgili olan becerilerin az sayıda olmasından hareketle, deneysel çeyrek kapsamındaki vizyoner, sentezci, sezgisel, birleştirici konulardaki becerileri geliştiren kazanımların artırılmasına yönelik çalışmalar yürütülebilir.

2. UYGULAYICILARA ÖNERİLER

1. BBM, lisans düzeyi Sınıf Öğretmenliği bölümü derslerinde öğretim programına kazandırılabilir.
2. İlkokul programı hazırlanırken BBM dikkate alınabilir ve özellikle kazanımların belirlenmesinde dağılım düzeyi düşük olan çeyrekler dikkate alınabilir.
3. BBM'nin tanınması amacıyla öğretmenlere hizmet içi eğitimler verilebilir.

KAYNAKÇA

Kitaplar

- Aladağ, Soner (2016). “Hayat bilgisi: tanımı, amacı ve doğası.” Şu kitapta: Ed. Semra Güven, Selahattin Kaymakçı. Hayat bilgisi öğretimi. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık, 2-19.
- Binbaşioğlu, Cavit (2003). Hayat Bilgisi Öğretimi. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Bloom, Benjamin Samuel (1976). İnsan Nitelikleri ve Okulda Öğrenme. (Çev. Durmuş Ali Özçelik). Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- Boydak, H. Alp (2013). Beyin Yarım Kürelerinin Gizemi. Yaşama ve Öğrenmeye Sundukları. İstanbul: Beyaz Yayınları.
- Gürdoğan-Bayır, Ömür (2017). “Hayat Bilgisi dersinde beceri öğretimi.” Şu kitapta: Ed. Bayram Tay. Etkinlik örnekleriyle Hayat Bilgisi öğretimi. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık, 283-319.
- Herrmann, Ned (2003). İş Yaşamında Bütünsel Beyin (Çev. Mehmet Öner). İstanbul: Hayat Yayınları.
- Kabapınar, Yücel (2019). Kuramdan Uygulamaya Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Köksal, Necla (2011). Beyin temelli öğrenme. Ed. Özcan Demirel. Eğitimde yeni yönelimler (s. 111-121). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- MacLean, Paul (1990). The Triune Brain in Evolution. Role in Paleocerebral Functions. New York and London: Plenum Press.
- Madi, Bülent (2014). Öğrenme beyinde nasıl oluşur? Ankara: Efil Yayınevi.
- Sarı, Eren (2017). Kadın Beyni. Antalya: Nokta E-Kitap Net Medya Yayıncılık.
- Sungur, Nuray (2003). Işıltılı Bilmeceler. Kocaeli: Sesim Ofset Matbaacılık.
- Suskind, Dana (2018). Otuz Milyon Kelime (Çev. Esra Eret Orhan, Barış Satılmış). İstanbul: Buzdağı Yayınları.
- Yavuz, Mehmet (2016). Beynin Sırları ve Manyetik Şifreleri. İstanbul: IQ Kültür Sanat Yayıncılık.
- Yıldırım, A., Şimşek, Hasan (2016). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Makaleler, Bildiriler, Diğer Basılı Yayınlar

- Açıkgöz, N., Bülent Madi (1997). “Öğrenme ile beyinde oluşan değişiklikler (plastisite).” M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, 9, 29-36.
- Akgül, Gökhan (2010). “İlköğretim Türkçe (6, 7, 8 Sınıflar) 2006 Öğretim Programında Yer Alan Okuma, Dinleme, Konuşma, Yazma Öğrenme Alanlarındaki Kazanımların Bütünsel Beyin Modeli’ne Göre Analiz Edilmesi ve Sınıflandırılması.” Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay.
- Avcı, D. E., Rahmi Yağbasan (2014). “Beyin yarı kürelerinin baskın olarak kullanılmasına yönelik öğretim stratejileri.” Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 28(2), 1-17.
- Bağçeci, B., Sedat Kanadlı, Ali Ünişen (2009). “Farklı beyin yarım küreleri baskın öğrencilerin İngilizce akademik başarılarındaki farklılıkların incelenmesi.” Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2(3), 22-34.
- Baş, Özlem (2004). “Bütünsel beyin yaklaşımıyla ve çoklu zeka kuramıyla öğretimin birinci sınıf öğrencilerinin okuma ve yazma erişimine etkisi.” Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Bawaneh, A. K. A., Ahmad Nurulazam Md Zain, Saleh Salmiza (2011). “The Effect Of Herrmann Whole Brain Teaching Method On Students' Understanding Of Simple Electric Circuits.” European Journal Of Physics Education, 2(2), 1-23.
- Bawaneh, A. K. A., Ahmad Nurulazam Md Zain, Saleh Salmiza Abdul vd (2012). “Using Herrmann Whole Brain Teaching Method To Enhance Students' Motivation Towards Science Learning.” Türk Fen Eğitimi Dergisi, 9(3), 3-22.
- Bentley, Joanne Pamela Hall (2001). “Learning orientation questionnaire correlation with the Herrmann brain dominance instrument: A validity study.” Brigham Young University Proquest Dissertations. 1-137.
- Canbulat, T., Hediye Küçükkaragöz (2014). “Beyin Uyumlu Öğrenme Yaklaşımının İlköğretim 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Öğrencilerin Akademik Başarılarına ve Akademik Benlik Saygılarına Etkisi.” Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, 5(9), 13-44.
- Candan, D. G., Gürkan Ergen (2014). “3. Sınıf Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Temel Evrensel Değerleri İçermesi Bakımından İncelenmesi”. Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi: Uşak, 7(1), 134-161.
- Coffield, F., David Moseley, Elaine Hall, vd (2004). Learning styles and pedagogy in post-16 learning: A systematic and critical review. Learning and Skills Research Centre.

- Cory, Gerald (2004). *The Consilient Brain: The Bioneurological Basis Of Economics, Society And Politics*. Springer Science and Business Media.
- De Boer, Ann-Louise (1999). Thinking style preferences of underprepared first year students in the Natural Sciences. *South African Journal of Ethnology*, 22(3), 97-102.
- De Boer, Ann-Louis, Van den Berg, Dorette (2001). The value of the Herrmann Brain Dominance Instrument (HBDI) in facilitating effective teaching and learning of criminology. *Acta Criminologica: Southern African Journal of Criminology*, 14(1), 119-129.
- Duran, Ayça (2017). *Beyin Öğretimi Tekniğinin Etkililiği Konusunda Öğretmen Görüşleri (Bilfen Okulları Örneği)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi. 194.
- Gross, Charles G. (1987). Neuroscience, early history of. *Journal of Encyclopedia of Neuroscience*, 843-847.
- Güven, B., Ersin Ersoy (2007). “Sınıf Öğretmeni Adaylarının Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretim I Dersine İlişkin Öz Yeterlik Algıları ve Bilişsel Tutumlarının Belirlenmesi” *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21, 15-32.
- Herrmann, Ned (2000). *The Theory Behind the HBDI and Whole Brain Technology. The HBDI Accreditation Process Reference Articles*, 1-3.
- İlkorücü, Ş., Çiğdem Arslan (2017). “Fen ve Matematik Eğitiminde Baskın Kullanılmayan Beyin Bölgelerinin Değerlendirilmesi.” *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(3), 1105-1117.
- Kabapınar, Y., Z. Nurdan Baysal (2004). “İlköğretim Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimine Yaşamın Kendisini Taşımak: Gazete Haberinin Kullanıldığı Bir Öğretimin Tasarlanması ve Değerlendirilmesi.” *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 39, 384-419.
- Lee, LiTze (2004). “Academic achievement, attitudes, and retention: Application of whole brain instruction in the Principles of Accounting course in central Taiwan” *Idaho State University*.
- Martins, Maria João (2015). *Ned Herrmann model: Team innovation by complementarity and diversity*. İstanbul: Herrmann International.
- Sarikaya, B., Yusuf Söylemez (2018). “Evaluation of Acquisition of Comprehension Skills According to Whole Brain Model.” *Universal Journal of Educational Research*, 6(11), 2444-2452.

Schwartz, Marc (2015). "Mind, Brain and Education: A Decade of Evolution." International Mind, Brain and Education Society and Wiley Periodicals, 9(2), 64-71.

Söğüt, Gizem Yapar (2016). Ortaokul Öğrencilerinin Beyin Yarı Kürelerinin Baskınlığı ile Problem Çözme Başarısı Arasındaki İlişki. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Uludağ Üniversitesi

Sperry, Roger Wolcott (1961). Cerebral Organization and Behavior. Science. June 2. Vol. 133, No: 3466. 1749-1757.

Şahin, Mustafa (2009). "Cumhuriyet'in Kuruluşundan Günümüze Hayat Bilgisi Dersi Programlarının Gelişimi." Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 2(8), 402-410.

Tokcan, Halil (2007). Sosyal bilgiler öğretiminde bütünsel beyin yaklaşımının akademik başarı üzerine etkisi. Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi, 11(3), 51-64.

Turan, Hakan (2010). Sınıf Öğretmenlerinin Yapılandırmacı Özellikleri İle Yaratıcı Düşünme, Problem Çözme Becerileri ve Eleştirel Düşünme Eğilimleri Arasındaki Açıklayıcı İlişkiler Örüntüsü. Doktora tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.

Elektronik Kaynaklar

Bilva Eğitim (2018). Bütünsel Beyin Modeli Şeması. <http://bilvaegitim.com/butunsel-is-modeli/> [12.02.2019 tarihinde erişilmiştir.]

Bölükbaşı, Okan (2012). "Hipokrat'ın felsefesi". Türk Nöroloji Dergisi, 3, 9-11. https://www.researchgate.net/profile/Okan_Bolukbasi/publication/263160988_Hipokrat'in_Felsefesi_The_Philosophy_of_Hypocrates/links/00b7d53a08c237d50f000000/Hipokratin-Felsefesi-The-Philosophy-of-Hypocrates.pdf [15.05.2019 tarihinde erişilmiştir.]

Bunderson, C. Victor (1989). The Validity Of The Herrmann Brain Dominance Instrument. The creative brain, 1, 337-379.

Büyüköztürk, Şener (2015). Ölçme Yazıları-1: Güvenirlilik Nedir? Nasıl Tahmin Edilir? Hasan Kalyoncu Üniversitesi. <https://www.orbisrehberlik.com/guvenilirlik-nedir.html> [10.05.2019 tarihinde erişilmiştir.]

Milli Eğitim Bakanlığı (2018). Hayat Bilgisi dersi öğretim programı. <http://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=326> [12.02.2019 tarihinde erişilmiştir.]

Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı (2019). Resmi internet sayfası. <https://ttkb.meb.gov.tr> [26.02.2019 tarihinde erişilmiştir.]

Türk Dil Kurumu (2019). Bilim ve sanat terimleri sözlüğü. <http://sozluk.gov.tr/> [26.03.2019 tarihinde erişilmiştir.]

Polat, S., Özlem Apak, Murat Akdağ (2013). “Sınıf Öğretmeni Adaylarının Akademisyen Kavramına İlişkin Algılarının Metafor Analizi Yoluyla İncelenmesi”. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 14(2), 57-78. <https://dergipark.org.tr/download/article-file/92207> [26.10.2019 tarihinde erişilmiştir.]



EKLER

EK I – 3. Sınıflar 1. Ünite Okulumuzda Hayat Kazanım Sınıflama Görüş Anketi

	Analistik, finansal, problem çözme, bilimsel, istatistiksel, teknik becerilerle ilgilidir.	İdari, uygulama, usule ait, bilgi toplama, güvenlik, planlama, özdisiplin becerileriyle ilgilidir.	Sosyal, müzik, fikirleri ifade etme, sezgisel, yardımlaşma, yazımsal ifade becerileriyle ilgilidir.	Görsel, sanatsal, hayali, sentez, kavramsallaştırma, tasarım becerileriyle ilgilidir.	İlgili olduğunu düşünmüyorum.
Güçlü yönlerini ve güçlendirilmesi gereken yönlerini fark eder.					
Davranışlarının kendisini ve arkadaşlarını nasıl etkilediğini fark eder.					
Arkadaşlarının davranışlarının kendisini nasıl etkilediğini fark eder.					
Arkadaşlık sürecinde dikkat edilmesi gereken hususları kavrar.					
Sınıfının ve okulunun krokisini çizer.					
Okulunun bireysel ve toplumsal katkılarının fark eder.					
Okuldaki sosyal yardımlaşma ve dayanışmayla ilgili çalışmalara katılmaya istekli olur.					
Okula ilişkin istek ve ihtiyaçlarını okul ortamında demokratik yollarla ifade eder.					
Okul kaynaklarının etkili ve verimli kullanımına yönelik özgün önerilerde bulunur.					
İlgi duyduğu meslekleri ve özelliklerini araştırır.					

EK II – 3. Sınıflar 2. Ünite Evimizde Hayat Kazanım Sınıflama Görüş Anketi

	Analiitik, finansal, problem çözme, bilimsel, istatistiksel, teknik becerilerle ilgilidir.	İdari, uygulama, usule ait, bilgi toplama, güvenlik, planlama, özdisiplin becerileriyle ilgilidir.	Sosyal, müzik, fikirleri ifade etme, sezgisel, yardımlaşma, yazımsal ifade becerileriyle ilgilidir.	Görsel, sanatsal, hayali, sentez, kavramsallaştırma, tasarım becerileriyle ilgilidir.	İlgili olduğunu düşünmüyorum.
Aile büyüklerinin çocukluk dönemleri ile kendi çocukluk döneminin özelliklerini karşılaştırır.					
Komşuluk ilişkilerinin ailesi ve kendisi açısından önemine örnekler verir.					
Evinin bulunduğu yerin krokisini çizer.					
Evde üzerine düşen görev ve sorumlulukları yerine getirir.					
Evde kullanılan alet ve teknolojik ürünlerin hayatımıza olan katkılarına örnekler verir.					
Evdeki kaynakların etkili ve verimli kullanımına yönelik özgün önerilerde bulunur.					
Planlı olmanın kişisel yaşamına olan katkılarına örnekler verir.					
İstek ve ihtiyaçlarını karşılarken kendisinin ve ailesinin bütçesini korumaya özen gösterir.					

EK III – 3. Sınıflar 3. Ünite Sağlıklı Hayat Kazanım Sınıflama Görüş Anketi

	Analistik, finansal, problem çözme, bilimsel, istatistiksel, teknik becerilerle ilgilidir.	İdari, uygulama, usule ait, bilgi toplama, güvenlik, planlama, özdisiplin becerileriyle ilgilidir.	Sosyal, müzik, fikirleri ifade etme, sezgisel, yardımlaşma, yazımsal ifade becerileriyle ilgilidir.	Görsel, sanatsal, hayali, sentez, kavramsallaştırma, tasarım becerileriyle ilgilidir.	İlgili olduğunu düşünmüyorum.
Kişisel bakımını yaparken kaynakları verimli kullanır.					
Yiyecek ve içecekler satın alınırken bilinçli tüketici davranışları gösterir.					
Sağlığını korumak için mevsimlere özgü yiyeceklerle beslenir.					
Sağlığını korumak için yeterli ve dengeli beslenir.					
Kendisinin ve toplumun sağlığını korumak için ortak kullanım alanlarında temizlik ve hijyen kurallarına uyar.					

EK IV – 3. Sınıflar 4. Ünite Güvenli Hayat Kazanım Sınıflama Görüş Anketi

	Analiitik, finansal, problem çözme, bilimsel, istatistiksel, teknik becerilerle ilgilidir.	İdari, uygulama, usule ait, bilgi toplama, güvenlik, planlama, özdisiplin becerileriyle ilgilidir.	Sosyal, müzik, fikirleri ifade etme, sezgisel, yardımlaşma, yazımsal ifade becerileriyle ilgilidir.	Görsel, sanatsal, hayali, sentez, kavramsallaştırma, tasarım becerileriyle ilgilidir.	İlgili olduğunu düşünmüyorum.
Trafik işaretleri ve işaret levhalarını tanıtır.					
Trafikte kurallara uymanın gerekliliğine örnekler verir.					
Yakın çevresinde meydana gelebilecek kazaları önlemek için alınması gereken tedbirleri açıklar.					
Acil bir durum olduğunda ne yapacağını ve kimlerden yardım isteyebileceğini açıklar.					
Güvenliğini tehdit eden bir kişi olduğunda ne yapacağını ve kimlerden yardım isteyebileceğini açıklar.					
Günlük yaşamında güvenliğini tehdit edecek bir durumla karşılaştığında neler yapabileceğine örnekler verir.					
Oyun alanlarındaki araçları güvenli bir şekilde kullanır.					

EK V – 3. Sınıflar 5. Ünite Ülkemizde Hayat Kazanım Sınıflama Görüş Anketi

	Analytik, finansal, problem çözme, bilimsel, istatistiksel, teknik becerilerle ilgilidir.	İdari, uygulama, usule ait, bilgi toplama, güvenlik, planlama, özdisiplin becerileriyle ilgilidir.	Sosyal, müzik, fikirleri ifade etme, sezgisel, yardımlaşma, yazımsal ifade becerileriyle ilgilidir.	Görsel, sanatsal, hayali, sentez, kavramsallaştırma, tasarım becerileriyle ilgilidir.	İlgili olduğunu düşünmüyorum.
Yakın çevresinde bulunan yönetim birimlerini ve yöneticilerini tanır.					
Ülkemizin yönetim şeklini açıklar.					
Yakın çevresinde yer alan tarihî, doğal ve turistik yerlerin özelliklerini tanıtır.					
Ülkesinin gelişmesi ile kendi görev ve sorumluluklarını yerine getirmesi arasında ilişki kurar.					
Ortak kullanım alanlarını ve araçlarını korur.					
Millî birlik ve beraberliğin toplum hayatına katkılarını araştırır.					
Ülkemizde yaşayan farklı kültürdeki insanların sorunlarına yönelik sosyal sorumluluk projelerine katılır.					
Atatürk'ün kişilik özelliklerini araştırır.					
Yaptığı çalışmalarla ülkemize katkıda bulunmuş kişileri araştırır.					

EK VI – 3. Sınıflar 6. Ünite Doğada Hayat Kazanım Sınıflama Görüş Anketi

	Analistik, finansal, problem çözme, bilimsel, istatistiksel, teknik becerilerle ilgilidir.	İdari, uygulama, usule ait, bilgi toplama, güvenlik, planlama, özdisiplin becerileriyle ilgilidir.	Sosyal, müzik, fikirleri ifade etme, sezgisel, yardımlaşma, yazımsal ifade becerileriyle ilgilidir.	Görsel, sanatsal, hayali, sentez, kavramsallaştırma, tasarım becerileriyle ilgilidir.	İlgili olduğunu düşünmüyorum.
İnsan yaşamı açısından bitki ve hayvanların önemini kavrar.					
Meyve ve sebzelerin yetişme koşullarını araştırır.					
Doğadan yararlanarak yönleri bulur.					
İnsanların doğal unsurlar üzerindeki etkisine yakın çevresinden örnekler verir.					
Doğa ve çevreyi koruma konusunda sorumluluk alır.					
Geri dönüşümün kendisine ve yaşadığı çevreye olan katkısına örnekler verir.					

EK VII – HB.1.1.Okulumuzda Hayat ünitesi kazanımlarının BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımı

Ünite adı \ Beyin çeyreği	A Sol Üst Mantıksal	B Sol Alt Detaycı	C Sağ Alt Duygusal	D Sağ Üst Deneysel
HB.1.1. Okulumuzda Hayat	Analitik Nicel-sayısal Mantıksal Eleştirel Gerçekçi	Düzenli Konservatif Kontrollü Organize Ayrıntıcı	Duygusal İnsancıl Açıklayıcı Sosyal Müziksel	Vizyoner Sentezci Sezgisel Birleştirici Görsel
HB.1.1.1. Sınıf içi tanışma etkinliğine katılır.			+	
HB.1.1.2. Kendisiyle akranları arasındaki benzer ve farklı yönleri ayırt eder.	+		+	
HB.1.1.3. Okula geli ve okuldan gidişlerde güvenlik kurallarına uyar.		+	+	
HB.1.1.4. Sınıfının okul içindeki yerini bulur.	+	+		
HB.1.1.5. Sınıf içerisinde bulunan ders araç ve gereçleri ile şeref köşesini tanır.	+	+	+	+
HB.1.1.6. Bayrak töreninde nasıl davranması gerektiğini kavrar.		+	+	
HB.1.1.7. Okulunun bölümlerini tanır.	+	+		
HB.1.1.8. Tuvalet kullanma ve temizlik alışkanlığı geliştirir.		+	+	
HB.1.1.9. Okul çalışanlarını tanır.		+	+	
HB.1.1.10. İhtiyaç duyduğu durumlarda okul çalışanlarından yardım alır.		+	+	
HB.1.1.11. Sınıf içi kuralları belirleme sürecine katılır.			+	
HB.1.1.12. Okul kurallarına uyar.		+		
HB.1.1.13. Okulda iletişim kurarken nezaket kurallarına uyar.		+	+	
HB.1.1.14. Okul içi etkinliklerde görev almaya istekli olur.			+	
HB.1.1.15. Oyunlara katılmaya ve oyun oynamaya istekli olur.			+	
HB.1.1.16. Okulla ilgili olumlu duygu ve düşünceler geliştirir.			+	+
HB.1.1.17. Kullanacağı ders araç ve gereçlerini seçer.			+	+
TOPLAM	4	10	14	3

EK VIII – HB.1.2.Evimizde Hayat ünitesi kazanımlarının BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımı

Beyin çeyreği Ünite adı	A Sol Üst Mantıksal	B Sol Alt Detaycı	C Sağ Alt Duygusal	D Sağ Üst Deneyssel
HB.1.2. Evimizde Hayat	Analitik Nicel-sayısal Mantıksal Eleştirel Gerçekçi	Düzenli Konservatif Kontrollü Organize Ayrıntıcı	Duygusal İnsancıl Açıklayıcı Sosyal Müziksel	Vizyoner Sentezci Sezgisel Birleştirici Görsel
HB.1.2.1. Aile bireylerini tanıtır.		+	+	
HB.1.2.2. Aile hayatının önemini kavrar.			+	
HB.1.2.3. Evinin yerini tarif eder.		+		
HB.1.2.4. Evde aile bireyleri ile iletişim kurarken nezaket kurallarına uyar.			+	
HB.1.2.5. Evdeki kaynakları verimli bir şekilde kullanır.	+	+		
HB.1.2.6. Gün içerisinde neler yapabileceğini planlar.		+	+	
HB.1.2.7. İstek ve ihtiyaçları arasındaki farkı ayırt eder.		+	+	
TOPLAM	1	5	5	0

EK IX – HB.1.3.Sağlıklı Hayat ünitesi kazanımlarının BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımı

Beyin çeyreği Ünite adı	A Sol Üst Mantıksal	B Sol Alt Detaycı	C Sağ Alt Duygusal	D Sağ Üst Deneyisel
HB.1.3. Sağlıklı Hayat	Analitik Nicel-sayısal Mantıksal Eleştirel Gerçekçi	Düzenli Konservatif Kontrollü Organize Ayrıntıcı	Duygusal İnsancıl Açıklayıcı Sosyal Müziksel	Vizyoner Sentezci Sezgisel Birleştirici Görsel
HB.1.3.1. Kişisel bakımını düzenli olarak yapar.		+		
HB.1.3.2. Sağlığını korumak için alması gereken önlemleri fark eder.		+		
HB.1.3.3. Sağlığı için yararlı yiyecek ve içecekleri seçer.	+	+		
HB.1.3.4. Gün içerisinde öğünlere uygun ve dengeli beslenir.		+		
HB.1.3.5. Temizlik kurallarına dikkat ederek kendisi için yiyecek hazırlar.	+	+		
HB.1.3.6. Yemek yerken görgü kurallarına uyar.		+		
HB.1.3.7. Kitle iletişim araçlarını kullanırken beden sağlığını korumaya özen gösterir.		+	+	
TOPLAM	2	7	1	0

EK X – HB.1.4.Güvenli Hayat ünitesi kazanımlarının BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımı

Beyin çeyreği Ünite adı	A Sol Üst Mantıksal	B Sol Alt Detaycı	C Sağ Alt Duygusal	D Sağ Üst Deneyssel
HB.1.4. Güvenli Hayat	Analitik Nicel-sayısal Mantıksal Eleştirel Gerçekçi	Düzenli Konservatif Kontrollü Organize Ayrıntıcı	Duygusal İnsancıl Açıklayıcı Sosyal Müziksel	Vizyoner Sentezci Sezgisel Birleştirici Görsel
HB.1.4.1. Okulda ve evde güvenlik kurallarına uyar.		+	+	
HB.1.4.2. Okula geliş ve okuldan gidişlerde insanların trafikteki davranışlarını gözlemler.		+	+	
HB.1.4.3. Okula geliş ve gidişlerinde trafik kurallarına uyar.		+	+	
HB.1.4.4. Çevresindeki kişilerle iletişim kurarken güvenlik kurallarını uygular.		+		
HB.1.4.5. Acil durumlarda yardım almak için arayacağı kurumların telefon numaralarını bilir.	+	+	+	
HB.1.4.6. Teknolojik araç ve gereçleri güvenli bir şekilde kullanır.		+		
HB.1.4.7. Kendisi için güvenli ve güvensiz alanları ayırt eder.		+		
TOPLAM	1	7	4	0

EK XI – HB.1.5.Ülkemizde Hayat ünitesi kazanımlarının BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımı

Beyin çeyreği Ünite adı	A Sol Üst Mantıksal	B Sol Alt Detaycı	C Sağ Alt Duygusal	D Sağ Üst Deneyisel
HB.1.5. Ülkemizde Hayat	Analitik Nicel-sayısal Mantıksal Eleştirel Gerçekçi	Düzenli Konservatif Kontrollü Organize Ayrıntıcı	Duygusal İnsancıl Açıklayıcı Sosyal Müziksel	Vizyoner Sentezci Sezgisel Birleştirici Görsel
HB.1.5.1. Yaşadığı yeri bilir.		+		
HB.1.5.2. Yakın çevresindeki tarihî, doğal ve turistik yerleri fark eder.		+		
HB.1.5.3. Ülkemizin genel özelliklerini tanır.		+		
HB.1.5.4. Ülkemizde, farklı kültürlerden insanlarla bir arada yaşadığını fark eder.			+	
HB.1.5.5. Atatürk’ün hayatını bilir.	+	+	+	+
HB.1.5.6. Millî gün, bayram, tören ve kutlamalara katılmaya istekli olur.			+	
HB.1.5.7. Dinî gün ve bayram kutlamalarına istekle katılır.			+	
TOPLAM	1	4	4	1

EK XII – HB.1.6.Doğada Hayat ünitesi kazanımlarının BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımı

Beyin çeyreği Ünite adı	A Sol Üst Mantıksal	B Sol Alt Detaycı	C Sağ Alt Duygusal	D Sağ Üst Deneyssel
HB.1.6. Doğada Hayat	Analitik Nicel-sayısal Mantıksal Eleştirel Gerçekçi	Düzenli Konservatif Kontrollü Organize Ayrıntıcı	Duygusal İnsancıl Açıklayıcı Sosyal Müziksel	Vizyoner Sentezci Sezgisel Birleştirici Görsel
HB.1.6.1. Yakın çevresinde bulunan hayvanları gözlemler.		+		
HB.1.6.2. Yakın çevresinde bulunan bitkileri gözlemler.		+		
HB.1.6.3. Yakın çevresinde bulunan hayvanları ve bitkileri korumaya özen gösterir.		+	+	
HB.1.6.4. Doğayı ve çevresini temiz tutma konusunda duyarlı olur.		+	+	
HB.1.6.5. Geri dönüşümü yapılabilecek maddeleri ayırt eder.		+		
HB.1.6.6. Güneş, Ay, Dünya ve yıldızları gözlemler.		+		
HB.1.6.7. Mevsimleri ve özelliklerini araştırır.		+		
HB.1.6.8. Mevsimlere göre doğada meydana gelen değişiklikleri kavrar.		+		
TOPLAM	0	8	2	0

EK XIII – HB.2.1.Okulumuzda Hayat ünitesi kazanımlarının BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımı

Beyin çeyreği Ünite adı	A Sol Üst Mantıksal	B Sol Alt Detaycı	C Sağ Alt Duygusal	D Sağ Üst Deneyisel
HB.2.1. Okulumuzda Hayat	Analitik Nicel-sayısal Mantıksal Eleştirel Gerçekçi	Düzenli Konservatif Kontrollü Organize Ayrıntıcı	Duygusal İnsancıl Açıklayıcı Sosyal Müziksel	Vizyoner Sentezci Sezgisel Birleştirici Görsel
HB.2.1.1. Kendini farklı özellikleriyle tanıtır.		+		
HB.2.1.2. Bireysel farklılıklara saygı duyar.			+	
HB.2.1.3. Ders araç ve gereçlerini günlük ders programına göre hazırlar.		+		
HB.2.1.4. Sınıfla ilgili konularda karar alma süreçlerine katılır.		+	+	
HB.2.1.5. Okulunun yakın çevresini tanıtır.	+	+		
HB.2.1.6. Okul kaynaklarını ve eşyalarını kullanırken özen gösterir.		+	+	
HB.2.1.7. Sınıfta ve okulda yapılan etkinliklerde grupta çalışma kurallarına uyar.		+	+	
HB.2.1.8. Okulda iletişim kurarken kendini anlaşılır ve açık bir dille ifade eder.		+	+	
HB.2.1.9. Okulda iletişim kurarken dinleme kurallarına uyar.		+	+	
HB.2.1.10. Okulda arkadaşlarıyla oyun oynarken kurallara uyar.		+	+	

HB.2.1.11. Okulda parasını ihtiyaçları doğrultusunda bilinçli bir şekilde harcar.		+		
TOPLAM	1	10	7	0



EK XIV – HB.2.2.Evimizde Hayat ünitesi kazanımlarının BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımı

Beyin çeyreği Ünite adı	A Sol Üst Mantıksal	B Sol Alt Detaycı	C Sağ Alt Duygusal	D Sağ Üst Deneysel
HB.2.2. Evimizde Hayat	Analitik Nicel-sayısal Mantıksal Eleştirel Gerçekçi	Düzenli Konservatif Kontrollü Organize Ayrıntıcı	Duygusal İnsancıl Açıklayıcı Sosyal Müziksel	Vizyoner Sentezci Sezgisel Birleştirici Görsel
HB.2.2.1. Yakın akrabalarını tanıtır.		+		
HB.2.2.2. Akrabalık ilişkilerinin önemini kavrar.		+	+	
HB.2.2.3. Yaşadığı evin adresini bilir.		+		
HB.2.2.4. Evde, üzerine düşen görev ve sorumluluklarını fark eder.		+	+	
HB.2.2.5. Aile içi karar alma süreçlerine katılır.	+		+	
HB.2.2.6. Evdeki kaynakları tasarruflu kullanmanın aile bütçesine katkılarını araştırır.	+	+		
HB.2.2.7. Yakın çevresindeki yardıma ihtiyaç duyan insanlara karşı duyarlı olur.			+	
HB.2.2.8. Gün içerisinde planladığı işleri uygular.		+		
HB.2.2.9. İstek ve ihtiyaçlarını öncelik sırasına göre listeler.		+		
TOPLAM	2	7	4	0

EK XV – HB.2.3.Sağlıklı Hayat ünitesi kazanımlarının BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımı

Beyin çeyreği Ünite adı	A Sol Üst Mantıksal	B Sol Alt Detaycı	C Sağ Alt Duygusal	D Sağ Üst Deneyssel
HB.2.3. Sağlıklı Hayat	Analitik Nicel-sayısal Mantıksal Eleştirel Gerçekçi	Düzenli Konservatif Kontrollü Organize Ayrıntıcı	Duygusal İnsancıl Açıklayıcı Sosyal Müziksel	Vizyoner Sentezci Sezgisel Birleştirici Görsel
HB.2.3.1. Sağlıklı büyüme ve gelişme ile kişisel bakım, spor, uyku ve beslenme arasındaki ilişkiyi fark eder.		+		
HB.2.3.2. Dengeli beslenmeye uygun öğün listesi hazırlar.				+
HB.2.3.3. Yemek yerken görgü kurallarına uyar.		+	+	
HB.2.3.4. Sağlıklı bir yaşam için temizliğin gerekliliğini açıklar.			+	
HB.2.3.5. Sağlıkla ilgili hizmet veren kurumları ve meslekleri tanır.		+		
HB.2.3.6. Mevsimine uygun meyve ve sebze tüketiminin insan sağlığına etkilerini fark eder.		+		
HB.2.3.7. Mevsim şartlarına uygun kıyafet seçer.		+		
TOPLAM	0	5	2	1

EK XVI – HB.2.4.Güvenli Hayat ünitesi kazanımlarının BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımı

Beyin çeyreği Ünite adı	A Sol Üst Mantıksal	B Sol Alt Detaycı	C Sağ Alt Duygusal	D Sağ Üst Deneyssel
HB.2.4. Güvenli Hayat	Analitik Nicel-sayısal Mantıksal Eleştirel Gerçekçi	Düzenli Konservatif Kontrollü Organize Ayrıntıcı	Duygusal İnsancıl Açıklayıcı Sosyal Müziksel	Vizyoner Sentezci Sezgisel Birleştirici Görsel
HB.2.4.1. Ulaşım türlerini ve araçlarını sınıflandırır.		+		
HB.2.4.2. Ulaşım araçlarıyla yolculuk yaparken güvenlik kurallarına uyar.		+		
HB.2.4.3. Trafikte yardıma ihtiyaç duyan bireylere yardımcı olur.			+	
HB.2.4.4. Acil durumlarda yardım alabileceği kurumları ve kişileri bilir.		+		
HB.2.4.5. Teknolojik araç ve gereçlerin güvenli bir şekilde kullanımı konusunda duyarlı olur.			+	
HB.2.4.6. Oyun alanlarındaki araçları güvenli bir şekilde kullanır.		+		
TOPLAM	0	4	2	0

EK XVII – HB.2.5.Ülkemizde Hayat ünitesi kazanımlarının BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımı

Beyin çeyreği Ünite adı	A Sol Üst Mantıksal	B Sol Alt Detaycı	C Sağ Alt Duygusal	D Sağ Üst Deneyysel
HB.2.5. Ülkemizde Hayat	Analitik Nicel-sayısal Mantıksal Eleştirel Gerçekçi	Düzenli Konservatif Kontrollü Organize Ayrıntıcı	Duygusal İnsancıl Açıklayıcı Sosyal Müziksel	Vizyoner Sentezci Sezgisel Birleştirici Görsel
HB.2.5.1. Harita ve küre üzerinde ülkesini, başkentini ve yaşadığı yeri gösterir.	+	+		
HB.2.5.2. Türk bayrağının ve İstiklâl Marşı’nın vatanı ve milleti için önemini fark eder.			+	
HB.2.5.3. Atatürk’ün çocukluğunu araştırır.	+	+	+	
HB.2.5.4. Millî gün ve bayramların önemini kavrar.			+	
HB.2.5.5. Dinî gün ve bayramların önemini kavrar.			+	
HB.2.5.6. Yakın çevresindeki kültürel miras öğelerini araştırır.		+		
HB.2.5.7. Ülkemizde yaşayan farklı kültürdeki insanların yaşam şekillerine ve alışkanlıklarına saygı duyar.			+	
HB.2.5.8. Yakın çevresinde yapılan üretim faaliyetlerini gözlemler.	+			
TOPLAM	3	3	5	0

EK XVIII – HB.2.6.Doğada Hayat ünitesi kazanımlarının BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımı

Beyin çeyreği Ünite adı	A Sol Üst Mantıksal	B Sol Alt Detaycı	C Sağ Alt Duygusal	D Sağ Üst Deneysel
HB.2.6. Doğada Hayat	Analitik Nicel-sayısal Mantıksal Eleştirel Gerçekçi	Düzenli Konservatif Kontrollü Organize Ayrıntıcı	Duygusal İnsancıl Açıklayıcı Sosyal Müziksel	Vizyoner Sentezci Sezgisel Birleştirici Görsel
HB.2.6.1. Bitki ve hayvanların yaşaması için gerekli olan şartları karşılaştırır.	+	+		
HB.2.6.2. Bitki yetiştirmenin ve hayvan beslemenin önemini fark eder.			+	
HB.2.6.3. Yakın çevresindeki doğal unsurların insan yaşamına etkisine örnekler verir.	+	+		
HB.2.6.4. Tüketilen maddelerin geri dönüşümüne katkıda bulunur.		+		
HB.2.6.5. Doğa olaylarını tanır.		+		
HB.2.6.6. Doğal afetlere örnekler verir.		+		
HB.2.6.7. Doğa olayları ve doğal afetlere karşı alınabilecek önlemleri açıklar.		+		
HB.2.6.8. Güneş’i gözlemleyerek yönleri gösterir.		+		
HB.2.6.9. Dünya’nın şekli ve hareketlerinin insan yaşamına etkilerini araştırır.		+		
TOPLAM	2	8	1	0

EK XIX – HB.3.1.Okulumuzda Hayat ünitesi kazanımlarının BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımı

Beyin çeyreği Ünite adı	A Sol Üst Mantıksal	B Sol Alt Detaycı	C Sağ Alt Duygusal	D Sağ Üst Deneyssel
HB.3.1. Okulumuzda Hayat	Analitik Nicel-sayısal Mantıksal Eleştirel Gerçekçi	Düzenli Konservatif Kontrollü Organize Ayrıntıcı	Duygusal İnsancıl Açıklayıcı Sosyal Müziksel	Vizyoner Sentezci Sezgisel Birleştirici Görsel
HB.3.1.1. Güçlü yönlerini ve güçlendirilmesi gereken yönlerini fark eder.	+		+	
HB.3.1.2. Davranışlarının kendisini ve arkadaşlarını nasıl etkilediğini fark eder.			+	
HB.3.1.3. Arkadaşlarının davranışlarının kendisini nasıl etkilediğini fark eder.			+	
HB.3.1.4. Arkadaşlık sürecinde dikkat edilmesi gereken hususları kavrar.		+	+	
HB.3.1.5. Sınıfının ve okulunun krokisini çizer.	+			+
HB.3.1.6. Okulunun bireysel ve toplumsal katkılarını fark eder.	+		+	
HB.3.1.7. Okuldaki sosyal yardımlaşma ve dayanışmayla ilgili çalışmalara katılmaya istekli olur.			+	
HB.3.1.8. Okula ilişkin istek ve ihtiyaçlarını okul ortamında demokratik yollarla ifade eder.			+	
HB.3.1.9. Okul kaynaklarının etkili ve verimli kullanımına yönelik özgün önerilerde bulunur.	+		+	
HB.3.1.10. İlgi duyduğu meslekleri ve özelliklerini araştırır.	+	+		
TOPLAM	5	2	8	1

EK XX – HB.3.2.Evimizde Hayat ünitesi kazanımlarının BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımı

Beyin çeyreği Ünite adı	A Sol Üst Mantıksal	B Sol Alt Detaycı	C Sağ Alt Duygusal	D Sağ Üst Deneyssel
HB.3.2. Evimizde Hayat	Analitik Nicel-sayısal Mantıksal Eleştirel Gerçekçi	Düzenli Konservatif Kontrollü Organize Ayrıntıcı	Duygusal İnsancıl Açıklayıcı Sosyal Müziksel	Vizyoner Sentezci Sezgisel Birleştirici Görsel
HB.3.2.1. Aile büyüklerinin çocukluk dönemlerinin özellikleri ile kendi çocukluk döneminin özelliklerini karşılaştırır.		+	+	
HB.3.2.2. Komşuluk ilişkilerinin ailesi ve kendisi açısından önemine örnekler verir.			+	
HB.3.2.3. Evinin bulunduğu yerin krokisini çizer.	+			+
HB.3.2.4. Evde üzerine düşen görev ve sorumlulukları yerine getirir.		+	+	
HB.3.2.5. Evde kullanılan alet ve teknolojik ürünlerin hayatımıza olan katkılarına örnekler verir.	+			
HB.3.2.6. Evdeki kaynakların etkili ve verimli kullanımına yönelik özgün önerilerde bulunur.	+			+
HB.3.2.7. Planlı olmanın kişisel yaşamına olan katkılarına örnekler verir.		+		
HB.3.2.8. İstek ve ihtiyaçlarını karşılarken kendisinin ve ailesinin bütçesini korumaya özen gösterir.	+	+	+	
TOPLAM	4	4	4	2

EK XXI – HB.3.3.Sağlıklı Hayat ünitesi kazanımlarının BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımı

Beyin çeyreği Ünite adı	A Sol Üst Mantıksal	B Sol Alt Detaycı	C Sağ Alt Duygusal	D Sağ Üst Deneyssel
HB.3.3. Sağlıklı Hayat	Analitik Nicel-sayısal Mantıksal Eleştirel Gerçekçi	Düzenli Konservatif Kontrollü Organize Ayrıntıcı	Duygusal İnsancıl Açıklayıcı Sosyal Müziksel	Vizyoner Sentezci Sezgisel Birleştirici Görsel
HB.3.3.1. Kişisel bakımını yaparken kaynakları verimli kullanır.	+	+		
HB.3.3.2. Yiyecek ve içecekler satın alınırken bilinçli tüketici davranışları gösterir.	+	+		
HB.3.3.3. Sağlığını korumak için mevsimlere özgü yiyeceklerle beslenir.	+			
HB.3.3.4. Sağlığını korumak için yeterli ve dengeli beslenir.	+	+	+	
HB.3.3.5. Kendisinin ve toplumun sağlığını korumak için ortak kullanım alanlarında temizlik ve hijyen kurallarına uyar.		+	+	
TOPLAM	4	4	2	0

EK XXII – HB.3.4.Güvenli Hayat ünitesi kazanımlarının BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımı

Beyin çeyreği Ünite adı	A Sol Üst Mantıksal	B Sol Alt Detaycı	C Sağ Alt Duygusal	D Sağ Üst Deneyssel
HB.3.4. Güvenli Hayat	Analitik Nicel-sayısal Mantıksal Eleştirel Gerçekçi	Düzenli Konservatif Kontrollü Organize Ayrıntıcı	Duygusal İnsancıl Açıklayıcı Sosyal Müziksel	Vizyoner Sentezci Sezgisel Birleştirici Görsel
HB.3.4.1. Trafik işaretleri ve işaret levhalarını tanıtır.	+	+		
HB.3.4.2. Trafikte kurallara uymanın gerekliliğine örnekler verir.		+		
HB.3.4.3. Yakın çevresinde meydana gelebilecek kazaları önlemek için alınması gereken tedbirleri açıklar.		+		
HB.3.4.4. Acil bir durum olduğunda ne yapacağını ve kimlerden yardım isteyebileceğini açıklar.	+	+	+	
HB.3.4.5. Güvenliğini tehdit eden bir kişi olduğunda ne yapacağını ve kimlerden yardım isteyebileceğini açıklar.	+	+	+	
HB.3.4.6. Günlük yaşamında güvenliğini tehdit edecek bir durumla karşılaştığında neler yapabileceğine örnekler verir.	+	+	+	
HB.3.4.7. Oyun alanlarındaki araçları güvenli bir şekilde kullanır.		+		
TOPLAM	4	7	3	0

EK XXIII – HB.3.5.Ülkemizde Hayat ünitesi kazanımlarının BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımı

Beyin çeyreği Ünite adı	A Sol Üst Mantıksal	B Sol Alt Detaycı	C Sağ Alt Duygusal	D Sağ Üst Deneysel
HB.3.5. Ülkemizde Hayat	Analitik Nicel-sayısal Mantıksal Eleştirel Gerçekçi	Düzenli Konservatif Kontrollü Organize Ayrıntıcı	Duygusal İnsancıl Açıklayıcı Sosyal Müziksel	Vizyoner Sentezci Sezgisel Birleştirici Görsel
HB.3.5.1. Yakın çevresinde bulunan yönetim birimlerini ve yöneticilerini tanır.		+		
HB.3.5.2. Ülkemizin yönetim şeklini açıklar.		+		
HB.3.5.3. Yakın çevresinde yer alan tarihî, doğal ve turistik yerlerin özelliklerini tanıtır.		+		
HB.3.5.4. Ülkesinin gelişmesi ile kendi görev ve sorumluluklarını yerine getirmesi arasında ilişki kurar.		+	+	
HB.3.5.5. Ortak kullanım alanlarını ve araçlarını korur.			+	
HB.3.5.6. Millî birlik ve beraberliğin toplum hayatına katkılarını araştırır.		+	+	+
HB.3.5.7. Ülkemizde yaşayan farklı kültürdeki insanların sorunlarına yönelik sosyal sorumluluk projelerine katılır.			+	
HB.3.5.8. Atatürk’ün kişilik özelliklerini araştırır.		+	+	+
HB.3.5.9. Yaptığı çalışmalarla ülkemize katkıda bulunmuş kişileri araştırır.		+		+
TOPLAM	0	7	5	3

EK XIV – HB.3.6.Doğada Hayat ünitesi kazanımlarının BBM’ye göre beyin çeyreklerine dağılımı

Beyin çeyreği Ünite adı	A Sol Üst Mantıksal	B Sol Alt Detaycı	C Sağ Alt Duygusal	D Sağ Üst Deneyssel
HB.3.6. Doğada Hayat	Analitik Nicel-sayısal Mantıksal Eleştirel Gerçekçi	Düzenli Konservatif Kontrollü Organize Ayrıntıcı	Duygusal İnsancıl Açıklayıcı Sosyal Müziksel	Vizyoner Sentezci Sezgisel Birleştirici Görsel
HB.3.6.1. İnsan yaşamı açısından bitki ve hayvanların önemini kavrar.		+	+	
HB.3.6.2. Meyve ve sebzelerin yetişme koşullarını araştırır.	+	+		
HB.3.6.3. Doğadan yararlanarak yönleri bulur.	+			
HB.3.6.4 İnsanların doğal unsurlar üzerindeki etkisine yakın çevresinden örnekler verir.	+			
HB.3.6.5. Doğa ve çevreyi koruma konusunda sorumluluk alır.	+	+	+	
HB.3.6.6. Geri dönüşümün kendisine ve yaşadığı çevreye olan katkısına örnekler verir.	+		+	
TOPLAM	5	3	3	0

ÖZGEÇMİŞ

10.08.1988 yılında Rize’de doğdu. İlköğrenimini Kocaeli’nde, ortaöğrenimini Rize’de ve lise öğrenimini Rize Anadolu Öğretmen Lisesi’nde tamamladı. Lisans öğrenimini Kocaeli Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği bölümünde tamamladı. Yüksek lisans öğrenimine Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sınıf Öğretmenliği Tezli yüksek lisans programında 2015 yılında başladı. Özel eğitim öğretmeni olarak altı yıl görev yaptıktan sonra, 2016 yılından bu yana sınıf öğretmeni olarak görevini sürdürmektedir.